

ΣΥΜΒΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗΣ

μεταξύ του

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ

και της

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ως δικαιούχου κράτους μέλους

και της

ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ως Κεντρικής Τράπεζας

και της

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ
ως ταμείου ανακεφαλαιοποίησης

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΜΒΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗΣ συνάπτεται από και μεταξύ :

- 1 του **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ**, διακυβερνητικού οργανισμού που ιδρύθηκε με τη Συνθήκη για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας που έχει συναφθεί μεταξύ κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και εδρεύει στη διεύθυνση: 6a, Circuit de la Foire Internationale, L-1347 Luxembourg· εκπροσωπείται από τον κ. Klaus Regling, διευθύνοντα σύμβουλο («**ΕΜΣ**»).
- 2 της **ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**, εκπροσωπούμενης από τον κ. Ευκλείδη Τσακαλώτο, Υπουργό Οικονομικών, ως δικαιούχου κράτους μέλους (το «**δικαιούχο κράτος μέλος**»).
- 3 της **ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**, η οποία εκπροσωπείται από τον κ. Γιάννη Στουρνάρα, Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος («**Κεντρική Τράπεζα**»); και της
- 4 του **ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ**, εκπροσωπούμενο από τον κ. Αριστείδη Ξενόφο, διευθύνοντα σύμβουλο, και [*HFSF to advise*], ως εγγυητή στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης («**Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης**»),

εφεξής αναφερόμενοι από κοινού ως «**τα μέρη**» και έκαστο εξ αυτών ως «**μέρος**».

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ

- A Ο ΕΜΣ ιδρύθηκε με τη συνθήκη για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας που έχει συναφθεί μεταξύ των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ («**Συνθήκη ΕΜΣ**») για την κινητοποίηση χρηματοδότησης και την παροχή στήριξης σταθερότητας προς όφελος των μελών του ΕΜΣ που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από σοβαρά προβλήματα χρηματοδότησης, εφόσον είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη της χρηματοοικονομικής σταθερότητας της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της και των κρατών μελών της
- B Ο ΕΜΣ μπορεί να χορηγεί χρηματοδοτική συνδρομή βάσει συμφωνιών για τη διευκόλυνση χρηματοδοτικής συνδρομής μέσω εκταμιεύσεων δανείων στο πλαίσιο προληπτικών πιστωτικών υπό όρους ή πιστωτικών ορίων με ενισχυμένους όρους, δανείων προς τα μέλη του ΕΜΣ στο πλαίσιο προγραμμάτων μακροοικονομικής προσαρμογής, διευκολύνσεων για τη χρηματοδότηση της ανακεφαλαιοποίησης χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων κράτους που είναι μέλος του ΕΜΣ, διευκολύνσεων για τη χρηματοδότηση της άμεσης ανακεφαλαιοποίησης ιδρυμάτων ενός κράτους που είναι μέλος του ΕΜΣ, διευκολύνσεων για την αγορά ομολόγων μέλους του ΕΜΣ στην πρωτογενή ή τη δευτερογενή αγορά, όλα

υπό αυστηρούς όρους, κατάλληλους για το (τα) χρηματοδοτικό (-α) μέσο (-α), που επιλέγεται (-ονται) (κάθε τέτοιο δάνειο ή εκταμίευση βάσει μιας τέτοιας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης συνδρομής συνιστά «**χρηματοδοτική συνδρομή**»).

- 2 (Γ) Ο ΕΜΣ χρηματοδοτεί τη χρηματοδοτική συνδρομή με την έκδοση ή σύναψη ομολόγων, γραμματίων, βραχυπρόθεσμων εμπορικών τίτλων, χρεωστικών τίτλων ή άλλων χρηματοδοτικών ρυθμίσεων («**χρηματοδοτικά μέσα**»), για τη χρηματοδότηση της συνδρομής σε συλλογική βάση ή σε βάση αποκλειστικής συνδυασμένης χρηματοδότησης από το απόθεμα ρευστότητας, ανάλογα με την περίπτωση. Τα χρηματοδοτικά μέσα εκδίδονται ή συνάπτονται είτε σε αυτόνομη βάση ή σύμφωνα με ένα ή περισσότερα προγράμματα έκδοσης τίτλων χρέους («**πρόγραμμα έκδοσης τίτλων χρέους του ΕΜΣ**») σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές δανειοληψίας του ΕΜΣ.
- 3 (Δ) Το δικαιούχο κράτος μέλος υπέβαλε αίτηση για στήριξη σταθερότητας με τη μορφή δανειακής διευκόλυνσης στον Πρόεδρο στις 8 Ιουλίου 2015.
- 4 (Ε) Το δικαιούχο κράτος μέλος έχει υποβάλει παρόμοια αίτηση χρηματοδοτικής συνδρομής στο ΔΝΤ σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 8 της Συνθήκης ΕΜΣ. Το οριστικό συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής και το συνολικό ποσό της δανειακής διευκόλυνσης προς διάθεση από τον ΕΜΣ στο δικαιούχο κράτος μέλος καθορίζεται με βάση το ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής που πρόκειται να παρασχεθεί από το ΔΝΤ και προσδιορίζεται σε γραπτή γνωστοποίηση από τον ΕΜΣ προς το δικαιούχο κράτος μέλος, την Κεντρική Τράπεζα και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης και προσυπογράφεται από και για λογαριασμό του δικαιούχου κράτους μέλους, της Κεντρικής Τράπεζας και του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης.
- 5 (ΣΤ) Στις [10 Ιουλίου 2015], η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΕΚΤ, αξιολόγησε (i) την ύπαρξη κινδύνου για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της ή των κρατών μελών της, (ii) κατά πόσον το δημόσιο χρέος του δικαιούχου κράτους μέλους ήταν βιώσιμο, και (iii) τις πραγματικές ή δυνητικές ανάγκες χρηματοδότησης του δικαιούχου κράτους μέλους, και βάσει της αξιολόγησης αυτής το Συμβούλιο των Διοικητών αποφάσισε να χορηγήσει, κατ' αρχήν, στήριξη σταθερότητας στο δικαιούχο κράτος μέλος υπό τη μορφή δανειακής διευκόλυνσης.
- 6 (Ζ) Στις [19 Αυγούστου 2015], συνάφθηκε Μνημόνιο Συνεννόησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (εκ μέρους του ΕΜΣ και με την έγκριση του Συμβουλίου των Διοικητών) και του δικαιούχου κράτους μέλους. Η χρηματοδοτική συνδρομή που παρέχεται στο δικαιούχο κράτος μέλος βάσει της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών όρων της διευκόλυνσης, εξαρτάται από τη συμμόρφωση

του δικαιούχου κράτους μέλους με τα μέτρα που καθορίζονται στο Μνημόνιο Συνεννόησης.

- 7 (H) Στις [19 Αυγούστου 2015], το Συμβούλιο των Διοικητών υιοθέτησε την πρόταση του διευθύνοντος συμβούλου σχετικά με σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών όρων και προϋποθέσεων, καθώς και την επιλογή των μέσων, και το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την παρούσα συμφωνία.
- 8 (Θ) Η αποδέσμευση της χρηματοδοτικής συνδρομής δυνάμει της παρούσας συμφωνίας (εκτός από την αποδέσμευση της πρώτης δόσης της χρηματοδοτικής συνδρομής δυνάμει της παρούσας συμφωνίας η οποία έχει ήδη εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο), συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης (όπως ορίζεται κατωτέρω), προϋποθέτει, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, βάσει εκθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (σε συνεργασία με την ΕΚΤ) σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 7 της Συνθήκης ΕΜΣ, ότι το δικαιούχο κράτος μέλος έχει συμμορφωθεί με τους όρους που επισυνάπτονται στην παρούσα συμφωνία, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τα μέτρα που καθορίζονται στο Μνημόνιο Συνεννόησης.
- 9 (I) Αναγνωρίζεται και συμφωνείται ότι η Κεντρική Τράπεζα συνιστά μέρος της παρούσας συμφωνίας με σκοπό την παραλαβή των εκταμιεύσεων για λογαριασμό του δικαιούχου κράτους μέλους.
- 10 (IA) Οι αρχές του δικαιούχου κράτους μέλους λαμβάνουν και εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα που συνδέονται με την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης, της διαφθοράς και άλλων παρατυπιών που επηρεάζουν κάθε χρηματοδοτική συνδρομή.

Ως εκ τούτου, τα μέρη συμφώνησαν τα εξής:

1 ΟΡΙΣΜΟΪ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΪΑ

- 1 Με την επιφύλαξη των ρητρών 1.2 έως 1.5 κατωτέρω, η ρήτρα 2 (Ορισμοί και ερμηνεία) των γενικών όρων εφαρμόζεται στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης.
- 2 Στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης οι κατωτέρω όροι έχουν την έννοια που τους αποδίδεται ακολούθως:

«**Συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής**» σημαίνει ποσό έως [86,000,000,000] ευρώ υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής καθορίζεται με βάση το ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής που πρόκειται να παρασχεθεί από το ΔΝΤ και προσδιορίζεται σε γραπτή γνωστοποίηση από τον ΕΜΣ προς το δικαιούχο κράτος μέλος, την Κεντρική Τράπεζα και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης και προσυπογράφεται από και για λογαριασμό του δικαιού-

χου κράτους μέλους, της Κεντρικής Τράπεζας και του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης.

«**Συνολικό ποσό της δανειακής διευκόλυνσης**» σημαίνει το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής.

«**Εφαρμοστέα διευκόλυνση**» σημαίνει τη διευκόλυνση που καθορίζεται στη ρήτρα 22 της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης.

«**Βοηθούμενο ίδρυμα**» σημαίνει ίδρυμα το οποίο είναι δικαιούχος της χρηματοδοτικής συνδρομής που παρέχεται από τον ΕΜΣ για την ανακεφαλαιοποίηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή/και την κάλυψη του κόστους της εξυγίανσης των τραπεζών.

«**Περίοδος διαθεσιμότητας**» σημαίνει, σε σχέση με τη διευκόλυνση, την περίοδο που αρχίζει από την ημερομηνία, την οποία και περιλαμβάνει, κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η διευκόλυνση και λήγει την ημερομηνία λήξης της περιόδου διαθεσιμότητας (την οποία και περιλαμβάνει).

«**Ημερομηνία λήξης της περιόδου διαθεσιμότητας**»: σημαίνει [20 Αυγούστου 2018].

«**Φορέας διαχείρισης χρέους**» σημαίνει τον οργανισμό διαχείρισης δημοσίου χρέους του δικαιούχου κράτους μέλους.

«**Ορισθείς λογαριασμός σε ευρώ**» σημαίνει για κάθε εκταμίευση που πραγματοποιείται σε μετρητά, τον λογαριασμό σε ευρώ του δικαιούχου κράτους μέλους στην Κεντρική Τράπεζα ο οποίος τραπεζικός λογαριασμός είναι κατ' αρχάς ο εξής:

BIC [PDMA/Ministry of Finance to confirm],

υπό την προϋπόθεση ότι ο ορισθείς λογαριασμός σε ευρώ μπορεί να αλλάξει, προσωρινά ή μόνιμα, με γραπτή γνωστοποίηση από την κεντρική τράπεζα στον ΕΜΣ και την ΕΚΤ για την αλλαγή αυτή (με αντίγραφο προς το δικαιούχο κράτος μέλος) το αργότερο δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία εκταμίευσης ώστε να γίνει η πρώτη εκταμίευση στον άλλο λογαριασμό.

«**Δήλωση της Συνόδου Κορυφής της Ζώνης του Ευρώ**»: η δήλωση της συνόδου κορυφής της ζώνης του ευρώ που πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιουλίου 2015.

«**Συμφωνία ΕΤΧΣ**» σημαίνει οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

- (α) την κύρια σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, της 15ης Μαρτίου 2012, μεταξύ του ΕΤΧΣ, του δικαιούχου κράτους μέλους και της Κεντρικής Τράπεζας και του Ταμείου Ανακεφα-

λαιοποίησης, όπως τροποποιήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2012, στις 19 Δεκεμβρίου 2014 και στις 27 Φεβρουαρίου 2015.

- (β) τη Συμφωνία Διευκόλυνσης Τόκων Ομολόγων, της 1ης Μαρτίου 2012, μεταξύ του ΕΤΧΣ, του δικαιούχου κράτους μέλους και της Κεντρικής Τράπεζας, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την τροποποιημένη συμφωνία που υπεγράφη στις 12 Δεκεμβρίου 2012.
- (γ) τη Σύμβαση Διευκόλυνσης PSI Διαχείρισης Υποχρεώσεων, της 1ης Μαρτίου 2012, μεταξύ του ΕΤΧΣ, του δικαιούχου κράτους μέλους και της Κεντρικής Τράπεζας, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την τροποποιημένη συμφωνία που υπεγράφη στις 12 Δεκεμβρίου 2012.
- (δ) τη Συμφωνία Συγχρηματοδότησης, της 9ης Μαρτίου 2012, μεταξύ του ΕΤΧΣ, του δικαιούχου κράτους μέλους, του WILMINGTON TRUST (London) Limited ως Εμπιστευματοδόχου Ομολογιών, της Κεντρικής Τράπεζας ως Κοινού Εντολοδόχου Πληρωμών και Εντολοδόχου Πληρωμών Ομολογιών και της
- (ε) οποιοδήποτε έγγραφο ή συμφωνία που προκύπτουν από ή συνδέονται με οποιαδήποτε συμφωνία που απαριθμείται στις παραγράφους έως ανωτέρω ή περιγράφονται σε μια τέτοια συμφωνία ως μέρος της συμφωνίας.

«**Ειδικοί όροι της διευκόλυνσης**» σημαίνει τους συνήθεις όρους διευκόλυνσης που εφαρμόζονται σε μια συγκεκριμένη κατηγορία διευκόλυνσης, όπως ορίζονται στους συνήθεις ειδικούς όρους της διευκόλυνσης ΕΜΣ που έχουν υπογραφεί από τα μέρη για τον σκοπό της εξακρίβωσης της γνησιότητας κατά την ημερομηνία της παρούσας.

«**Γενικοί όροι**» σημαίνει τους γενικούς όρους για τις συμβάσεις χρηματοδοτικής διευκόλυνσης του ΕΜΣ που έχουν υπογραφεί από τα μέρη με σκοπό την εξακρίβωση της γνησιότητας κατά την ημερομηνία της παρούσας.

«**Νομικός σύμβουλος**» σημαίνει τον νομικό σύμβουλο του κράτους στο Υπουργείο Οικονομικών του δικαιούχου κράτους μέλους.

«**ΔΔΕ**» σημαίνει τη σύμβαση δανειακής διευκόλυνσης ύψους 80 000 000 000 ευρώ, της 8ης Μαΐου 2010, μεταξύ του δικαιούχου κράτους μέλους, της Κεντρικής Τράπεζας, του Βασιλείου του Βελγίου, της Ιρλανδίας, του Βασιλείου της Ισπανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, της Δημοκρατίας της Μάλτας, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του ΚfW (που ενεργεί υπέρ του δη-

μοσίου συμφέροντος, υπό τις οδηγίες και με την εγγύηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας), η οποία προβλέπει στήριξη οικονομικής σταθερότητας στην Ελλάδα σε διακυβερνητικό πλαίσιο μέσω από κοινού χορήγησης διμερών δανείων.

«**Μέγιστη μέση ληκτότητα**» σημαίνει 32,5 έτη.

«**Ελάχιστο ποσό ακύρωσης**» σημαίνει ποσό 100 000 000 ευρώ.

«**Ελάχιστο ποσό εθελοντικής προπληρωμής**» σημαίνει ποσό 100 000 000 ευρώ.

«**ΜΣ**» σημαίνει το Μνημόνιο Συνεννόησης (καθώς το ίδιο μπορεί να τροποποιείται ή να συμπληρώνεται από καιρού εις καιρόν) που συνάπτεται μεταξύ της Επιτροπής, εξ ονόματος του ΕΜΣ, του δικαιούχου κράτους μέλους και της Κεντρικής Τράπεζας στις [19 Αυγούστου 2015].

«**Νέα ελληνικά ομόλογα**» σημαίνει τα κρατικά ομόλογα που εκδίδονται από το δικαιούχο κράτος μέλος σε σχέση με την εθελοντική συναλλαγή διαχείρισης υποχρεώσεων.

«**Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων**» σημαίνει ανεξάρτητο ταμείο όπως περιγράφεται στη Δήλωση της Συνόδου Κορυφής της Ζώνης του Ευρώ, το οποίο συστήνεται από το δικαιούχο κράτος μέλος για να διατηρεί σημαντικά ελληνικά περιουσιακά στοιχεία και το οποίο θα ρευστοποιεί τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία με ιδιωτικοποιήσεις και άλλα μέσα.

«**Μέρος του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων**» σημαίνει το ταμείο ιδιωτικοποιήσεων, εφόσον το Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων αποτελεί πρόσωπο και/ή κάθε άλλο πρόσωπο που αποτελεί μέρος της εταιρικής δομής ή της δομής διακυβέρνησης για την υλοποίηση του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων ή/και τα στοιχεία της Δήλωσης της Συνόδου Κορυφής της Ζώνης του Ευρώ που αφορούν το Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων, συμπεριλαμβανομένης οιασδήποτε οντότητας που έχει συσταθεί με σκοπό την εκμετάλλευση άμεσα ή έμμεσα οποιωνδήποτε κεφαλαιακών μέσων των οποίων η τιμή απόκτησης χρηματοδοτήθηκε εν όλω ή εν μέρει με χρηματοδοτική συνδρομή που χορηγείται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

«**Συμβούλια του Ταμείου Ανακεφαλαιοποιήσεων**» σημαίνει το κάθε ένα από το Διοικητικό Συμβούλιο και το Γενικό Συμβούλιο του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης.

«**Συμφωνία πλαισίου σχέσεων**» σημαίνει τη συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ του Ταμείου Ανακεφαλαιοποιήσεων και ενός βοηθούμενου ιδρύματος, η οποία θέτει το πλαίσιο για τις διάφορες πτυχές της σχέσης μεταξύ των μερών μιας τέτοιας συμφωνίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη διακυβέρνηση ενός τέτοιου βοηθούμενου ιδρύματος και την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης που το αφορά.

«Νόμοι του Ταμείου Εξυγίανσης» σημαίνει τους νόμους και/ή τις κανονιστικές διατάξεις για τη σύσταση του Ταμείου Εξυγίανσης και/ή τον καθορισμό των παραμέτρων βάσει των οποίων το Ταμείο Εξυγίανσης μπορεί να διαχειριστεί ή να συμμετάσχει στην αναδιάρθρωση ή εξυγίανση ιδρυμάτων, όπως οι εν λόγω νόμοι ή κανονιστικές διατάξεις ενδέχεται να τροποποιούνται, να συμπληρώνονται ή να αντικαθίστανται από καιρού εις καιρόν.

«Δάνειο εξυγίανσης» σημαίνει κάθε δάνειο ή άλλη ρύθμιση στο πλαίσιο της οποίας το Ταμείο Ανακεφαλαιοποιήσεων δανείζει ή συμβάλλει στη χρηματοδότηση του Ταμείου Εξυγίανσης, και η οποία υλοποιείται με χρηματοδοτική συνδρομή του Ταμείου Ανακεφαλαιοποιήσεων (άμεσα από τον ΕΜΣ ή έμμεσα μέσω του δικαιούχου κράτους μέλους) για τους σκοπούς της κάλυψης του κόστους εξυγίανσης τραπεζών.

«Διαδικασία τμηματικής εκταμίευσης» σημαίνει τη διαδικασία που καθορίζεται στη ρήτρα 81 της συμφωνίας για τη διευκόλυνση χρηματοδοτικής συνδρομής, σύμφωνα με την οποία, μετά την έγκριση μιας δόσης ή τμήματος δόσης, μπορούν να διατίθενται εκταμιεύσεις στο πλαίσιο της εν λόγω δόσης ή τμήματος δόσης για παρατεταμένο χρονικό διάστημα υπό περαιτέρω προϋποθέσεις.

«Τμήμα δόσης» σημαίνει, για κάθε δόση, ένα υποσύνολο της εν λόγω δόσης όπως ορίζεται στην ανακοίνωση αποδοχής για την εν λόγω δόση· ένα τμήμα δόσης δύναται να εκταμιευθεί σε μία ή περισσότερες εκταμιεύσεις.

«Εθελοντική συναλλαγή διαχείρισης υποχρεώσεων» σημαίνει την εθελοντική πράξη διαχείρισης υποχρεώσεων που εφαρμόζεται μέσω εθελοντικής ανταλλαγής ομολόγων μεταξύ της Ελλάδας και ορισμένων επενδυτών του ιδιωτικού τομέα, όπως περιγράφεται στη δήλωση της συνόδου κορυφής της ζώνης του ευρώ, της 26ης Οκτωβρίου 2011.

- 3 Οι γενικοί όροι και, σε ό, τι αφορά τη διευκόλυνση που αναφέρεται στη ρήτρα 22 της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνση, οι σχετικοί ειδικοί όροι της διευκόλυνσης ενσωματώνονται στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης με την επιφύλαξη τυχόν μεταβολής, συμπλήρωσης ή αντικατάστασης α) των γενικών όρων που καθορίζονται στη ρήτρα 3 της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης ή β) των σχετικών ειδικών όρων της διευκόλυνσης που καθορίζονται στη ρήτρα 7 της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης.
- 4 Η ρήτρα 1.2 των γενικών όρων και η ρήτρα 4 των εισαγωγικών διατάξεων των ειδικών όρων της διευκόλυνσης εφαρμόζονται σε περίπτωση αναντιστοιχίας ή διαφοράς μεταξύ της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, των γενικών όρων και των ειδικών όρων της διευκόλυνσης.

- 5 Αν το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει νέους γενικούς ή ειδικούς όρους της διευκόλυνσης ή εγκρίνει τυχόν τροποποιήσεις των γενικών όρων ή των ειδικών όρων της διευκόλυνσης, οι εν λόγω μεταβολές δεν ενσωματώνονται αυτόματα στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης. Εάν ο ΕΜΣ και καθένα από τα μέρη στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης προτίθενται να ενσωματώσουν στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης τους νέους ή τροποποιημένους γενικούς ή ειδικούς όρους της διευκόλυνσης, αυτό πραγματοποιείται με γνωστοποιούμενη γραπτώς τροποποίηση στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης σύμφωνα με τη ρήτρα 10 της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης (μετά την παραλαβή όλων των εγκρίσεων που απαιτούνται δυνάμει της Συνθήκης ΕΜΣ για την έγκριση παρόμοιας τροποποίησης).

2 **Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΉ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΈΣ ΔΙΕΥΚΟΛΎΝΣΕΙΣ**

- 1 Ο ΕΜΣ θέτει στη διάθεση του δικαιούχου κράτους μέλους δυνάμει της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, χρηματοδοτική διευκόλυνση («**Χρηματοδοτική Διευκόλυνση**») στο πλαίσιο του συνολικού ποσού της χρηματοδοτικής συνδρομής υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του ΜΣ, υπό τους γενικούς όρους και τους σχετικούς όρους της διευκόλυνσης. Η χρηματοδοτική διευκόλυνση μπορεί να διατίθεται από τον ΕΜΣ στο δικαιούχο κράτος μέλος μέσω χρηματοδοτικής συνδρομής. Το συνολικό ανεξόφλητο κύριο ποσό της χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, στο πλαίσιο όλων των διευκολύνσεων, δεν μπορεί ποτέ να υπερβαίνει το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής διευκόλυνσης.
- 2 Η χρηματοδοτική διευκόλυνση λαμβάνει τη μορφή δανείου με μέγιστο συνολικό ποσό δανειακής διευκόλυνσης ίσο προς το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής· η εν λόγω δανειακή διευκόλυνση παρέχεται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στους ειδικούς όρους της διευκόλυνσης με τίτλο «**Τμήμα 1: Δανειακή διευκόλυνση: Ειδικοί όροι της διευκόλυνσης**» (εφεξής η «**διευκόλυνση**»), υπό τον προϋπόθεση ότι οι διατάξεις που περιέχονται σε άλλες ενότητες των ειδικών όρων της διευκόλυνσης μπορούν να εφαρμόζονται όπως ορίζεται στην παρούσα σύμβαση.
- 3 Δεν επιτρέπεται στον ΕΜΣ να παρέχει καμία χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο διευκόλυνσης με άλλον τρόπο, παρά μόνο σύμφωνα με τη σύμβαση και κατά τους όρους αυτής. Το δικαιούχο κράτος μέλος δεν υπόκειται σε καμία υποχρέωση να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης στο πλαίσιο διευκόλυνσης ή να αναγνωρίσει οποιαδήποτε κοινοποίηση αποδοχής.

- 4 Το προοίμιο και τα συνοδευτικά έγγραφα για κάθε έγγραφο, τα οποία αποτελούν μέρος της σύμβασης αποτελούν και θα αποτελούν εις το εξής αναπόσπαστο μέρος της σύμβασης.

3 **ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ, ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ Ή ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΓΕΝΙΚΟΥΣ ΟΡΟΥΣ**

- 4 Οι ακόλουθες αποκλίσεις, προσθήκες ή αντικαταστάσεις εφαρμόζονται σε σχέση με τους γενικούς όρους:

1 **Γενικά**

- (α) Κάθε αναφορά στις «εφαρμοστές διευκολύνσεις» στους γενικούς όρους, διαβάζεται ως αναφορά στην «εφαρμοστέα διευκόλυνση».
- (β) Κάθε αναφορά στις «διευκολύνσεις» στους γενικούς όρους, διαβάζεται ως αναφορά στη «διευκόλυνση».

2 **Ορισμοί**

- 5 Στη ρήτρα 2 (Ορισμοί και ερμηνεία) των γενικών όρων:

- (α) ο ορισμός της «γνωστοποίησης αποδοχής» διαβάζεται ως αν, μετά τις λέξεις «για τον καθορισμό του ποσού και των προσωρινών χρηματοοικονομικών όρων της χρηματοδοτικής συνδρομής στο πλαίσιο της σχετικής δόσης», περιελάμβανε τις λέξεις «, τμήμα δόσης».
- (β) ο ορισμός της «δόσης» διαβάζεται ως αν, μετά τις λέξεις «Μία δόση είναι δυνατό να εκταμιεύεται σε μία ή περισσότερες», περιελάμβανε τις λέξεις «τμήματα δόσης ή».

1 **Αιτήσεις, εκταμιεύσεις και προϋποθέσεις για την εκταμίευση**

- 6 Επιπλέον των διατάξεων της ρήτρας 5 (Αιτήσεις, εκταμιεύσεις και προϋποθέσεις για την εκταμίευση) των γενικών όρων, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις:

- (α) **(Καταβολή σε ορισμένους λογαριασμούς)** Η ρήτρα 5.12.1 των γενικών όρων διαβάζεται ως αν, μετά τις λέξεις «να μεταφέρει το καθαρό ποσό εκταμίευσης κατά την ημερομηνία εκταμίευσης στον ορισθέντα λογαριασμό σε ευρώ του δικαιούχου κράτους μέλους», περιελάμβανε τις λέξεις «ή σε άλλον ορισθέντα λογαριασμό, όπως ορίζεται στη σχετική κοινοποίηση αποδοχής».
- (β) **(Φύλακτρα)** Η ρήτρα 5.7 των γενικών όρων πρέπει να εκλαμβάνεται ως αν, μετά τις λέξεις «συμπεριλαμβανομένων τυχόν

εξόδων χρηματοδότησης, οριακού κόστους, κόστους αρνητικού οφέλους, ζημιών, εξόδων, εξόδων κάλυψης του κινδύνου», περιελάμβανε τις λέξεις «, εξόδων φύλαξης ή διαφύλαξης,».

1 Δεσμεύσεις

- (α) Επιπλέον των δεσμεύσεων που αναφέρονται στη ρήτρα 6 (Διασφαλίσεις, εγγυήσεις και δεσμεύσεις) των γενικών όρων, μέχρις ότου όλες οι δεσμεύσεις του ΕΜΣ στο πλαίσιο της σύμβασης έχουν παύσει, το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής έχει αποπληρωθεί πλήρως και το σύνολο των τόκων και πρόσθετων ποσών, εάν υπάρχουν, που οφείλονται δυνάμει της σύμβασης έχουν καταβληθεί εις το ακέραιο, ισχύουν οι ακόλουθες δεσμεύσεις:
- i **(Παρατηρητής Συμβουλίων Εξυγίανσης)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, αντιστοίχως, δεσμεύονται ότι, σε περίπτωση που μια εκταμίευση χρηματοδοτικής συνδρομής καταβάλλεται απευθείας στο Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης (κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου κράτους μέλους) ή το δικαιούχο κράτος μέλος χρησιμοποιεί εκταμίευση της χρηματοδοτικής συνδρομής με σκοπό την παροχή χρηματοδότησης στο Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, τότε, κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία η εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή εκκρεμεί και δεν έχει αποπληρωθεί, το δικαιούχο κράτος μέλος μεριμνά και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης επιτρέπει στον ΕΜΣ να διορίσει παρατηρητή για την παρακολούθηση των συζητήσεων κάθε συμβουλίου του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης, υπό την προϋπόθεση ότι:
 - A ο παρατηρητής του ΕΜΣ δεν είναι υποχρεωμένος να παρακολουθεί κάθε ή οποιαδήποτε συζήτηση οποιουδήποτε συμβουλίου του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης και εναπόκειται στη διακριτική του ευχέρεια η επιλογή των συζητήσεων που θα παρακολουθεί και
 - B ο εν λόγω παρατηρητής προβαίνει σε δήλωση εμπιστευτικότητας με το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, στη συνήθη μορφή (εάν υπάρχει) που απαιτείται από το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης.
 - ii **(Αλλαγές σε νόμους που αφορούν το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται ότι:

A τυχόν αλλαγές που απαιτούνται σε οποιονδήποτε νόμο ή άλλες νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις του δικαιούχου κράτους μέλους που αφορούν το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, προκειμένου να εφαρμοστούν πλήρως οι υποχρεώσεις είτε του δικαιούχου κράτους μέλους είτε του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης, δυνάμει της σύμβασης, είτε του Ταμείου Εξυγίανσης, δυνάμει οποιουδήποτε δανείου εξυγίανσης, ή να εφαρμοστεί πλήρως το ΜΣ, καθώς και, χωρίς περιορισμό, προκειμένου:

- 1 να παρασχεθεί ασφάλεια στον ΕΜΣ ή να παρασχεθούν στον ΕΜΣ έγκυρα, εκτελεστά και αμετάκλητα δικαιώματα τρίτων (κατά περίπτωση)·
- 2 να εκπληρωθούν δεσμεύσεις (συμπεριλαμβανομένων των δεσμεύσεων πληροφόρησης)· ή
- 3 να αλλάξουν ή να διαφοροποιηθούν οι σχετικές διαδικασίες διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας ορισμού μελών κάθε συμβουλίου του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης,

τίθενται αμέσως σε εφαρμογή, μετά από διαβούλευση με τον ΕΜΣ (ο οποίος μπορεί με τη σειρά του να προβεί σε διαβούλευση με την Επιτροπή, την ΕΚΤ και το ΔΝΤ)· και

A πλην των όσων απαιτούνται βάσει της παραγράφου επάνω, δεν προβαίνουν σε οποιαδήποτε αλλαγή ούτε ζητούν οποιαδήποτε αλλαγή σε οποιονδήποτε νόμο που αφορά το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του ΕΜΣ, ο οποίος δεν αρνείται αυτήν τη συγκατάθεση χωρίς βάσιμους λόγους, εφόσον η εν λόγω αλλαγή του σχετικού νόμου που αφορά το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεν θίγει δικαιώματα ή συμφέροντα του ΕΜΣ.

ii **(Διακυβέρνηση Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης)** Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, δεσμεύεται να διατηρήσει τις ρυθμίσεις διακυβέρνησής του κατά τρόπο που συνάδει, κατά την άποψη του ΕΜΣ, με τις αρχές διακυβέρνησης που ορίζονται στη δήλωση της συνόδου κορυφής της ζώνης του ευρώ και στο ΜΣ, συμπεριλαμβανομένης, χω-

ρίς περιορισμούς, της διαδικασίας επιλογής και διορισμού των μελών κάθε συμβουλίου του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης.

- iii **(Βοηθούμενα ιδρύματα)** Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται, σε σχέση με κάθε βοηθούμενο ίδρυμα, για τη διατήρηση και την επιβολή των δικαιωμάτων του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης, τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις του, καθώς και την επιδίωξη ενεργειών και την υπεράσπιση απαιτήσεων που σχετίζονται με ή προκύπτουν από ή συνδέονται με:
- A τη συμμετοχή του στο μετοχικό κεφάλαιο του εν λόγω βοηθούμενου ιδρύματος·
 - B τη συμφωνία πλαισίου σχέσεων που αφορά το εν λόγω βοηθούμενο ίδρυμα (καθώς και, χωρίς περιορισμούς, όσον αφορά τις εξουσίες του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης για αναθεώρηση και αλλαγή των συμβουλίων και επιτροπών του εν λόγω βοηθούμενου ιδρύματος)· και
 - (Γ) οποιαδήποτε συμφωνία εγγραφής ή συμφωνία προεγγραφής σχετικά με το εν λόγω βοηθούμενο ίδρυμα.
- i **(Σύναψη δανείων εξυγίανσης)** Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται να μη συνάψει οποιοδήποτε δάνειο εξυγίανσης, εκτός εάν:
- A οι όροι του εν λόγω δανείου εξυγίανσης:
 - 1 περιλαμβάνουν τον ΕΜΣ ως δικαιούχο τρίτο με πλήρη δικαιώματα επιβολής όλων των δικαιωμάτων και συμφερόντων του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης και όλων των συμφωνιών, δεσμεύσεων, διασφαλίσεων και εγγυήσεων του Ταμείου Εξυγίανσης (ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατό βάσει της νομοθεσίας του δικαιούχου κράτους μέλους, παρέχουν δικαιώματα ισοδυνάμου αποτελέσματος, υπό την προϋπόθεση ότι τούτο δεν περιορίζει τις υποχρεώσεις του δικαιούχου κράτους μέλους δυνάμει της ρήτρας 61 κάτω)·
 - 2 παρέχουν στο Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης το δικαίωμα να εκχωρήσει οποιοδήποτε από τα δικαιώματα και συμφέροντά του δυνάμει

του δανείου εξυγίανσης στον ΕΜΣ (όπως ορίζεται στη ρήτρα 62 κατωτέρω)· και

- 3 περιλαμβάνουν δέσμευση από το Ταμείο Εξυγίανσης ουσιαστικά υπό τους όρους της ρήτρας 6.2.6 των γενικών όρων (υπό την προϋπόθεση ότι αυτή η δέσμευση αναφέρεται στο Ταμείο Εξυγίανσης, όπου η εν λόγω ρήτρα αναφέρεται στο Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, και σε πράξεις εξυγίανσης, όπου η εν λόγω ρήτρα αναφέρεται σε πράξεις ανακεφαλαιοποίησης).

B έχει υποβάλει μια μορφή του δανείου εξυγίανσης στον ΕΜΣ και ο ΕΜΣ έχει επιβεβαιώσει ότι η μορφή του δανείου εξυγίανσης είναι ικανοποιητική για τον ΕΜΣ.

ii **(Αλλαγές σε νόμους που αφορούν το Ταμείο Εξυγίανσης)**, το δικαιούχο κράτος μέλος δεσμεύεται ότι:

A τυχόν αλλαγές που απαιτούνται σε οποιονδήποτε νόμο ή άλλες νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις του δικαιούχου κράτους μέλους που αφορούν το Ταμείο Εξυγίανσης, προκειμένου να εφαρμοστούν πλήρως οι υποχρεώσεις είτε του δικαιούχου κράτους μέλους είτε του Ταμείου Εξυγίανσης δυνάμει οποιουδήποτε δανείου εξυγίανσης, καθώς και, χωρίς περιορισμό, προκειμένου:

- 1 να εκπληρωθούν οι σχετικές υποχρεώσεις εξόφλησης και λοιπές υποχρεώσεις δυνάμει οποιουδήποτε δανείου εξυγίανσης· και
- 2 να διασφαλιστεί ότι οι εισφορές ιδρυμάτων στο Ταμείο Εξυγίανσης είναι δυνατό να κατευθύνονται ειδικά για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Ταμείου Εξυγίανσης δυνάμει οποιουδήποτε δανείου εξυγίανσης,

τίθενται αμέσως σε εφαρμογή, μετά από διαβούλευση με τον ΕΜΣ (ο οποίος μπορεί με τη σειρά του να προβεί σε διαβούλευση με την Επιτροπή, την ΕΚΤ και το ΔΝΤ)· και

A πλην των όσων απαιτούνται βάσει της παραγράφου επάνω, δεν προβαίνουν σε οποιαδήποτε αλλαγή σε οποιονδήποτε νόμο που αφορά το Τα-

μείο Εξυγίανσης χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του ΕΜΣ, ο οποίος δεν αρνείται αυτήν τη συγκατάθεση χωρίς βάσιμους λόγους, εφόσον η εν λόγω αλλαγή του σχετικού νόμου που αφορά το Ταμείο Εξυγίανσης δεν θίγει δικαιώματα ή συμφέροντα του ΕΜΣ.

- ii (Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων) Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται ότι, κατόπιν αιτήματος του ΕΜΣ, προβαίνουν στις τροποποιήσεις και/ή προσθήκες στην παρούσα σύμβαση (ή στις άλλες ρυθμίσεις) τις οποίες ο ΕΜΣ κρίνει αναγκαίες προκειμένου να ληφθεί υπόψη ο νομικός και οικονομικός χαρακτήρας του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων, καθώς και, χωρίς περιορισμό, προκειμένου:
- A να συμπεριληφθεί ως συμβαλλόμενο μέρος στην παρούσα σύμβαση (ή σε άλλες συμφωνίες με τον ΕΜΣ) οποιοδήποτε μέρος του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων ενδέχεται να απαιτήσει ο ΕΜΣ κατά τη διακριτική του ευχέρεια·
 - B να συμπεριληφθούν στη σύμβαση υποχρεώσεις του δικαιούχου κράτους μέλους, του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης και/ή των μερών του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων που ενδέχεται να απαιτήσει ο ΕΜΣ κατά τη διακριτική του ευχέρεια, για την εξόφληση της χρηματοδοτικής συνδρομής από το δικαιούχο κράτος μέλος ή για λογαριασμό του, που προκύπτει από ή συνδέεται με τη ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων (με ιδιωτικοποιήσεις και άλλα μέσα) ή άλλα έσοδα, καθώς και για την παροχή άλλων εγγυήσεων, δεσμεύσεων (συμπεριλαμβανομένων αρνητικών δεσμεύσεων και δεσμεύσεων πληροφόρησης) ή την ανάληψη άλλων υποχρεώσεων ή την παροχή άλλων δικαιωμάτων που ο ΕΜΣ κρίνει αναγκαία για την υποστήριξη της θέσης του ή για την εφαρμογή της δήλωσης της συνόδου κορυφής της ζώνης του ευρώ· και
 - (Γ) να παρασχεθεί στον ΕΜΣ εγγύηση για την υποχρέωση του δικαιούχου κράτους μέλους να εξοφλήσει τη χρηματοδοτική συνδρομή, από οποιοδήποτε μέρος του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων ενδέχεται να απαιτήσει ο ΕΜΣ κατά τη διακριτική του ευχέρεια,

και το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται επίσης να μεριμνήσουν ώστε οποιοδήποτε μέρος του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων, για το οποίο ενδέχεται να απαιτήσει ο ΕΜΣ, κατά τη διακριτική του ευχέρεια, (προκειμένου να ληφθεί υπόψη στη σύμβαση το Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων):

- (Δ) να καταστεί συμβαλλόμενο μέρος της παρούσας σύμβασης και/ή
- (Ε) να αναλάβει υποχρεώσεις δυνάμει της παρούσας σύμβασης,

να καταστεί συμβαλλόμενο μέρος και/ή να αναλάβει τις εν λόγω υποχρεώσεις σε μορφή και ουσία ικανοποιητική για τον ΕΜΣ.

- i **(Μεταβίβαση μετοχών των ιδρυμάτων)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται ότι το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεν θα μεταβιβάσει κανένα κεφαλαιακό μέσο σε οποιοδήποτε μέρος του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων ή σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο χωρίς την προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση του ΕΜΣ.

2 Δεσμεύσεις που σχετίζονται με την εξασφάλιση

- (α) **(Παροχή εξασφάλισης)** Στη ρήτρα 6 (διασφαλίσεις, εγγυήσεις και δεσμεύσεις) των γενικών όρων, η ρήτρα 6.4 δεν εφαρμόζεται και, αντ' αυτής, εφαρμόζεται η ακόλουθη ρήτρα:

«6.4 «Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται ότι, μέχρις ότου το σύνολο του κεφαλαίου δυνάμει της σύμβασης έχει αποπληρωθεί πλήρως και το σύνολο των τόκων και πρόσθετων ποσών, αν υπάρχουν, που οφείλονται δυνάμει της σύμβασης έχουν καταβληθεί εις το ακέραιο, αμέσως μόλις το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης αποκτήσει μετά τίτλο σε οποιαδήποτε κεφαλαιακά μέσα, θα παράσχει έγκυρη κατά προτεραιότητα εξασφάλιση έναντι όλων των δικαιωμάτων και συμφερόντων του στα εν λόγω κεφαλαιακά μέσα και σε σχέση με αυτά. Η εν λόγω εξασφάλιση παρέχεται:

6.4.1 ως εξασφάλιση για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης δυνάμει της σύμβασης και

6.4.2 σε μορφή και ουσία ικανοποιητική για τον ΕΜΣ, κατά τη διακριτική του ευχέρεια.»

(β) Επιπλέον των δεσμεύσεων που αναφέρονται στη ρήτρα 6 (Διασφαλίσεις, εγγυήσεις και δεσμεύσεις) των γενικών όρων, μέχρις ότου όλες οι δεσμεύσεις του ΕΜΣ στο πλαίσιο της σύμβασης έχουν παύσει, το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής έχει αποπληρωθεί πλήρως και το σύνολο των τόκων και πρόσθετων ποσών, εάν υπάρχουν, που οφείλονται δυνάμει της σύμβασης έχουν καταβληθεί εις το ακέραιο, ισχύουν οι ακόλουθες περαιτέρω δεσμεύσεις:

(i) **(εκχώρηση δικαιωμάτων δυνάμει δανείου εξυγίανσης)** Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται ότι, μέχρις ότου το σύνολο του κεφαλαίου δυνάμει της σύμβασης έχει αποπληρωθεί πλήρως και το σύνολο των τόκων και πρόσθετων ποσών, αν υπάρχουν, που οφείλονται δυνάμει της σύμβασης έχουν καταβληθεί εις το ακέραιο, εκχωρεί ή παράσχει στον ΕΜΣ, κατόπιν αιτήματός του, έγκυρη κατά προτεραιότητα εξασφάλιση έναντι οποιουδήποτε δικαιώματος και συμφέροντος, και του συνόλου αυτών, ενδέχεται να έχει σε σχέση με οποιοδήποτε δάνειο εξυγίανσης και το οποίο ενδέχεται να ζητήσει ο ΕΜΣ (ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατό βάσει της νομοθεσίας του δικαιούχου κράτους μέλους, παράσχει δικαιώματα ισοδύναμου αποτελέσματος, υπό την προϋπόθεση ότι τούτο δεν περιορίζει τις υποχρεώσεις του δικαιούχου κράτους μέλους δυνάμει της ρήτρας 61επάνω). Η εν λόγω εκχώρηση:

- A είναι δυνατό να περιλαμβάνει, χωρίς περιορισμούς, το δικαίωμα απαίτησης και είσπραξης της εξόφλησης του εν λόγω δανείου εξυγίανσης·
- B είναι δυνατό να ζητηθεί από τον ΕΜΣ μόνον σε χρονική στιγμή κατά την οποία υφίστανται ληξιπρόθεσμα και ανεξόφλητα ποσά δυνάμει της παρούσας σύμβασης· και
- (Γ) έχει μορφή και ουσία ικανοποιητική για τον ΕΜΣ, κατά τη διακριτική του ευχέρεια.

Ποσά που εισπράχθηκαν από τον ΕΜΣ ως αποτέλεσμα τέτοιας εκχώρησης ή ρύθμισης θεωρείται ότι συνεισφέρουν στην ικανοποίηση των υποχρεώσεων πληρωμής του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης δυνάμει της παρούσας σύμβασης, για το ποσό που εισπράττεται με αυτόν τον τρόπο.

(ii) **(Άσκηση δικαιωμάτων δυνάμει δανείων εξυγίανσης)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται να μεριμνούν ώστε ο δανειολήπτης,

δυνάμει οποιουδήποτε δανείου εξυγίανσης, να συμμορφώνεται πλήρως προς τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το εν λόγω δάνειο εξυγίανσης, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της εκτέλεσης υπέρ του ΕΜΣ τυχόν δικαιωμάτων εκχωρημένων υπέρ του ΕΜΣ.

3 Δεσμεύσεις πληροφόρησης

Επιπλέον των δεσμεύσεων πληροφόρησης που αναφέρονται στη ρήτρα 11 (*Δεσμεύσεις πληροφόρησης*) των γενικών όρων, μέχρις ότου όλες οι δεσμεύσεις του ΕΜΣ στο πλαίσιο της σύμβασης έχουν παύσει, το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής έχει αποπληρωθεί πλήρως και το σύνολο των τόκων και πρόσθετων ποσών, εάν υπάρχουν, που οφείλονται δυνάμει της σύμβασης έχουν καταβληθεί εις το ακέραιο, ισχύουν οι ακόλουθες δεσμεύσεις πληροφόρησης:

- (α) (**Δάνειο ανακεφαλαιοποίησης – μεταβολή των περιστάσεων**) Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται, αμέσως μόλις λάβουν γνώση για οποιαδήποτε μεταβολή σε οποιονδήποτε κανονισμό ή για οποιοδήποτε γεγονός ή περίσταση (συμπεριλαμβανομένης τυχόν απαίτησης ή υποχρέωσης τρίτων) που θα μπορούσε να έχει ουσιαστική αρνητική επίπτωση στην ικανότητα του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του δυνάμει της παρούσας σύμβασης, του ΜΣ, οποιασδήποτε συμφωνίας εγγραφής ή προεγγραφής ή οποιασδήποτε άλλης σχετικής συμφωνίας, ή θα μπορούσε με άλλον τρόπο να προκαλέσει γεγονός αθέτησης υποχρέωσης, να πληροφορήσουν τον ΕΜΣ σχετικά με τις εν λόγω περιστάσεις και να παράσχουν στον ΕΜΣ περαιτέρω λεπτομέρειες για αυτές, τις οποίες ενδέχεται να ζητήσει ο ΕΜΣ.
- (β) (**Δεσμεύσεις που αφορούν βοηθούμενα ιδρύματα**) Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται, αμέσως μόλις λάβουν γνώση για:
 - (i) οποιασδήποτε περιστάσεις ή γεγονότα που έχουν (ή που θα μπορούσαν δυνητικά να έχουν) ουσιαστική αρνητική επίπτωση στη χρηματοπιστωτική κατάσταση του βοηθούμενου ιδρύματος ή στην ικανότητά του να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του δυνάμει της σχετικής συμφωνίας πλαισίου σχέσεων ή της σχετικής συμφωνίας εγγραφής.
 - (ii) οποιαδήποτε ουσιώδη παραβίαση από βοηθούμενο ίδρυμα των υποχρεώσεων του δυνάμει του σχεδίου αναδιάρθρωσης, της συμφωνίας πλαισίου σχέσεων ή οποιασδήποτε συμφωνίας εγγραφής ή συμφωνίας προεγγραφής αφορά το εν λόγω βοηθούμενο ίδρυμα.

- (iii) οποιεσδήποτε δόλιες ή εγκληματικές δραστηριότητες στο πλαίσιο βοηθούμενου ιδρύματος, των θυγατρικών και συνδεδεμένων εταιρειών του, ή μεταξύ του προσωπικού και/ή των μελών του διοικητικού συμβουλίου και/ή των διευθυντικών στελεχών του εν λόγω βοηθούμενου ιδρύματος και των θυγατρικών και συνδεδεμένων εταιρειών του· και
- (iv) οποιαδήποτε ουσιώδη δικαστική διαφορά, διαιτησία, ρυθμιστική ή διοικητική διαδικασία λαμβάνει χώρα, εκκρεμεί ή με την οποία απειλείται ή εμπλέκεται το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης ή οποιοδήποτε βοηθούμενο ίδρυμα,

να πληροφορήσουν τον ΕΜΣ σχετικά με τις εν λόγω περιστάσεις και να παράσχουν στον ΕΜΣ περαιτέρω λεπτομέρειες για αυτές, τις οποίες ενδέχεται να ζητήσει ο ΕΜΣ.

- (γ) **(Υποβολή αναφορών)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται περαιτέρω:
 - (i) να παρέχουν στον ΕΜΣ κάθε πληροφορία που ευλόγως απαιτείται από τον ΕΜΣ όσον αφορά το Ταμείο Εξυγίανσης ή οποιοδήποτε βοηθούμενο ίδρυμα, συμπεριλαμβανομένων, όχι όμως περιοριστικά, πληροφοριών που αφορούν τα κεφαλαιακά μέσα και αποτελεσμάτων τυχόν επιθεωρήσεων πορισμάτων τυχόν εκθέσεων που έχουν πραγματοποιηθεί ή ζητηθεί από οποιοδήποτε μέρος αναλαμβάνει την πραγματοποίηση των εν λόγω επιθεωρήσεων ή εκθέσεων σε σχέση με το εν λόγω βοηθούμενο ίδρυμα. Εναλλακτικά, το δικαιούχο κράτος μέλος και/ή το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης μπορούν να μεριμνούν ώστε κάθε βοηθούμενο ίδρυμα να παρέχει τις εν λόγω πληροφορίες άμεσα στον ΕΜΣ· και
 - (ii) να δημοσιεύουν ετησίως έκθεση για τις στρατηγικές και να αναφέρουν ανά εξάμηνο τις επιδόσεις από κάθε βοηθούμενο ίδρυμα έναντι καθορισθέντων στόχων.
- (δ) **(Έκδοση κεφαλαιακών μέσων)** Αμέσως μετά την ανάληψη ιδιοκτησίας οποιωνδήποτε κεφαλαιακών μέσων, το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται να πληροφορεί τον ΕΜΣ εγγράφως ότι ανέλαβε ιδιοκτησία με αυτόν τον τρόπο, και, χωριστά, δεσμεύεται να παρέχει στον ΕΜΣ λεπτομέρειες αυτών των κεφαλαιακών μέσων κατόπιν σχετικού αιτήματος από τον ΕΜΣ.
- (ε) **(Παράβαση δανείου εξυγίανσης)** Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται να παρέχει στον ΕΜΣ:

- (i) αμέσως μόλις λάβει γνώση για οποιαδήποτε μη έγκαιρη καταβολή ή οποιαδήποτε άλλη παράβαση υποχρέωσης δυνάμει οποιοδήποτε δανείου εξυγίανσης, τις λεπτομέρειες της εν λόγω μη καταβολής ή άλλης παράβασης· και
 - (ii) τυχόν πληροφορίες σχετικές με το εν λόγω δάνειο εξυγίανσης, τις οποίες ενδέχεται να ζητεί ο ΕΜΣ κατά καιρούς.
- (στ) **(Πληροφόρηση για τον παρατηρητή συμβουλίων)** Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται να παρέχει στον ΕΜΣ:
- (i) το χρονοδιάγραμμα συνεδριάσεων και συζητήσεων του διοικητικού συμβουλίου (ή ισοδύναμου οργάνου) του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης· και
 - (ii) την προτεινόμενη ημερήσια διάταξη κάθε τέτοιας συνεδρίασης ή συζήτησης.

αμέσως μόλις καταρτίζεται κάποιο από τα εν λόγω έγγραφα. Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται, επίσης, να κοινοποιεί κάθε τέτοιο έγγραφο στον παρατηρητή του ΕΜΣ (όπως ορίζεται στη ρήτρα 61αι ανωτέρω) ταυτόχρονα με την κοινοποίηση του εν λόγω εγγράφου στα μέλη κάθε συμβουλίου του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης.

4 Γεγονότα αθέτησης υποχρέωσης

- (α) Επιπλέον των γεγονότων αθέτησης υποχρέωσης που ορίζονται στην ενότητα 10 (**Γεγονότα αθέτησης υποχρέωσης**) των γενικών όρων, καθένα από τα ακόλουθα συνιστούν γεγονότα αθέτησης υποχρέωσης:
 - (i) **(Νέα ελληνικά ομόλογα)** ο ΕΜΣ αποστέλλει στο δικαιούχο κράτος μέλος δήλωση αθέτησης υποχρέωσης σε περιπτώσεις όπου έχει επέλθει αθέτηση πληρωμής σε σχέση με μια σειρά Νέων ελληνικών ομολόγων ή μια σειρά Νέων ελληνικών ομολόγων αποτελεί αντικείμενο δήλωσης αθέτησης υποχρέωσης.
 - (ii) **(ΔΔΕ)**, ο ΕΜΣ αποστέλλει στο δικαιούχο κράτος μέλος δήλωση αθέτησης υποχρέωσης σε περιπτώσεις όπου η ΔΔΕ αποτελεί αντικείμενο δήλωσης αθέτησης υποχρέωσης.
- (β) **(Διευκολύνσεις ΕΤΧΣ)**, η ρήτρα 10.1.5 των γενικών όρων διαβάζεται σαν, μετά τις λέξεις «οποιαδήποτε συμφωνία για την παροχή δανείων ή άλλης οικονομικής συνδρομής μεταξύ του δικαιούχου κράτους μέλους, της Κεντρική Τράπεζας και του ΕΜΣ,

του ΕΤΧΣ», να περιλαμβάνονται οι λέξεις «συμπεριλαμβανομένης, χωρίς περιορισμούς, τυχόν συμφωνίας του ΕΤΧΣ».

5 **Γνωστοποίηση με ηλεκτρονικά μέσα**

Στη ρήτρα 13 (*Γνωστοποιήσεις*) των γενικών όρων, η ρήτρα 13.2 διαβάζεται σαν, μετά τις λέξεις «σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης, μπορούν να δοθούν με φαξ, μήνυμα SWIFT», να περιλαμβάνει τις λέξεις «ηλεκτρονικό ταχυδρομείο».

7 **ΑΠΟΚΛΪΣΕΙΣ, ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ Ή ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΌΡΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗΣ**

8 Οι ακόλουθες αποκλίσεις, προσθήκες ή αντικαταστάσεις εφαρμόζονται σε σχέση με την Ενότητα 1 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης:

1 **Αιτήσεις, εκταμιεύσεις και όροι εκταμίευσης**

(α) (*Διαδικασία εκταμίευσης — Εκταμιεύσεις μη συνδεδεμένες με ανακεφαλαιοποίηση/εξυγίανση*) Η ρήτρα 4 της ενότητας 1 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης διαβάζεται σαν, μετά τις λέξεις «εφαρμόζει για το δάνειο αυτό», να περιλαμβάνονται οι λέξεις «σε σχέση με δόσεις, τμήματα δόσεων και εκταμιεύσεις που πραγματοποιούνται για σκοπούς άλλους από την ανακεφαλαιοποίηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή για το κόστος της εξυγίανσης των τραπεζών.»

(β) (*Διαδικασία εκταμίευσης — Εκταμιεύσεις για ανακεφαλαιοποίηση/εξυγίανση*) εκτός από τις διατάξεις της ρήτρας 4 της ενότητας 1 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης, ισχύουν οι ακόλουθες διατάξεις στη διευκόλυνση.

9 Εάν μια δόση, τμήμα δόσης ή εκταμίευση ζητείται για την ανακεφαλαιοποίηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή για την κάλυψη του κόστους της εξυγίανσης τραπεζών, η ρήτρα 5 (*αιτήσεις, τις εκταμιεύσεις και τις προϋποθέσεις για την εκταμίευση*) των γενικών όρων ισχύει για κάθε αίτηση χρηματοδότησης και κάθε δόση, τμήμα δόσης ή εκταμίευση, υπό την προϋπόθεση ότι:

(i) (*Κανονικές εκταμιεύσεις*) Εάν η σχετική αίτηση χρηματοδότησης δεν καθορίζει διαδικασία τμηματικής εκταμίευσης για δόση, τμήμα δόσης ή εκταμίευση που ζητήθηκε βάσει της εν λόγω αίτησης χρηματοδότησης, τότε η ρήτρα 4.1 της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης ισχύει επίσης για την εν λόγω δόση, τμήμα δόσης ή εκταμίευση.

- (ii) **(Τμηματικές εκταμιεύσεις)** Εάν η σχετική αίτηση χρηματοδότησης δεν καθορίζει διαδικασία τμηματικής εκταμίευσης για δόση, τμήμα δόσης ή εκταμίευση που ζητήθηκε βάσει της εν λόγω αίτησης χρηματοδότησης, τότε η ρήτρα 4.1 της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης ισχύει επίσης για την εν λόγω δόση, τμήμα δόσης ή εκταμίευση.
- (A) Η ρήτρα 5.4 διαβάζεται σαν, μετά τις λέξεις «*εάν οι όροι της ενότητας 5.3 (ή, στην περίπτωση της διευκόλυνσης DRi, οι όροι των ρητρών 5.3.1 έως 5.3.6)*», να περιλαμβάνονται οι λέξεις «*(με εξαίρεση τους όρους των ρητρών 5.3.5 και 5.3.6)*».
- (B) Για κάθε συγκεκριμένη εκταμίευση, η ρήτρα 5.6 των γενικών όρων δεν εφαρμόζεται έως ότου:
- 1 ο ΕΜΣ λάβει αίτημα από [την ΕΚΤ, υπό την εποπτική της αρμοδιότητα δυνάμει του κανονισμού 1024/2013 — **να συζητηθεί με το ελληνικό ΤΧΣ**], να καταβάλει την συγκεκριμένη εκταμίευση στο πλαίσιο μιας δόσης ή ενός τμήματος δόσης και καθορίζοντας το ποσό.
 - 2 ο ΕΜΣ λάβει την έκθεση που περιγράφεται στο σημείο 4.1 της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης σε σχέση με τη συγκεκριμένη εκταμίευση.
 - 3 το διοικητικό συμβούλιο έχει εγκρίνει την εν λόγω εκταμίευση, και κατά την εξέταση για το αν θα την εγκρίνει, εφαρμόσει τις αρχές που καθορίζονται στη ρήτρα 4.1 της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης.
 - 4 ικανοποιηθούν οι ρήτρες 4.2, 4.3 και 4.4.
 - 5 έχουν ικανοποιηθεί άλλοι όροι όπως εκείνοι που αναφέρονται στη γνωστοποίηση αποδοχής για τη σχετική δόση ή τμήμα δόσης και
 - 6 ο ΕΜΣ, το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης ή το Ταμείο Εξυγίανσης (κατά περίπτωση) και τα ιδρύματα που θα ωφεληθούν από την εκταμίευση συνάψουν συμφωνία εγγραφής ή

συμφωνία προεγγραφής υπό μορφή και ουσία ικανοποιητική για τον ΕΜΣ,

[υπό τον όρο ότι σε περίπτωση εκταμίευσης που θα χρησιμοποιηθεί για να καλύψει το κόστος εξυγίανσης τραπεζών, η ρήτρα 4.1 στοιχείο γ) της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης δεν εφαρμόζεται — **να συζητηθεί περαιτέρω — αυτό συνεπάγεται ότι το ίδρυμα πρέπει να είναι συστημικής σημασίας**].

(Γ) η ρήτρα 4.5 της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης εφαρμόζεται και

(iii) σε όλες τις περιπτώσεις και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης της παρούσας σύμβασης, το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής που χρησιμοποιείται για να χρηματοδοτηθεί η ανακεφαλαιοποίηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή για να καλύψει το κόστος της εξυγίανσης τραπεζών στο πλαίσιο της παρούσας σύμβασης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 25.000.000.000 ευρώ, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά από το Συμβούλιο των Διοικητών.

1 **Διασφαλίσεις, εγγυήσεις και δεσμεύσεις για πράξεις ανακεφαλαιοποίησης και εξυγίανσης**

Εκτός από τις διατάξεις του σημείου 6 (*Διασφαλίσεις, εγγυήσεις και δεσμεύσεις*) στην ενότητα 1 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης, εφαρμόζονται οι διατάξεις της ρήτρας 5 (*Διασφαλίσεις, εγγυήσεις και δεσμεύσεις*) στην ενότητα 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης, υπό τον όρο ότι οι αναφορές σε «*Διευκόλυνση ανακεφαλαιοποίησης χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων*» διαβάζονται ως αναφορές στη δανειακή διευκόλυνση.

2 **Εξόφληση, πρόωρη εξόφληση, υποχρεωτική εξόφληση και ακύρωση**

Εκτός από τις διατάξεις της ρήτρας 7 (*Εξόφληση, πρόωρη εξόφληση, υποχρεωτική εξόφληση και ακύρωση*) στην ενότητα 1 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης εφαρμόζονται οι διατάξεις της ρήτρας 7 (*Εξόφληση, πρόωρη εξόφληση, υποχρεωτική εξόφληση και ακύρωση*) της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης, υπό την προϋπόθεση ότι:

(α) οι αναφορές σε «*Διευκόλυνση ανακεφαλαιοποίησης χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων*» διαβάζονται ως αναφορές στη δανειακή διευκόλυνση και

(β) η ρήτρα 7.2 της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης διαβάζονται σαν, μετά τις λέξεις «*μετά τη λήξη της περιόδου δια-*

θεσιμότητας ή σε προηγούμενη ημερομηνία που καθορίζεται στη σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης», να περιλαμβάνονται οι λέξεις «, ή την γνωστοποίηση αποδοχής για την εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή».

10 ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΈΝΑΡΞΗΣ ΙΣΧΎΟΣ ΤΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

- 11 Οποιοσδήποτε όρος της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης δύναται να τροποποιηθεί ή να καταργηθεί μόνο με γραπτή συμφωνία, υπογεγραμμένη από τον ΕΜΣ (μετά την παραλαβή όλων των εγκρίσεων που απαιτούνται στο πλαίσιο της Συνθήκης του ΕΜΣ προκειμένου να εγκρίνει τέτοιες τροποποιήσεις), το δικαιούχο κράτος μέλος και καθένα από τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης. Μετά την υπογραφή της από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη, η έναρξη ισχύος των κάθε τροποποίησης της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, η οποία προσθέτει ή αντικαθιστά ειδικούς όρους της διευκόλυνσης εξαρτάται από την παραλαβή από τον ΕΜΣ της νομικής γνώμης (-ων) που αναφέρεται στην ρήτρα 4.1 των γενικών όρων σε σχέση με την τροποποίηση της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης και την ενσωμάτωση των εν λόγω πρόσθετων ή αντικαθιστώντων ειδικών όρων της διευκόλυνσης και, στην περίπτωση διευκόλυνσης DRI, υπό τους όρους που καθορίζονται στη ρήτρα 4.7 της ενότητας 7 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης.

12 ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η παρούσα σύμβαση και τα σχετικά συνοδευτικά έγγραφα (κατά περίπτωση) εκτελούνται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος σε τρία (3) πρωτότυπα κείμενα στην αγγλική γλώσσα, εκ των οποίων το καθένα συνιστά αυθεντική πράξη.

13 ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Το(-α) συνοδευτικό (-ά) έγγραφο (-α) της παρούσας σύμβασης αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της και από την ημερομηνία της παρούσας σύμβασης περιλαμβάνουν:

Συνοδευτικό έγγραφο 1: Κατάλογος επαφών

Εκτελέσθηκε στην [Αθήνα] στις [19 Αυγούστου 2015] και, στο Λουξεμβούργο, στις [19 Αυγούστου 2015].

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ

Εκπροσωπούμενος από τον κ. Klaus Regling, Διευθύνοντα Σύμβουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εκπροσωπούμενη από τον κ. Ευκλείδη Τσακαλώτο, Υπουργό Οικονομικών

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εκπροσωπούμενη από τον κ. Γιάννη Στουρνάρα, Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ

Εκπροσωπούμενο από τον κ. Αριστείδη Ξενοφο, Γενικό Διευθυντή

1 **Συνοδευτικό έγγραφο 1
Κατάλογος επαφών**

Για τον ΕΜΣ:

European Stability Mechanism
6a, Circuit de la Foire Internationale
L-1347 Luxembourg
Attention: Chief Financial Officer
Τηλ.: +352 260 962 600
Φαξ: + 352 260 911 600
SWIFT-BIC: ECBFDEFFBAC

Αντίγραφα:

European Commission
Directorate General Economic and Financial Affairs –
Unit L-4 "Borrowing, lending, accounting and back office"
L-2920 Luxembourg
Attention: Head of Unit
Τηλ.: (+352) 4301 36372
Φαξ: (+352) 4301 36599
SWIFT address: EUCOLULL

European Central Bank
Sonnemannstrasse 20
60314 Frankfurt am Main Attention: Head of Financial Operations Services
Division
Τηλ.: + 49 69 1344 3470
Φαξ: + 49 69 1344 6171
SWIFT BIC: ECBFDEFFBAC

Για το δικαιούχο κράτος μέλος:

Υπουργείο Οικονομικών
ΟΔΔΗΧ (Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους)
Διεύθυνση Δημοσίου Χρέους (πρώην 23η Διεύθυνση)
Ομήρου 8
10564 Αθήνα
Τηλ.: +30 210 3701800
Φαξ: + 30 210 3701850

Με αντίγραφο προς την Τράπεζα της Ελλάδος:

Τράπεζα της Ελλάδος
Ε. Βενιζέλου 21,
102 50 Αθήνα, Ελλάδα
Υπόψη: Διεύθυνση χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων & λογαριασμών
Δημοσίου
Διεύθυνση Εργασιών Δημοσίου
Φαξ: + 30 210 3221007
SWIFT BIC: BNGRGRAA

**ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ**

Ελλάδα

Μνημόνιο Συνεννόησης για τριετές πρόγραμμα του ΕΜΣ

1. Προοπτική και στρατηγική

Η Ελλάδα ζήτησε στήριξη από τους Ευρωπαίους εταίρους της προκειμένου να αποκαταστήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη, να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και να αντιμετωπίσει τους κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα τη δική της και της ευρωζώνης. Το παρόν Μνημόνιο Συνεννόησης (ΜΣ) έχει συνταχθεί κατόπιν αιτήματος που υποβλήθηκε στις 8 Ιουλίου 2015 από την Ελληνική Δημοκρατία στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) για τη χορήγηση στήριξης σταθερότητας με τη μορφή δανείου τριετούς περιόδου διαθεσιμότητας. Σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 3 της συνθήκης του ΕΜΣ, στο παρόν Μνημόνιο εξειδικεύονται λεπτομερώς οι όροι που συνδέονται με τη διευκόλυνση χρηματοδοτικής συνδρομής η οποία καλύπτει την περίοδο 2015-2018. Οι όροι θα επικαιροποιούνται σε τριμηνιαία βάση, λαμβανομένης υπόψη της επιτευχθείσας προόδου όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις κατά το προηγούμενο τρίμηνο. Σε κάθε επανεξέταση, θα εξειδικεύονται πλήρως, με λεπτομέρειες και χρονοδιαγράμματα, τα συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής και τα λοιπά μέσα για την επίτευξη αυτών των ευρύτερων στόχων που παρατίθενται στο παρόν έγγραφο.

Για την επιτυχία απαιτείται ο ενστερνισμός του προγράμματος μεταρρυθμίσεων από τις ελληνικές αρχές. Επομένως, η κυβέρνηση είναι έτοιμη να λάβει οποιαδήποτε μέτρα ενδέχεται να κριθούν κατάλληλα για τον σκοπό αυτόν, καθώς οι περιστάσεις μεταβάλλονται. Η κυβέρνηση δεσμεύεται να διαβουλευέται και να συμφωνεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για όλες τις ενέργειες που αφορούν την επίτευξη των στόχων του Μνημονίου Συνεννόησης, πριν από την οριστικοποίηση και τη νομική έγκρισή τους.

Στη στρατηγική ανάκαμψης λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη για κοινωνική δικαιοσύνη, μεταξύ και εντός των γενεών. Οι δημοσιονομικοί περιορισμοί έχουν επιβάλει δύσκολες επιλογές και συνεπώς είναι σημαντικό το βάρος της προσαρμογής να μοιραστεί σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, λαμβανομένης υπόψη της ικανότητας πληρωμής. Σε προτεραιότητα τίθενται οι ενέργειες για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, της απάτης και των στρατηγικών ασυνεπών οφειλετών, διότι αυτά επιβαρύνουν τους τίμιους πολίτες και τις τίμιες επιχειρήσεις, που πληρώνουν εγκαίρως τους φόρους και τα δάνειά τους. Οι μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων έχουν στόχο την εξάλειψη των προσόδων που καρπώνονται ομάδες κεκτημένων συμφερόντων: μέσω υψηλότερων τιμών, οι εν λόγω ομάδες διαβρώνουν το διαθέσιμο εισόδημα των καταναλωτών και βλάπτουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Οι συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις έχουν επικεντρωθεί σε μέτρα για την κατάργηση των εξαιρέσεων και τον τερματισμό των πρόωρων συνταξιοδοτήσεων. Προκειμένου να βοηθηθούν τα άτομα να επιστρέψουν στην απασχόληση και να αποτραπεί η διαιώνιση της μακροπρόθεσμης ανεργίας, οι αρχές, σε στενή συνεργασία με τους Ευρωπαίους εταίρους, θα εγκαινιάσουν μέτρα για την τόνωση της απασχόλησης κατά 50.000 άτομα, με στόχο τους μακροχρόνια ανέργους. Για μια πιο δίκαιη κοινωνία θα χρειαστεί η Ελλάδα να βελτιώσει τον σχεδιασμό του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, έτσι ώστε να υπάρχει ένα γνήσιο δίκτυο κοινωνικής ασφάλειας, το οποίο θα διοχετεύει στοχοθετημένα τους πενιχρούς πόρους σε εκείνους που τους έχουν περισσότερο ανάγκη. Οι αρχές σχεδιάζουν να επωφεληθούν από τη διαθέσιμη τεχνική βοήθεια που παρέχεται από διεθνείς οργανισμούς σχετικά με μέτρα για την παροχή πρόσβασης στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για όλους (συμπεριλαμβανομένων των ανασφάλιστων), καθώς και να δημιουργήσουν ένα βασικό δίκτυο κοινωνικής ασφάλειας με τη μορφή Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ).

Η εφαρμογή του προγράμματος μεταρρυθμίσεων θα αποτελέσει τη βάση για βιώσιμη ανάκαμψη. Οι σχετικές πολιτικές είναι δομημένες γύρω από τέσσερις πυλώνες:

- Αποκατάσταση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας (ενότητα 2): Η Ελλάδα θα θέσει ως στόχο την επίτευξη μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλεονάσματος ύψους 3,5% του ΑΕΠ, μέσω ενός συνδυασμού εμπροσθοβαρών παραμετρικών δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων του συστήματος ΦΠΑ και του συνταξιοδοτικού συστήματός της, υποστηριζόμενου από ένα φιλόδοξο πρόγραμμα για την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης και της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, καθώς και για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, ενώ παράλληλα θα διασφαλίζεται η επαρκής προστασία των ευπαθών ομάδων.
- Διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας (ενότητα 3): Η Ελλάδα θα λάβει άμεσα μέτρα για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ). Η διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών θα πρέπει να ολοκληρωθεί πριν το τέλος του 2015 και θα συνοδεύεται από παράλληλα μέτρα για την ενίσχυση της διακυβέρνησης του ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) και των τραπεζών.
- Ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και επενδύσεις (ενότητα 4): Η Ελλάδα θα σχεδιάσει και θα εφαρμόσει ευρύ φάσμα μεταρρυθμίσεων στις αγορές εργασίας και τις αγορές προϊόντων (συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας), με τις οποίες όχι μόνο θα διασφαλίζεται η πλήρης συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ΕΕ, αλλά επίσης θα στοχεύεται και η επίτευξη βέλτιστων ευρωπαϊκών πρακτικών. Θα καταρτιστεί φιλόδοξο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων, καθώς και πολιτικές για τη στήριξη των επενδύσεων.
- Ένα σύγχρονο κράτος και μια σύγχρονη δημόσια διοίκηση (ενότητα 5) θα αποτελέσουν βασική προτεραιότητα του προγράμματος. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην ενίσχυση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα κατά την παροχή ουσιαστών δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών. Θα ληφθούν μέτρα για την ενίσχυση της αποτελεσματι-

κότητας του δικαστικού συστήματος και για την αναβάθμιση της καταπολέμησης της διαφθοράς. Οι μεταρρυθμίσεις θα ενισχύουν τη θεσμική και λειτουργική ανεξαρτησία βασικών θεσμών, όπως η φορολογική διοίκηση και η στατιστική υπηρεσία (ΕΛΣΤΑΤ).

Για την επιτυχία θα απαιτηθεί η συνεχής εφαρμογή των συμφωνημένων πολιτικών επί πολλά έτη. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται πολιτική δέσμευση, αλλά επίσης και η τεχνική ικανότητα της ελληνικής διοίκησης να την υλοποιήσει. Οι αρχές έχουν δεσμευτεί να εκμεταλλευτούν πλήρως τη διαθέσιμη τεχνική βοήθεια, η οποία, από ευρωπαϊκής πλευράς, συντονίζεται από τη νέα υπηρεσία στήριξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων (ΥΣΔΜ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η τεχνική βοήθεια είναι ήδη διαθέσιμη για ορισμένες βασικές μεταρρυθμιστικές δεσμεύσεις, μεταξύ άλλων σχετικά με τη φορολογική πολιτική, τη μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης, την επανεξέταση του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, καθώς και τον εκσυγχρονισμό του δικαστικού συστήματος. Οι αρχές έχουν δεσμευτεί για την ταχεία ενίσχυση προϋπάρχοντων προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας για τη στήριξη μεταρρυθμίσεων όπως η αξιολόγηση όσον αφορά τον ανταγωνισμό σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ, η αδειοδότηση επενδύσεων σε συνεργασία με την Παγκόσμια Τράπεζα, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η αναθεώρηση του φόρου εισοδήματος, η διασταύρωση και είσπραξη οφειλών από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και φόρους, καθώς και η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης. Υπάρχει ακόμη πεδίο για την επεξεργασία προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας, σε τομείς όπως η ενεργειακή πολιτική, οι πολιτικές για την αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης της αδήλωτης εργασίας, και η κωδικοποίηση της ελληνικής νομοθεσίας. Οι ελληνικές αρχές θα οριστικοποιήσουν, έως τα τέλη Σεπτεμβρίου του 2015, ένα μεσοπρόθεσμο σχέδιο τεχνικής βοήθειας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η Ελλάδα πρέπει να βασιστεί στη συμφωνημένη στρατηγική ανάκαμψης και να επεξεργαστεί μια γνήσια στρατηγική ανάπτυξης, την οποία θα ενστερνιστεί και θα καθοδηγήσει η ίδια. Στη στρατηγική αυτή θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι μεταρρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν Μνημόνιο Συνεννόησης, συναφείς πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η συμφωνία εταιρικής σχέσης για την υλοποίηση του ΕΣΠΑ και άλλες βέλτιστες πρακτικές. Η Ελλάδα πρέπει να επωφεληθεί πλήρως από τους σημαντικούς πόρους που είναι διαθέσιμοι από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και από την ΕΤΕπ για τη στήριξη των επενδύσεων και των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών. Για την περίοδο 2007-2013, η Ελλάδα ήταν

επιλέξιμη για να λάβει 38 δισεκατομμύρια ευρώ με τη μορφή επιχορηγήσεων από τις πολιτικές της ΕΕ και θα πρέπει να επωφεληθεί από τα ποσά που απομένουν επί του παρόντος από τα κονδύλια αυτά. Για την περίοδο 2014-2020 είναι διαθέσιμα για την Ελλάδα περισσότερα από 35 δισεκατομμύρια ευρώ από τα κονδύλια των ταμείων της ΕΕ. Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η απορρόφησή τους, το πρόγραμμα επενδύσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ευρώπη θα αποτελέσει επιπλέον πηγή επενδύσεων, καθώς και τεχνικής βοήθειας προς τους δημόσιους και ιδιώτες επενδυτές, προκειμένου να εντοπίσουν, να προωθήσουν και να επεξεργαστούν υψηλής ποιότητας και εφικτά έργα προς χρηματοδότηση. Οι ελληνικές αρχές μπορούν να ζητήσουν τεχνική βοήθεια για να επεξεργαστούν περαιτέρω τη στρατηγική ανάπτυξης, η οποία θα μπορούσε να στοχεύει, μεταξύ άλλων, στη δημιουργία ελκυστικότερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και της διαμόρφωσης ανθρώπινου κεφαλαίου, μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, στην ανάπτυξη της Ε&Α και της καινοτομίας. Η τεχνική βοήθεια θα μπορούσε επίσης να συνδράμει στον σχεδιασμό τομεακών προτεραιοτήτων σε τομείς όπως ο τουρισμός, οι μεταφορές και η εφοδιαστική, καθώς και η γεωργία. Οι αρχές σκοπεύουν να οριστικοποιήσουν τη στρατηγική ανάπτυξης έως τον Μάρτιο του 2016, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, την πανεπιστημιακή κοινότητα και διεθνείς οργανισμούς. Η στρατηγική θα πρέπει επίσης να ανταποκρίνεται στην ανάγκη για συντονισμό του φιλόδοξου προγράμματος μεταρρυθμίσεων, με την ενίσχυση της υφιστάμενης Γενικής Γραμματείας Συντονισμού και με τη συμμετοχή, κατά περίπτωση, οργανώσεων αντιπροσωπευτικών του ιδιωτικού τομέα.

2. Επίτευξη βιώσιμων δημόσιων οικονομικών που στηρίζουν την ανάπτυξη και την απασχόληση

Για τη διόρθωση των ακραίων ανισορροπιών στα δημόσια οικονομικά κατά τα τελευταία χρόνια απαιτήθηκε μια άνευ προηγουμένου προσαρμογή και θυσίες από την Ελλάδα και τους πολίτες της. Τα δημόσια ελλείμματα έχουν μειωθεί σημαντικά σε σύγκριση με την προ κρίσης περίοδο, παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα βρίσκεται αντιμέτωπη με πρωτογενές έλλειμμα ανερχόμενο σε περίπου 1,5 τοις εκατό του ΑΕΠ το 2015, χωρίς πρόσθετα μέτρα. Η εξυγίανση βασίστηκε επίσης στη δραματική αποκλιμάκωση των δημόσιων επενδύσεων και υπηρεσιών, η οποία θα πρέπει να εξομαλυνθεί και να τεθεί σε μεγαλύτερη προτεραιότητα σταδιακά, προκειμένου να διατηρηθεί το αναπτυξιακό δυναμικό.

2.1 Δημοσιονομική πολιτική

Οι ελληνικές αρχές δεσμεύονται να διασφαλίζουν τον βιώσιμο χαρακτήρα των δημόσιων οικονομικών και να επιτυγχάνουν σημαντικά και βιώσιμα πρωτογενή πλεονάσματα μεσοπρόθεσμα, τα οποία θα μειώνουν σταθερά τον λόγο δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ. Οι αρχές θα συνεχίσουν, αντίστοιχα, να ακολουθούν μια νέα δημοσιονομική πορεία, βασισμένη στην επίτευξη στόχων πρωτογενούς πλεονάσματος ύψους $-\frac{1}{4}$, 0,5, $1\frac{1}{4}$ και 3,5% του ΑΕΠ το 2015, το 2016, το 2017 και το 2018 και μετέπειτα, αντιστοίχως. Η πορεία των δημοσιονομικών στόχων είναι σύμφωνη με τους αναμενόμενους ρυθμούς ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, καθώς αυτή ανακάμπτει από τη βαθύτερη ύφεσή της στα χρονικά.

Η κυβέρνηση ενέκρινε πρόσφατα μία μεταρρύθμιση του συστήματος ΦΠΑ και μία πρώτη φάση της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος, αύξησε τον φορολογικό συντελεστή για τις επιχειρήσεις, επέκτεινε την εφαρμογή του φόρου πολυτελείας, έλαβε μέτρα για την αύξηση της προκαταβολής του φόρου εισοδήματος των επιχειρήσεων το 2015 και για την απαίτηση προκαταβολής του 100% του φόρου εισοδήματος για τις προσωπικές εταιρείες κ.λπ. και για τις ατομικές επιχειρήσεις, σταδιακά, έως το 2017, ενώ αύξησε και την εισφορά αλληλεγγύης.

Επιπλέον, ως **προαπαιτούμενο**, η κυβέρνηση θα εγκρίνει νομοθεσία για:

- *την αύξηση των εσόδων*: α) σταδιακή κατάργηση της επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο κίνησης ντίζελ για τους αγρότες σε δύο ίσα στάδια τον Οκτώβριο του 2015 και τον Οκτώβριο του 2016· β) αύξηση του φόρου επί της χωρητικότητας. Οι αρχές θα λάβουν μέτρα για την έναρξη της διαδικασίας είσπραξης του ΕΝΦΙΑ για το 2015, ώστε να εκδοθούν εκκαθαριστικά σημειώματα τον Οκτώβριο του 2015, με την τελευταία δόση να καταβάλλεται τον Φεβρουάριο του 2016. Θα διορθώσουν επίσης τα ζητήματα που ανέκυψαν με τα προσφάτως εφαρμοσθέντα μέτρα για τα έσοδα.
- *τη στοχοθέτηση και τον περιορισμό των δαπανών*: α) με άμεση ισχύ, i) αποκατάσταση της πλήρους συνταγογράφησης φαρμάκων κατά διεθνή κοινόχρηστη ονομασία (ΔΚΟ)· ii) μείωση των τιμών όλων των φαρμάκων μετά τη λήξη ισχύος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας· β) εκ-

κίνηση του συνολικού προγράμματος επανεξέτασης του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας (βλ. ενότητα 2.5.3.).

- Η δέσμη μέτρων θα περιλαμβάνει περαιτέρω μέτρα με δημοσιονομική επίπτωση, όπως μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης, μεταρρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε θέματα είσπραξης και επιβολής φόρων, καθώς και άλλα παραμετρικά μέτρα, για τα οποία γίνεται λόγος σε άλλα σημεία του παρόντος εγγράφου.

Προκειμένου να αποδείξει τη δέσμευσή της για την εφαρμογή αξιόπιστων δημοσιονομικών πολιτικών, η κυβέρνηση θα εγκρίνει (**Βασικό παραδοτέο**), τον Οκτώβριο του 2015, συμπληρωματικό προϋπολογισμό για το 2015 εφόσον κριθεί αναγκαίο, το προσχέδιο του προϋπολογισμού του 2016 και μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική για την περίοδο 2016-19, η οποία θα υποστηρίζεται από μεγάλη και αξιόπιστη δέσμη παραμετρικών μέτρων και διαρθρωτικών δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων: α) δεύτερης φάσης μεταρρυθμίσεων του συνταξιοδοτικού συστήματος, βλ. ενότητα 2.5.1· β) μεταρρύθμισης του κώδικα φορολογίας εισοδήματος, βλ. ενότητα 2.2.2· γ) σταδιακής κατάργησης της προτιμσιακής φορολογικής μεταχείρισης των αγροτών στο πλαίσιο του κώδικα φορολογίας εισοδήματος, με ποσοστά που ορίζονται στο 20% για το φορολογικό έτος 2016 και στο 26% για το φορολογικό έτος 2017. Στο μεταξύ χαράσσεται στρατηγική για τη γεωργία· δ) φόρου επί τηλεοπτικών διαφημίσεων· ε) αναγγελίας προκήρυξης δημόσιου διεθνούς διαγωνισμού υποβολής προσφορών για την απόκτηση τηλεοπτικών αδειών και την καταβολή τελών που αφορούν τη χρήση των αντίστοιχων συχνοτήτων· στ) επέκτασης της φορολόγησης των μεικτών εσόδων από τυχερά παιχνίδια (GGR), ύψους 30%, στα παιχνίδια VLT που αναμένεται ότι θα εγκατασταθούν κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2015 και το 2016· ζ) αύξησης του φορολογικού συντελεστή επί του ετήσιου εισοδήματος από ενοίκια, για εισοδήματα κάτω των 12.000 ευρώ στο 15% (από 11%) και για εισοδήματα άνω των 12.000 ευρώ στο 35% (από 33%)· η) σταδιακής κατάργησης της ειδικής φορολογικής μεταχείρισης του ναυτιλιακού κλάδου· θ) επέκτασης της προσωρινής εθελοντικής εισφοράς της ναυτιλιακής κοινότητας έως το 2018· ι) μόνιμης μείωσης του ανωτάτου ορίου εξόδων για τις αμυντικές δαπάνες κατά 100 εκατομμύρια ευρώ το 2015 και θα ανέλθει σε ποσοστό 2,2% του ΑΕΠ κατά τον υπολογισμό του NATO το 2016, με σειρά στοχευμένων δράσεων, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης στους αριθμούς των απασχολούμενων και στις συμβάσεις του δημοσίου· ια) καλύτερη στόχευση της επιλεξιμότητας ώστε να μειωθούν κατά το ήμισυ οι δαπάνες για τις επιδοτήσεις πετρελαίου θέρμανσης στον προϋπολογισμό του 2016.

Επιπλέον των ανωτέρω μέτρων, οι αρχές δεσμεύονται να θεσπίσουν, τον Οκτώβριο του 2015, αξιόπιστα διαρθρωτικά μέτρα που θα αποφέρουν τουλάχιστον το ¼% του ΑΕΠ με ισχύ από το 2017 και το ¼% του ΑΕΠ με ισχύ από το 2018 για να στηρίξουν την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου για πρωτογενές ισοζύγιο ύψους 3,5% του ΑΕΠ. Οι αρχές δεσμεύονται να λάβουν περαιτέρω διαρθρωτικά μέτρα τον Οκτώβριο του 2016, αν κριθούν αναγκαία για να διασφαλιστούν οι στόχοι του 2017 και του 2018. Τα εν λόγω μέτρα θα περιλαμβάνουν τις αμυντικές δαπάνες, την προγραμματισμένη μεταρρύθμιση του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και το πάγωμα των υποχρεωτικών δαπανών.

Τα φορολογικά μέτρα παραμετρικού χαρακτήρα θα ενισχυθούν από ευρύ φάσμα διοικητικών μέτρων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε θέματα εισπραξης και επιβολής φόρων: τα μέτρα αυτά θα χρειαστεί να περάσει κάποιο χρονικό διάστημα για να αποδώσουν καρπούς, αλλά θα μπορούσαν να προσφέρουν σημαντική αύξηση των φορολογικών εσόδων στην πορεία εφαρμογής των μέτρων.

Η ελληνική κυβέρνηση θα παρακολουθεί τους δημοσιονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών αποφάσεων, και θα λάβει αντισταθμιστικά μέτρα, στο βαθμό που αυτό απαιτείται, για την εκπλήρωση των δημοσιονομικών στόχων. Οι αρχές προτίθενται να μεταφέρουν τουλάχιστον το 30% του πλεονάσματος που θα επιτευχθεί λόγω επιδόσεων υψηλότερων από τις αναμενόμενες στον χωριστό λογαριασμό που προορίζεται για τη μείωση του χρέους. Επιπλέον, ένα άλλο 30% του εν λόγω πλεονάσματος θα χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση μη καταβληθεισών κυβερνητικών υποχρεώσεων του παρελθόντος.

2.2 Μεταρρυθμίσεις φορολογικής πολιτικής

Η κυβέρνηση δεσμεύεται να θεσπίσει μεταρρυθμίσεις, τόσο στην άμεση όσο και στην έμμεση φορολογία, για τη βελτίωση της αποδοτικότητας, της εισπραξιμότητας και την τόνωση της προσφοράς εργασίας.

Ήδη, τον Ιούλιο του 2015, η κυβέρνηση θέσπισε σημαντική μεταρρύθμιση στον τομέα του ΦΠΑ, με στόχο την απλοποίηση της δομής του συστήματος ΦΠΑ, τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης, καθώς και την εξάλειψη και τον

εξορθολογισμό των εξαιρέσεων, δημιουργώντας ετήσια έσοδα ύψους περίπου 1% του ΑΕΠ.

Η κυβέρνηση δεσμεύεται για περαιτέρω μεταρρυθμίσεις, ως ακολούθως:

- i. Ως **προαπαιτούμενο**, οι αρχές: α) θα καταργήσουν τη διασυνοριακή παρακράτηση φόρου που θεσπίστηκε με τη νομοθεσία περί δόσεων (Νόμος 4321/2015) και θα αντιστρέψουν τις πρόσφατες τροποποιήσεις του ΚΦΕ που θεσπίστηκαν με τους Νόμους 4328/2015 και 4331/2015· β) θα διευκρινίσουν ότι οι μειωμένοι συντελεστές του ΦΠΑ για τα νησιά θα καταργηθούν πλήρως έως το τέλος του 2016 και θα καθορίσουν τις μεταβατικές ρυθμίσεις.
- ii. *Κώδικες φορολογίας*. Έως τον Σεπτέμβριο του 2015 θα εγκρίνουν εκκρεμούσες μεταρρυθμίσεις σχετικά με τους κώδικες φορολογικής διαδικασίας: α) θα θεσπίσουν νέες ποινικές νομικές διατάξεις για την φοροδιαφυγή και την απάτη, προκειμένου να τροποποιηθεί ο ειδικός ποινικός Νόμος 2523/1997 και κάθε άλλη συναφής νομοθεσία, καθώς και για να αντικατασταθεί το άρθρο 55 παράγραφοι 1 και 2 του ΚΦΔ, με σκοπό, μεταξύ άλλων, τον εκσυγχρονισμό και τη διεύρυνση του ορισμού της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής σε όλους τους φόρους· θα καταργήσουν όλα τα πρόστιμα του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που επιβάλλονται βάσει του νόμου 2523/1997· β) θα εκδώσουν εγκύκλιο σχετικά με τα πρόστιμα προκειμένου να διασφαλιστεί η συνολική και συνεκτική εφαρμογή του ΚΦΔ· γ) θα μεριμνήσουν για κατάλληλες ποινές για τις απλές παραβάσεις του κώδικα βιβλίων και στοιχείων· η μη έκδοση ή η ανακριβής έκδοση αποδείξεων λιανικής πώλησης θα αντιμετωπίζεται ως απλή αλλά σοβαρή παράβαση της διαδικασίας για τον ΦΠΑ (**βασικό παραδοτέο**). Έως τον Φεβρουάριο του 2016, οι αρχές θα πραγματοποιήσουν συνολική επανεξέταση της υπόλοιπης φορολογικής νομοθεσίας που συγκρούεται με τον ΚΦΕ και τον ΚΦΔ, ενσωματώνοντας τις εν λόγω νομικές πράξεις, κατά περίπτωση, ενώ έως τον Μάρτιο του 2016 θα εκδώσουν το σύνολο της δευτερογενούς νομοθεσίας για την εφαρμογή του ΚΦΕ και του ΚΦΔ.
- iii. *Φόρος εισοδήματος*. Έως τον Οκτώβριο του 2015, η κυβέρνηση: α) θα απλοποιήσει το χρονοδιάγραμμα σχετικά με την πίστωση φόρου για τη φορολογία εισοδήματος· β) θα αναμορφώσει και θα ενσωμα-

τώσει στον ΚΦΕ την εισφορά αλληλεγγύης επί του εισοδήματος, από το 2016, ώστε να επιτυγχάνεται με αποτελεσματικότερο τρόπο η προοδευτικότητα του συστήματος φορολογίας εισοδήματος· γ) θα εντοπίσει όλα τα κίνητρα που αφορούν τη φορολόγηση εισοδήματος των επιχειρήσεων και θα ενσωματώσει τις εξαιρέσεις από τη φορολόγηση στον ΚΦΕ, καταργώντας εκείνες που κρίνονται αναποτελεσματικές ή άδικες· δ) θα αναλάβει να επανεξετάσει και να μεταρρυθμίσει τον ΚΕΔΕ, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών της φορολογικής διοίκησης για την αναγκαστική εκποίηση περιουσιακών στοιχείων σε δημόσιους πλειστηριασμούς· ε) θα εξασφαλίσει την επαρκή πρόσβαση της φορολογικής διοίκησης στις εγκαταστάσεις των φορολογουμένων για τη διεξαγωγή ελέγχων εγκαίρως και για σκοπούς επιβολής του νόμου· στ) θα επανεξετάσει το πλαίσιο της φορολογίας κεφαλαίου και θα επεξεργαστεί το φορολογικό πλαίσιο για τους φορείς συλλογικών επενδύσεων και τους συμμετέχοντες σε αυτούς, σύμφωνα με τον ΚΦΕ και τις βέλτιστες πρακτικές στην ΕΕ· ζ) θα επανεξετάσει την παρακράτηση φόρου επί των τεχνικών υπηρεσιών· η) ενόψει τυχόν αναθεώρησης των ζωνών αντικειμενικών αξιών για τα ακίνητα, θα προσαρμόσει τους φορολογικούς συντελεστές επί της ακίνητης περιουσίας, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, για να διασφαλιστεί ότι τα έσοδα από τον φόρο ακίνητης περιουσίας το 2016 θα ανέλθουν τουλάχιστον στο ποσό των 2,65 δισεκατομμυρίων ευρώ, και θα προσαρμόσει την εναλλακτική ελάχιστη φορολογία επί του εισοδήματος φυσικών προσώπων· θ) θα επανεξετάσει τη λειτουργία της εναλλακτικής ελάχιστης φορολογίας (συμπεριλαμβανομένης της διόρθωσης τυχόν υπαναχωρήσεων)· ι) θα εκμηδενίσει τις δυνατότητες αποφυγής της φορολογίας εισοδήματος· ια) θα καταστήσει αυστηρότερο τον ορισμό των αγροτών. **(βασικό παραδοτέο)**

- iv. ΦΠΑ. Έως τον Μάρτιο του 2016, οι αρχές: α) θα κωδικοποιήσουν και θα απλουστεύσουν τη νομοθεσία για τον ΦΠΑ, εναρμονίζοντάς την με τον κώδικα φορολογικής διαδικασίας, εξαλείφοντας τα νομικά κενά που απομένουν και συντομεύοντας το χρονικό διάστημα για την καταβολή του ΦΠΑ· β) θα απλουστεύσουν το καθεστώς φορολογίας εισοδήματος και θα διασφαλίσουν τη συνοχή της φορολογητέας βάσης του εισοδήματος για τη φορολογία εισοδήματος και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης μικρών επιχειρήσεων που βρίσκονται κάτω από το κατώτατο όριο εγγραφής στα μητρώα ΦΠΑ· γ) θα εκσυγχρονίσουν τις φορολογικές διατάξεις για τις επιχειρήσεις στον ΚΦΕ που καλύπτουν τις συγχωνεύσεις και τις εξαγορές, καθώς και τους λογα-

ριασμούς αποθεματικού των επιχειρήσεων, και θα εφαρμόσουν τις διατάξεις του ΚΦΕ που αφορούν τις διασυνοριακές συναλλαγές και τις ενδοομιλικές συναλλαγές. **(βασικό παραδοτέο)**

- ν. **Φόρος ακίνητης περιουσίας.** Έως τον Σεπτέμβριο του 2016, οι αρχές θα εναρμονίσουν όλες τις αντικειμενικές αξίες ακινήτων με τις τιμές της αγοράς, με ισχύ από τον Ιανουάριο του 2017. Μέχρι εκείνη την ημερομηνία, θα διασταυρώσουν το σύνολο των ιδιοκτησιακών συμφερόντων με τα στοιχεία για το σύνολο των ατομικών ιδιοκτησιών στο κτηματολόγιο. **(βασικό παραδοτέο)**

2.3. Μεταρρυθμίσεις της φορολογικής διοίκησης

Μια μακρά ιστορία περίπλοκης νομοθεσίας, κακοδιοίκησης, πολιτικών παρεμβάσεων και γενναιόδωρων φορολογικών αμνηστιών, με χρόνια ελλιπή επιβολή του νόμου, έχει παρεμποδίσει την ικανότητα είσπραξης φόρων. Για να δοθεί τέλος σε αυτήν την πρακτική και να ενισχυθεί η κουλτούρα καταβολής του φόρου και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, η κυβέρνηση δεσμεύεται αταλάντευτα να λάβει ισχυρά μέτρα για τη βελτίωση της είσπραξης και να μη θεσπίσει νέες ρυθμίσεις δόσεων ή διακανονισμού ή αμνηστίας ούτε να επεκτείνει τις ισχύουσες ρυθμίσεις.

Ως **προαπαιτούμενο**, οι αρχές θα εγκρίνουν νομοθεσία για: α) όσον αφορά τις κατασχέσεις, την κατάργηση του ανώτατου ορίου ύψους 25% επί των μισθών και συντάξεων και τη μείωση όλων των κατώτατων ορίων ύψους 1.500 ευρώ, με την ταυτόχρονη διασφάλιση, σε κάθε περίπτωση, ικανοποιητικών συνθηκών διαβίωσης· β) την τροποποίηση των ρυθμίσεων του 2014 και του 2015 για την σε δόσεις καταβολή οφειλών από φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, ώστε να αποκλείονται όσοι δεν καταβάλλουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις, τη θέσπιση απαίτησης για τη φορολογική διοίκηση και τη διοίκηση των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης για τη συντόμευση της διάρκειας της ρύθμισης για όσους έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν νωρίτερα, και την καθιέρωση επιτοκίων βάσει της ελεύθερης αγοράς, με παράλληλη παροχή προστασίας στους ευάλωτους οφειλότες (με οφειλές κάτω των 5.000 ευρώ)· γ) την τροποποίηση της βασικής ρύθμισης δόσεων / του ΚΦΔ ώστε να προσαρμοστούν τα επιτόκια βάσει της ελεύθερης αγοράς, καθώς και την αναστολή, έως το τέλος του 2017, των απαιτήσεων επαλήθευσης από τρίτους και τραπεζικών εγγυήσεων· δ) την επίσπευση της διαδικασίας δημόσιας σύμβασης για την απόκτηση λογισμικού για την ανάλυση του δικτύου ΦΠΑ και για περαιτέρω αυτοματοποίηση της είσπραξης οφειλών, μεταξύ άλλων με την καθιέρωση πλήρως αυτοματοποιημένων διαδικασιών κατάσχεσης· ε) την άμεση θέσπιση νομοθεσίας για τη μεταβίβαση, έως τα τέλη Οκτωβρίου του 2015, του συνόλου των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων, καθώς και του συνόλου του προσωπικού, του ΣΔΟΕ και λοιπών υπηρεσιών που σχετίζεται με τη φορολογία και τα τελωνεία στη φορολογική διοίκηση· όλες οι μη αξιολογηθείσες εκθέσεις ελέγχου που

πραγματοποιήθηκαν από το ΣΔΟΕ έπειτα από τον νόμο 4321/2015 θα θεωρούνται λεπτομερή ενημερωτικά σημειώματα για τη φορολογική διοίκηση.

- Οι αρχές δεσμεύονται να λάβουν άμεσα μέτρα επιβολής όσον αφορά τους οφειλότες που δεν καταβάλλουν εγκαίρως τις δόσεις τους ή τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Οι αρχές δεν θα θεσπίσουν νέες ρυθμίσεις δόσεων ή άλλες ρυθμίσεις αμνηστίας ή διακανονισμού, ούτε θα τροποποιήσουν τις ισχύουσες ρυθμίσεις, π.χ. παρατείνοντας προθεσμίες.

Επιπλέον, οι αρχές, χρησιμοποιώντας τεχνική βοήθεια:

- θα ενισχύσουν τη συμμόρφωση.* Έως τον Οκτώβριο του 2015, η κυβέρνηση: α) θα εγκρίνει ολοκληρωμένο σχέδιο για την αύξηση της φορολογικής συμμόρφωσης· β) θα επεξεργαστεί, με την Τράπεζα της Ελλάδος και τον ιδιωτικό τομέα, κοστολογημένο σχέδιο για την προώθηση και τη διευκόλυνση της χρήσης ηλεκτρονικών πληρωμών και τη μείωση της χρήσης μετρητών, με εφαρμογή που θα αρχίζει από τον Μάρτιο του 2016· γ) θα δημοσιοποιήσει τον κατάλογο των οφειλετών για οφειλές από φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που εκκρεμούν για περισσότερο από τρεις μήνες.
- θα καταπολεμήσουν τη φοροδιαφυγή.* Έως τον Νοέμβριο του 2015, οι αρχές θα καταρτίσουν συνολικό σχέδιο για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, με βάση την αποτελεσματική διυπηρεσιακή συνεργασία, το οποίο θα περιλαμβάνει: α) εντοπισμό των μη δηλωμένων καταθέσεων μέσω ελέγχων των τραπεζικών συναλλαγών σε τραπεζικά ιδρύματα στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό· β) θέσπιση προγράμματος εθελοντικής γνωστοποίησης με κατάλληλες κυρώσεις, κατάλληλα κίνητρα και διαδικασίες επαλήθευσης, σύμφωνα με τη διεθνή βέλτιστη πρακτική και χωρίς καμία αμνηστευτική διάταξη· γ) αίτημα προς τα κράτη μέλη της ΕΕ για την παροχή δεδομένων περί ιδιοκτησίας και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων από Έλληνες πολίτες, καθώς και τον τρόπο χρησιμοποίησης των δεδομένων αυτών· δ) ανανέωση του αιτήματος για τεχνική βοήθεια στον τομέα της φορολογικής διοίκησης και πλήρης αξιοποίηση του πόρου για την ανάπτυξη ικανοτήτων· ε) καθιέρωση περιουσιολόγιου για τη βελτίωση της παρακολούθησης· στ) θέσπιση νομοθετικών μέτρων για τον εντοπισμό δεξαμενών αποθήκευσης (σταθερών ή κινητών), για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου καυσίμων· ζ) δημιουργία βάσης δεδομένων για την παρακολούθηση των ισολογισμών μητρικών και θυγατρικών επιχειρήσεων, για τη βελτίωση των κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου για τις ενδοομιλικές συναλλαγές.

- iii. θα θέσουν σε μεγαλύτερη προτεραιότητα τα μέτρα για εισπράξιμους φόρους. Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα υπογράψουν την Υπουργική Απόφαση που θα προβλέπει την επέκταση του έμμεσου μητρώου τραπεζικών συναλλαγών ώστε να παρέχεται το ιστορικό συναλλαγών σε βάθος 10 ετών. Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα μειώσουν - λαμβάνοντας υπόψη την τεχνική βοήθεια - τους περιορισμούς στη διεξαγωγή ελέγχων των φορολογικών δηλώσεων, με την επιφύλαξη του συστήματος εξωτερικού φορολογικού πιστοποιητικού. Έως τον Νοέμβριο του 2015, οι αρχές θα θεσπίσουν μέτρα για την ιεράρχηση των φορολογικών ελέγχων με βάση την ανάλυση κινδύνου και όχι, όπως συμβαίνει σήμερα, την αρχαιότητα (δηλ. το έτος διαγραφής).
- iv. θα βελτιώσουν τα εργαλεία είσπραξης φορολογικών οφειλών. Για τη βελτίωση της είσπραξης των φορολογικών οφειλών, έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές (**βασικό παραδοτέο**): α) θα βελτιώσουν τους κανόνες περί διαγραφής μη εισπράξιμων φόρων· β) θα αφαιρέσουν την προσωπική αστική ευθύνη των φορολογικών υπαλλήλων για τη μη λήψη μέτρων είσπραξης παλαιών οφειλών, και γ) θα προτείνουν, και θα εφαρμόσουν εντός του 2016, εθνική στρατηγική είσπραξης, συμπεριλαμβανομένης της περαιτέρω αυτοματοποίησης της είσπραξης οφειλών, και, έως τον Νοέμβριο δ) θα λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των προστίμων για ανασφάλιστα οχήματα ή για τη μη πραγματοποίηση υποχρεωτικών τεχνικών ελέγχων, καθώς και των εισφορών για τη χρήση συχνοτήτων χωρίς άδεια· ε) θα θεσπίσουν νομοθεσία για να απομονώσουν τις μη εισπράξιμες οφειλές από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης· και στ) θα βελτιώσουν τους κανόνες περί διαγραφής μη εισπράξιμων οφειλών από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, και ζ) θα επιβάλλουν, εφόσον είναι νομίμως δυνατόν, την προκαταβολική είσπραξη σε περιπτώσεις φορολογικών διαφορών.
- v. για τη βελτίωση της είσπραξης των οφειλών από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές: α) θα παράσχουν στο ΚΕΑΟ πρόσβαση στο έμμεσο μητρώο τραπεζικών λογαριασμών και σε στοιχεία της φορολογικής διοίκησης· β) θα δημιουργήσουν ενιαία βάση δεδομένων για τις οφειλές από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, η οποία θα καλύπτει όλα τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης. Έως τα τέλη του Δεκεμβρίου 2016, οι αρχές θα υλοποιήσουν ένα κε-

ντρικό μητρώο ασφαλισμένων, σε συντονισμό με την ενοποίηση των συνταξιοδοτικών ταμείων, και θα ολοκληρώσουν την ενσωμάτωση της είσπραξης εισφορών κοινωνικής ασφάλισης στην φορολογική διοίκηση έως τα τέλη του 2017.

- vi. *θα ενισχύσουν τα έσοδα από τον ΦΠΑ.* Οι αρχές θα ενισχύσουν την επιβολή και είσπραξη του ΦΠΑ, μεταξύ άλλων με τον εξορθολογισμό των διαδικασιών και με μέτρα για την καταπολέμηση της αλυσιδωτής απάτης στον τομέα του ΦΠΑ (τύπου «καρουσέλ»). Έως τον Οκτώβριο του 2015, θα θεσπίσουν νομοθεσία για: α) την επιτάχυνση των διαδικασιών διαγραφής και τον περιορισμό της επανεγγραφής στα μητρώα ΦΠΑ για την προστασία των εσόδων από τον ΦΠΑ· β) τη θέσπιση της δευτερογενούς νομοθεσίας που απαιτείται για τη σημαντική ενίσχυση της αναδιοργάνωσης του τμήματος επιβολής του ΦΠΑ, προκειμένου να ενισχυθεί η επιβολή του ΦΠΑ και να καταπολεμηθεί η αλυσιδωτή απάτη στον τομέα του ΦΠΑ (τύπου «καρουσέλ»). Οι αρχές θα υποβάλουν αίτημα στην Επιτροπή ΦΠΑ της ΕΕ και θα εκπονήσουν αξιολόγηση των επιπτώσεων που θα έχει η αύξηση του κατώτατου ορίου ΦΠΑ στα 25.000 ευρώ.
- vii. *θα ενισχύσουν την ικανότητα της διοίκησης.* Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα εξασφαλίσουν την πλήρη στελέχωση του ΚΕΑΟ, θα ισχυροποιήσουν την ελεγκτική ικανότητα του ΙΚΑ και θα ενισχύσουν τη Μονάδα Μεγάλων Οφειλετών, για να βελτιώσουν την ικανότητά του επί θεμάτων που αφορούν την εκκαθάριση και την είσπραξη φόρων, καθώς και - με ιδιαίτερα ικανούς νομικούς συμβούλους, υποστηριζόμενους από διεθνή ανεξάρτητη εταιρεία εμπειρογνομόνων - για την εκτίμηση της βιωσιμότητας των οφειλετών. Έως τον Δεκέμβριο του 2015, η ΜΜΟ θα κατηγοριοποιήσει τους εμπορικούς οφειλέτες με μεγάλη οφειλή προς το δημόσιο ανάλογα με τη βιωσιμότητά τους.
- viii. *θα ενισχύσουν την ανεξαρτησία της φορολογικής διοίκησης.* Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία (**βασικό παραδοτέο**) για την ίδρυση αυτόνομου φορέα εσόδων, με την οποία θα προσδιορίζονται: α) η νομική μορφή, η οργάνωση, το καθεστώς και το πεδίο άσκησης των αρμοδιοτήτων του φορέα· β) οι εξουσίες και οι λειτουργίες του Διευθύνοντος Συμβούλου και του ανεξάρτητου Διοικητικού Συμβουλίου· γ) η σχέση με το Υπουργείο Οικονομικών και άλλους κυβερνητικούς φορείς· δ) η ευελιξία όσον αφορά τους ανθρώπινους

πόρους του φορέα και η σχέση του με τη δημόσια διοίκηση· ε) η αυτονομία του προϋπολογισμού του, με τη δική του Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) και νέο τρόπο χρηματοδότησης για την εναρμόνιση των κινήτρων με την είσπραξη των εσόδων και για τη διασφάλιση της προβλεψιμότητας και της ευελιξίας του προϋπολογισμού· στ) η υποβολή εκθέσεων στην κυβέρνηση και το κοινοβούλιο. Έως τον Δεκέμβριο του 2015, **(βασικό παραδοτέο)** οι αρχές θα διορίσουν το Διοικητικό Συμβούλιο και θα θεσπίσουν κατά προτεραιότητα δευτερογενή νομοθεσία δυνάμει του νόμου (βασικοί ανθρωπίνοι πόροι, προϋπολογισμός) περί του αυτόνομου φορέα διαχείρισης των εσόδων, ώστε να καταστεί πλήρως λειτουργικός έως τον Ιούνιο του 2016.

Οι αρχές θα συνεχίσουν να βελτιώνουν τις λειτουργίες, όπως μετρώνται με βασικούς δείκτες επιδόσεων. Μεσοπρόθεσμα, οι αρχές θα συνεχίσουν με μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της φορολογικής διοίκησης, οι οποίες πρέπει να συμφωνηθούν με τους θεσμούς, λαμβανομένων υπόψη συστάσεων από τις εκθέσεις τεχνικής βοήθειας που εκπονούνται από την Επιτροπή / το ΔΝΤ.

2.4 Διαχείριση των Δημόσιων Οικονομικών και Δημόσιες Συμβάσεις

2.4.1. Διαχείριση των δημοσίων οικονομικών

Οι αρχές δεσμεύονται να συνεχίσουν τις μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση της διαδικασίας του προϋπολογισμού και των ελέγχων των δαπανών, στην εκκαθάριση καθυστερημένων οφειλών και στην ενίσχυση της υποβολής εκθέσεων για τον προϋπολογισμό και της διαχείρισης των ταμειακών διαθεσίμων.

Οι αρχές θα εκδώσουν νομοθεσία έως τον Οκτώβριο του 2015 **(βασικό παραδοτέο)** για την αναβάθμιση του οργανικού νόμου για τον προϋπολογισμό με σκοπό: α) να θεσπιστεί ένα πλαίσιο για τους ανεξάρτητους φορείς, β) να καταργηθούν σταδιακά οι εκ των προτέρων έλεγχοι από το ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο και τους υπολόγους, γ) να δοθούν στις ΓΔΟΥ αποκλειστικές αρμοδιότητες οικονομικής υπηρεσίας και στο ΓΛΚ εξουσίες για την εποπτεία των οικονομικών του δημόσιου τομέα, και δ) να καταργηθούν σταδιακά οι υπηρεσίες δημοσιονομικού ελέγχου, έως τον Ιανουάριο του 2007. Οι αρχές θα εκδώσουν δευτερογενή νομοθεσία για τον προσδιορισμό των μεταβατικών διατάξεων της μεταρρύθμισης του οργανικού νόμου για τον προϋπολογισμό έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2015, και την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2016.

Η ελληνική κυβέρνηση δεσμεύεται να καταστήσει λειτουργικό το Δημοσιονομικό Συμβούλιο πριν την οριστικοποίηση του Μνημονίου. Προς τούτο, η κυβέρνηση εξέδωσε Υπουργική Απόφαση για την έναρξη ανοικτής διαδικασίας επιλογής των μελών του. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διορισμού των μελών του Δημοσιονομικού Συμβουλίου, η κυβέρνηση θα εκδώσει έως τον Σεπτέμβριο του 2015, την απαιτούμενη δευτερογενή νομοθεσία για να καταστεί πλήρως λειτουργικό το Συμβούλιο (περιλαμβανομένου του προϋπολογισμού και του προσωπικού του) έως τον Νοέμβριο του 2015. Οι αρχές θα ολοκληρώσουν την επανεξέταση των εργασιών του Δημοσιονομικού Συμβουλίου με τεχνική συνδρομή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως τον Δεκέμβριο του 2016 και θα εκδώσουν την απαιτούμενη νομοθεσία (Μάρτιος του 2017).

Βάσει του Δημοσιονομικού Συμφώνου, η ελληνική κυβέρνηση υποβάλλει τα βασικά χαρακτηριστικά των μεσοπρόθεσμων χρηματοδοτικών της σχεδίων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο Συμβούλιο ECOFIN την άνοιξη εκάστου έτους και επικαιροποιεί την μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική της πριν από τα τέλη Μαΐου εκάστου έτους σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος. Εκτός αυτού, ως μέρος του κοινού δημοσιονομικού χρονοδιαγράμματος, η Ελλάδα υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το σχέδιο προϋπολογισμού για το επόμενο έτος έως τις 15 Οκτωβρίου εκάστου έτους μαζί με τις ανεξάρτητες μακροοικονομικές προβλέψεις στις οποίες βασίστηκε. Η κυβέρνηση θα καταρτίσει νέα κρατική διάρθρωση της ονοματολογίας του προϋπολογισμού, καθώς και λογιστικό σχέδιο (Σεπτέμβριος 2016) ήτοι εγκαίρως για την κατάρτιση του προϋπολογισμού του 2018.

Οι αρχές θα παρουσιάσουν έως τον Σεπτέμβριο του 2015 σχέδιο για την εκκαθάριση των καθυστερούμενων οφειλών, καθώς και των αιτήσεων επιστροφής φόρου και συνταξιοδότησης, το οποίο θα θέσουν αμέσως σε εφαρμογή. Στη συνέχεια οι αρχές θα προβούν σε εκκαθάριση του υπολοίπου των καθυστερήσεων στις δαπάνες ύψους 7,5 δισεκατομμυρίων έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2016 αφού ολοκληρωθεί λεπτομερής έλεγχος έως τα τέλη Ιανουαρίου 2016, και θα προβούν σε εκκαθάριση των καθυστερημένων αιτήσεων επιστροφής φόρου και συνταξιοδότησης έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2016. Η κυβέρνηση θα εξασφαλίσει τη μεταφορά των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό εισφορών κοινωνικής ασφάλισης από τα ταμεία κοινωνικής

ασφάλισης προς τα ταμεία προνοίας και τα νοσοκομεία, ώστε να εκκαθαριστεί το σύνολο των σχετικών με την υγεία καθυστερούμενων οφειλών.

Η κυβέρνηση θα παρουσιάσει έως τον Νοέμβριο του 2015 μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών, περιλαμβανομένων συγκεκριμένων μέτρων και εξασφαλίσεων ούτως ώστε να διασφαλιστεί η μεταβίβαση υποχρεώσεων του ΙΚΑ (μεταφορές μετρητών και δαπάνες) στον ΕΟΠΠΥ εντός της αντίστοιχης περιόδου. Έως τον Ιανουάριο του 2016, οι αρχές θα ολοκληρώσουν εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών πληρωτέων του ΕΟΠΠΥ και θα εξορθολογίσουν τη διαδικασία πληρωμών στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και υγείας έως τον Ιούνιο του 2016 (**βασικό παραδοτέο**). Οι αρχές θα συνεχίσουν να βελτιώνουν την επιχειρησιακή λειτουργία χρησιμοποιώντας βασικούς δείκτες επιδόσεων.

Για να βελτιωθεί το κατακερματισμένο σύστημα διαχείρισης μετρητών, η κυβέρνηση θα συμπεριλάβει όλες τις οντότητες της κεντρικής κυβέρνησης στον ενιαίο λογαριασμό του δημόσιου ταμείου έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2015. Μετά την εφαρμογή της μεταρρύθμισης της διαχείρισης μετρητών οι αρχές θα κλείσουν τους αντίστοιχους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης σε εμπορικές τράπεζες και θα τους ενοποιήσουν στον ενιαίο λογαριασμό του δημόσιου ταμείου. Ως **προαπαιτούμενο** το Υπουργείο Οικονομικών θα οριοθετήσει τον λογαριασμό για τη διαχείριση των μέσων που προέρχονται από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ και των εθνικών εισφορών της Ελλάδας.

2.4.2 Δημόσιες συμβάσεις

Η Ελλάδα χρειάζεται να λάβει περαιτέρω μέτρα στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων για την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας του ελληνικού συστήματος δημοσίων συμβάσεων, την πρόληψη ανάρμοστων συμπεριφορών και την εξασφάλιση μεγαλύτερης λογοδοσίας και ελέγχου. Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα συμφωνήσουν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία θα συνδράμει στην εφαρμογή, ένα σχέδιο δράσης που θα αναφέρει αναλυτικά τις λεπτομέρειες των παρακάτω ενεργειών (**βασικό παραδοτέο**).

- Έως τον Ιανουάριο του 2016, θα αρχίσει να ισχύει ένα ενοποιημένο, ολοκληρωμένο και απλουστευμένο νομοθετικό πλαίσιο (πρωτογενής και δευτερογενής νομοθεσία) για τις δημόσιες συμβάσεις και τις συμβάσεις παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς των νέων οδηγιών της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις και τις συμβάσεις παραχώρησης (2014/23, 2014/24, 2014/25).
- Έως τον Δεκέμβριο του 2016, θα αρχίσει να ισχύει η μεταρρύθμιση του συστήματος των μη ένδικων / διοικητικών μέσων. Οι αρχές θα υποβάλουν λεπτομερή πρόταση για τη μεταρρύθμιση αυτή στην Επιτροπή μέχρι τον Οκτώβριο του 2015.
- Έως τον Φεβρουάριο του 2017, οι αρχές θα εγκρίνουν μέτρα για τη βελτίωση του συστήματος ένδικων μέσων. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας, οι αρχές θα διενεργήσουν, έως τον Σεπτέμβριο του 2016, σε συνεργασία με την Επιτροπή, συνολική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του υπάρχοντος δικαστικού συστήματος ένδικων μέσων, εντοπίζοντας τα προβλήματα (π.χ. έλλειψη αποτελεσματικών και ταχέων ένδικων μέσων, καθυστερήσεις, δυσκολία λήψης αποζημίωσης, δικαστικά έξοδα).
- Οι αρχές θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το σχέδιο δράσης για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις (e-procurement), όπως συμφωνήθηκε με την Επιτροπή.
- Έως τον Μάιο του 2016, θα αρχίσει να ισχύει ένα νέο κεντρικό σύστημα προμηθειών, που θα θεσπιστεί σε συνεργασία με την Επιτροπή και τον ΟΟΣΑ, το οποίο θα τεθεί σε εφαρμογή για τις ανάγκες του 2017.

Οι αρχές θα διασφαλίσουν ότι η ΕΑΔΣ θα παραμείνει ο κύριος φορέας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα· η ΕΑΔΣ θα συνεργαστεί με άλλους ελληνικούς φορείς και την Επιτροπή για να εκπονήσει, μέχρι τον Μάρτιο του 2016, μια εθνική στρατηγική, να προσδιορίσει συστημικές ελλείψεις του εθνικού συστήματος δημοσίων συμβάσεων και να προτείνει ρεαλιστικές λύσεις που θα εφαρμοστούν από τις αρχές μέσω ενός σχεδίου δράσης.

2.5 Βιώσιμο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας

2.5.1 Συντάξεις

Οι συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις του 2010 και του 2012, εάν εφαρμοστούν πλήρως, θα βελτιώσουν σημαντικά την μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα του συνολικού συνταξιοδοτικού συστήματος. Ωστόσο, το συνταξιοδοτικό σύστημα

παραμένει κατακερματισμένο και δαπανηρό και απαιτεί σημαντικές ετήσιες μεταβιβάσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό. Ως εκ τούτου, απαιτούνται πολύ πιο φιλόδοξα μέτρα για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων διαρθρωτικών προκλήσεων, καθώς και των πρόσθετων πιέσεων στο σύστημα λόγω της οικονομικής κρίσης. Οι εισφορές έχουν μειωθεί λόγω των υψηλών επιπέδων ανεργίας καθ' ην στιγμήν οι πιέσεις στις δαπάνες κορυφώθηκαν, καθώς πολλοί επέλεξαν να συνταξιοδοτηθούν πρόωρα.

Για να αντιμετωπίσουν αυτές τις προκλήσεις, οι αρχές δεσμεύονται να εφαρμόσουν πλήρως τις υφιστάμενες μεταρρυθμίσεις και επίσης θα προβούν με περαιτέρω μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας με στόχο την επίτευξη εξοικονόμησης της τάξης του ¼ του ΑΕΠ το 2015 και της τάξης του 1% του ΑΕΠ έως το 2016. Μεταξύ άλλων, η δέσμη αποσκοπεί στη δημιουργία ισχυρών αντικινήτρων για πρόωρη συνταξιοδότηση αυξάνοντας τις κυρώσεις για την πρόωρη συνταξιοδότηση και καταργώντας σταδιακά τα κεκτημένα δικαιώματα συνταξιοδότησης πριν από τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης.

Οι αρχές έχουν ήδη αυξήσει τις εισφορές υγείας των συνταξιούχων στο 6% για τις κύριες συντάξεις τους και εφάρμοσαν επίσης εισφορές υγείας ύψους 6% για τις επικουρικές συντάξεις από την 1η Ιουλίου 2015· θα υπαγάγουν στην ΕΤΕΑ από την 1η Σεπτεμβρίου 2015 όλα τα ταμεία επικουρικών συντάξεων και θα διασφαλίσουν ότι όλα τα επικουρικά συνταξιοδοτικά ταμεία θα χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από ίδιες εισφορές από την 1η Ιανουαρίου 2015· θα παγώσουν τα μηνιαία εγγυημένα ανταποδοτικά όρια συντάξεων σε ονομαστικούς όρους μέχρι το 2021· και εξασφάλισαν ότι όσοι συνταξιοδοτούνται μετά τις 30 Ιουνίου 2015 θα έχουν πρόσβαση σε βασικές, εγγυημένες συντάξεις με βάση τις εισφορές και με εισοδηματικά κριτήρια μόνον όταν θα έχουν συμπληρώσει την νόμιμη κανονική ηλικία συνταξιοδότησης, που είναι σήμερα τα 67 έτη.

- i. Ως **προαπαιτούμενο**, οι αρχές: α) θα αποσαφηνίσουν τους κανόνες επιλεξιμότητας για τις ελάχιστες εγγυημένες συντάξεις μετά το 67ο έτος, β) θα εκδώσουν όλες τις εγκυκλίους για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή του Νόμου του 2010· γ) θα διορθώσουν τον Νόμο 4334/2015 με σκοπό, μεταξύ άλλων, να εφαρμόσουν ορθά το πάγωμα των μηνιαίων εγγυημένων παροχών (αντί των εισφορών με κρατική επιχορήγηση) και να το επεκτείνουν στον δημόσιο τομέα· δ) θα καταρ-

γήσουν βαθμιαία τα κεκτημένα δικαιώματα συνταξιοδότησης πριν από τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης και τις δυνατότητες πρόωρης συνταξιοδότησης, προσαρμόζοντας σταδιακά το όριο της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης στα 67 έτη, το αργότερο έως το 2022, ή στην ηλικία των 62 ετών και σε 40 έτη εισφορών, που θα ισχύει για όλους όσοι συνταξιοδοτούνται (εκτός από τα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα και τις μητέρες που έχουν παιδιά με αναπηρία), με άμεση εφαρμογή.

- ii. Έως τον Οκτώβριο του 2015 (**βασικό παραδοτέο**) οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθετικά περαιτέρω μεταρρυθμίσεις που θα αρχίσουν να ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2016: α) τον συγκεκριμένο σχεδιασμό και τις παραμετρικές βελτιώσεις για την καθιέρωση στενότερης σύνδεσης μεταξύ εισφορών και παροχών· β) τη διεύρυνση και τον εκσυγχρονισμό της βάσης εισφορών και συντάξεων για όλα τα αυτοαπασχολούμενα άτομα, μεταξύ άλλων με μετάβαση από το ονομαστικό στο πραγματικό εισόδημα, υπό τον όρο της τήρησης των κανόνων για τις ελάχιστες απαιτούμενες εισφορές· γ) την αναθεώρηση και τον εξορθολογισμό όλων των διαφορετικών συστημάτων των βασικών συνιστωσών των συντάξεων που είναι εγγυημένες με βάση τις εισφορές και βάσει ελέγχου των πόρων, λαμβάνοντας υπόψη τα κίνητρα για εργασία και για καταβολή εισφορών· δ) τα βασικά στοιχεία της καθολικής ενοποίησης των ταμείων κοινωνικών ασφαλίσεων, μεταξύ άλλων μέσω της εναπομένουσας εναρμόνισης των διαδικασιών για την καταβολή των εισφορών και των παροχών σε όλο το φάσμα των ταμείων· την κατάργηση εντός τριών ετών όλων των εξαιρέσεων που χρηματοδοτούνται με κρατικούς πόρους και την εναρμόνιση των κανόνων σχετικά με τις εισφορές σε όλα τα ταμεία συντάξεων προς τη δομή των εισφορών στο κύριο ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων υπαλλήλων (ΙΚΑ)· στ) την κατάργηση, από την 31η Οκτωβρίου 2015, όλων των περιττών επιβαρύνσεων κατά τη χρηματοδότηση των συντάξεων και την αντιστάθμισή τους με μείωση των παροχών ή αύξηση των εισφορών υπέρ των συγκεκριμένων ταμείων ζ) τη σταδιακή εναρμόνιση των κανόνων για τις συνταξιοδοτικές παροχές που καταβάλλει ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ) προς το υπόλοιπο συνταξιοδοτικό σύστημα κατ' αναλογία («pro rata»)· η) οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις θα επιβαρύνονται με ποινή για όσους θίγονται από την παράταση της ηλικίας συνταξιοδότησης, που ισοδυναμεί με 10 τοις εκατό επιπλέον της τρέχουσας ετήσιας ποινής του 6 τοις εκατό· θ) τη βελτίωση της στόχευσης των κοινωνικών συντάξεων αυξάνοντας τις συντάξεις του ΟΓΑ για τους ανασφάλιστους ι) τη σταδιακή κατάργηση του επιδόμα-

τος αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ) για όλους τους συνταξιούχους έως τα τέλη Δεκεμβρίου του 2019, αρχίζοντας με το ανώτερο 20% των δικαιούχων τον Μάρτιο του 2016· ια) αποκατάσταση του παράγοντα διατηρησιμότητας της μεταρρύθμισης του 2012 ή εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτών εναλλακτικών μέτρων στο συνταξιοδοτικό σύστημα· ιβ) η ελληνική κυβέρνηση θα προσδιορίσει και θα θεσπίσει νομοθετικά έως τον Οκτώβριο του 2015 ισοδύναμα μέτρα για την πλήρη αντιστάθμιση των επιπτώσεων της εφαρμογής της δικαστικής απόφασης σχετικά με τα συνταξιοδοτικά μέτρα του 2012 και θα καταργήσει τις τροποποιήσεις στο συνταξιοδοτικό σύστημα που εισήγαγαν οι Νόμοι 4325/2015 και 4331/2015, σε συμφωνία με τους θεσμούς.

- iii. Έως τον Δεκέμβριο του 2015, **(βασικό παραδοτέο)** η κυβέρνηση θα ενοποιήσει όλα τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης σε μια ενιαία οντότητα, θα προβεί σε κατάργηση όλων των υφιστάμενων ρυθμίσεων για τη διακυβέρνηση και τη διαχείριση, θα συγκροτήσει νέο διοικητικό συμβούλιο και ομάδα διαχείρισης χρησιμοποιώντας την υποδομή και οργάνωση του ΙΚΑ, θα εφαρμόσει κεντρικό μητρώο συνεισφερόντων και θα δημιουργήσει κοινές υπηρεσίες. Θα εγκρίνει επίσης πρόγραμμα για τη δημιουργία κοινού συνόλου κεφαλαίων που θα τεθεί σε πλήρη λειτουργία μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου 2016. Οι αρχές θα κινηθούν προς την κατεύθυνση της ενσωμάτωσης της δήλωσης, της πληρωμής και της είσπραξης των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης στη φορολογική διοίκηση πριν από τα τέλη του 2017.

Οι θεσμοί είναι έτοιμοι να λάβουν υπόψη τους τα άλλα διαρθρωτικά μέτρα παραμετρικού χαρακτήρα ισοδύναμου αποτελέσματος στο πλαίσιο του συστήματος συνταξιοδότησης, σε αντικατάσταση ορισμένων μέτρων από αυτά που αναφέρθηκαν προηγουμένως, έχοντας υπόψη τον αντίκτυπό τους για την ανάπτυξη και υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά θα παρουσιαστούν στους θεσμούς κατά τη διάρκεια της φάσης του σχεδιασμού και ότι θα είναι συγκεκριμένα και ποσοτικά μετρήσιμα σε επαρκή βαθμό και ότι, ελλείψει αυτών, η βασική επιλογή είναι εκείνη που προσδιορίζεται παραπάνω.

2.5.2 Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

Οι αρχές έχουν δεσμευτεί να συνεχίσουν τη μεταρρύθμιση του τομέα της υγείας, τον έλεγχο των δημοσίων δαπανών, τη διαχείριση των τιμών των

φαρμακευτικών προϊόντων, να βελτιώσουν τη διαχείριση των νοσοκομείων, να αυξήσουν τις νοσοκομειακές προμήθειες που διενεργούνται συγκεντρωτικά, να διαχειριστούν τη ζήτηση φαρμακευτικών προϊόντων και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μέσω τεκμηριωμένων πρωτοκόλλων ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, να προβαίνουν σε αναθέσεις προς ιδιώτες παρόχους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, να εκσυγχρονίσουν τα συστήματα μηχανοργάνωσης, να αναπτύξουν νέο σύστημα ηλεκτρονικού παραπεμπτικού για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια περίθαλψη που θα επιτρέπει τη διατύπωση εναλλακτικών οδών περίθαλψης για τους ασθενείς.

Ως **προαπαιτούμενο**, οι αρχές δεσμεύτηκαν να επαναφέρουν προηγούμενα βασικά στοιχεία των μεταρρυθμίσεων στο σύστημα υγείας. Ειδικότερα, α) θα τροποποιήσουν τον Νόμο 4332/2015 για την κατάργηση μέρους του Νόμου 4052/2012 (αναδιοργάνωση και αναδιάρθρωση του τομέα της υγείας στο πλαίσιο του ΜΣ) για τον διορισμό ανώτατων διευθυντικών στελεχών στα νοσοκομεία· β) θα καταργήσουν την υπουργική απόφαση ΦΕΚ 1117/2015, με σκοπό την εκ νέου επιβολή κυρώσεων και ποινών κατόπιν αξιολόγησης και καταγγελίας για ανάρμοστη συμπεριφορά και σύγκρουση συμφερόντων κατά τη συνταγογράφηση και για μη συμμόρφωση με τις οδηγίες του ΕΟΦ περί συνταγογράφησης (επιαναφορά προηγούμενης δέσμευσης στο πλαίσιο του ΜΣ)· γ) θα επαναφέρουν την πλήρη συνταγογράφηση φαρμάκων κατά διεθνή κοινόχρηστη ονομασία (ΔΚΟ), μεταξύ άλλων με την κατάργηση της εγκυκλίου 26225/08.04.2015, με τις εξαιρέσεις που παρατίθενται στα άρθρα 6.4 έως 6.6 της υπουργικής απόφασης ΦΕΚ 3057/2012· δ) θα μειώσουν κατά 50% τις τιμές όλων των φαρμάκων μετά τη λήξη ισχύος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και κατά 32,5% όλων των γενόσημων φαρμάκων, με την κατάργηση της ρήτρας κεκτημένων δικαιωμάτων για τα φάρμακα που βρίσκονταν ήδη στην αγορά το 2012· ε) θα εφαρμόσουν την είσπραξη των επιστροφών για το 2015 για τις διαγνωστικές εξετάσεις και τις ιδιωτικές κλινικές και θα αποσυνδέσουν τις εισπράξεις επιστροφών του 2014 για τις ιδιωτικές κλινικές από τις εισπράξεις επιστροφών του 2013.

Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, θα επεκτείνουν τα ανώτατα όρια είσπραξης επιστροφών του 2015 για τις διαγνωστικές εξετάσεις, τις ιδιωτικές κλινικές και τα φαρμακευτικά προϊόντα στα επόμενα τρία χρόνια και, έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές α) θα εφαρμόσουν εκκρεμείς εισπράξεις επιστροφών μέχρι το Η1-2015 για τα φαρμακευτικά προϊόντα, τις διαγνωστικές εξετάσεις

και τις ιδιωτικές κλινικές· β) θα δημοσιεύουν ανά εξάμηνο ενημερωτικό δελτίο τιμών προκειμένου να μειωθούν οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων· και γ) θα επανεξετάσουν και θα περιορίσουν τις τιμές των διαγνωστικών εξετάσεων ώστε να ευθυγραμμιστούν οι διαρθρωτικές δαπάνες με τους στόχους για τις εισπράξεις επιστροφών (**βασικά παραδοτέα**). Θα εκτελούν τις εισπράξεις επιστροφών ανά εξάμηνο. Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα αποφασίσουν αν θα επαναφέρουν το τέλος των 5 ευρώ βάσει ελέγχου των πόρων για τις επισκέψεις στα νοσοκομεία ή αν θα λάβουν ισοδύναμα δημοσιονομικά μέτρα και μέτρα διαχείρισης της ζήτησης.

Έως τον Δεκέμβριο του 2015, οι αρχές θα λάβουν περαιτέρω μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα (**βασικό παραδοτέο**), όπως απαιτείται για να εξασφαλιστεί ότι οι δαπάνες για το 2016 είναι σύμφωνες με τα ανώτατα όρια εισπράξεων επιστροφών, μεταξύ άλλων μέσω της κατάρτισης νέων πρωτοκόλλων για τις πιο ακριβές φαρμακευτικές δραστικές ουσίες και διαγνωστικές διαδικασίες. Οι αρχές θα μειώσουν περαιτέρω τις τιμές των γενόσημων, μεταξύ άλλων, με τη μεγαλύτερη χρήση συμφωνιών συσχέτισης τιμής και ποσότητας, όπου κριθεί αναγκαίο. Κατά τα επόμενα τρία χρόνια, θα εκπονήσουν πρόσθετες οδηγίες συνταγογράφησης δίνοντας προτεραιότητα στα φαρμακευτικά προϊόντα με το μεγαλύτερο κόστος και στη θεραπευτική δράση τους. Φιλόδοξα αλλά εφικτά χρονοδιαγράμματα θα πρέπει να καθοριστούν από τις αρχές.

Έως τον Δεκέμβριο του 2015 (και έως τον Δεκέμβριο του 2016 αντιστοίχως), οι αρχές θα λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την αύξηση του ποσοστού των προμηθειών που διενεργούνται συγκεντρωτικά στο 60 τοις εκατό (και στο 80 τοις εκατό), του μεριδίου των γενόσημων φαρμάκων για εξωτερικούς ασθενείς κατά όγκο στο 40 τοις εκατό (και στο 60 τοις εκατό), των γενόσημων φαρμάκων για ενδονοσοκομειακούς ασθενείς στο 50 τοις εκατό (και στο 60 τοις εκατό) και του μεριδίου των προμηθειών φαρμακευτικών προϊόντων ανά δραστική ουσία από τα νοσοκομεία στα 2/3 (και στα 3/4) του συνόλου, σύμφωνα με τους συμφωνηθέντες στόχους. Η διείσδυση των γενόσημων θα πρέπει να υποστηριχθεί με περαιτέρω δράσεις για τη βελτίωση της διάρθρωσης των κινήτρων των φαρμακοποιών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη διάρθρωση του κέρδους, έως τον Αύγουστο του 2016.

Οι αρχές θα εντάξουν νέα φάρμακα στον θετικό κατάλογο βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στην υπουργική απόφαση 2912/Β/30.10.2012

και στις σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις, υπό την αίρεση των οδηγιών συνταγογράφησης, και με τιμές που καθορίζονται στο επίπεδο των χαμηλότερων τριών στην ΕΕ ή χαμηλότερα εάν οι αρχές δυνηθούν να διαπραγματευτούν έκπτωση. Έως τον Δεκέμβριο του 2017, οι αρχές θα συγκροτήσουν κέντρο αξιολόγησης της τεχνολογίας υγείας (ΑΤΥ) που θα συμβάλλει στην ένταξη των φαρμάκων σε θετικό κατάλογο.

Για τη βελτίωση της δημοσιονομικής διαχείρισης των νοσοκομείων, μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015 (**βασικό παραδοτέο**) οι αρχές θα καταρτίσουν σχέδιο για να εφαρμόσουν στα νοσοκομεία το σύστημα κλειστών ενοποιημένων νοσηλίων (KEN-DRG) ή άλλης διεθνούς τυποποιημένης μεθοδολογίας κοστολόγησης με βάση τις δραστηριότητες μέσα στα επόμενα τρία χρόνια έως τον Δεκέμβριο του 2017, θα εφαρμόσουν το νέο ΚΕΝ ή το εναλλακτικό σύστημα κοστολόγησης βάσει δραστηριοτήτων· έως τον Ιούνιο του 2016, θα καταρτίσουν σχέδιο για τη διενέργεια ετήσιου ανεξάρτητου οικονομολογιστικού ελέγχου των λογαριασμών των νοσοκομείων. Το σχέδιο θα αρχίσει να εφαρμόζεται το 2017, με κάλυψη όλων των νοσοκομείων έως το 2018. Για τον σκοπό αυτό, θα κάνουν χρήση της διαθέσιμης τεχνικής βοήθειας.

Για την αξιολόγηση των επιδόσεων των παρόχων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, τόσο των δημόσιων όσο και των ιδιωτικών, ο ΕΟΠΥΥ θα συνεχίσει να συλλέγει και να δημοσιεύει τα σχετικά στοιχεία σε μηνιαία/τριμηνιαία βάση. Μέχρι τον Ιούνιο του 2016, οι αρχές θα εκπονήσουν εκτίμηση της ικανότητας του δημόσιου τομέα ανά περιφέρεια και ανά ειδικότητα και θα την χρησιμοποιήσουν για να επανεξετάσουν την ανάγκη για ανάθεση σε ιδιωτικούς παρόχους ανά περιφέρεια· θα αναπτύξουν επίσης ένα νέο ηλεκτρονικό μητρώο για τους ασθενείς. Έως τον Αύγουστο του 2016, θα αναπτύξουν νέο σύστημα ηλεκτρονικών παραπεμπτικών στη δευτεροβάθμια περίθαλψη με βάση την ηλεκτρονική συνταγογράφηση και το ηλεκτρονικό μητρώο, το οποίο θα παρέχει τη δυνατότητα παρακολούθησης του χρόνου αναμονής. Έως τον Ιούνιο του 2017, οι αρχές θα καταρτίσουν σχέδιο προ-έγκρισης των παραπομπών σε ιδιώτες παρόχους με βάση το ηλεκτρονικό μητρώο ασθενών, το σύστημα των ηλεκτρονικών παραπεμπτικών και την χαρτογράφηση των ικανοτήτων του δημόσιου τομέα. Κατά τα επόμενα τρία χρόνια, οι αρχές θα αναπτύξουν θεραπευτικά πρωτόκολλα για τις οδούς εξωνοσοκομειακής περίθαλψης (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια περίθαλψη) για τις οδούς περίθαλψης που έχουν τις μεγαλύτερες συνέπειες

ως προς τη θεραπεία και το κόστος. Τα εν λόγω πρωτόκολλα θα πρέπει να εφαρμοστούν μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής συνταγογράφησης.

Οι αρχές θα παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς και θα εφαρμόσουν πλήρως την καθολική κάλυψη του συστήματος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Στο πλαίσιο αυτό, θα ενημερώνουν τους πολίτες για τα δικαιώματά τους, και θα προχωρήσουν με τη σταδιακή εφαρμογή του νέου συστήματος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και την έκδοση υπουργικής απόφασης, όπως προβλέπεται στον νόμο 4238 μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015. Για τον σκοπό αυτό, θα κάνουν χρήση της διαθέσιμης τεχνικής βοήθειας.

2.5.3 Δίκτυα κοινωνικής ασφάλειας

Η οικονομική κρίση είχε άνευ προηγουμένου επιπτώσεις για την κοινωνική πρόνοια. Η πιο πειστική προτεραιότητα για την κυβέρνηση είναι η παροχή άμεσης στήριξης στους πλέον ευάλωτους ώστε να συμβάλει στην άμβλυση των επιπτώσεων της ανανεωμένης ύφεσης. Ήδη, έχει εγκριθεί και υλοποιείται δέσμη μέτρων σχετικά με τα τρόφιμα, τη στέγαση και την πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Για να επιστρέψουν οι άνθρωποι στην εργασία, οι αρχές, σε στενή συνεργασία με τους ευρωπαϊούς εταίρους, έλαβαν μέτρα για την αύξηση της απασχόλησης παρέχοντας ευκαιρίες βραχυπρόθεσμης απασχόλησης σε 50 000 άτομα, με έμφαση στους μακροχρόνια ανέργους.

Έως τον Μάρτιο του 2016, η κυβέρνηση θα εγκρίνει νέα σειρά καθεστώτων εγγυημένης στήριξης της απασχόλησης που θα καλύπτουν 150 000 άτομα, όπως των μακροχρόνια ανέργων (29+), των νέων (16-29) και μειονεκτουσών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των δικαιούχων ΚΕΝ) με εξατομικευμένα ενεργητικά μέτρα στον τομέα της αγοράς εργασίας για τους συμμετέχοντες, με χρήση τοπικών συμπράξεων, με συμμετοχή του ιδιωτικού και κοινωνικού τομέα της οικονομίας και με διασφάλιση της αποτελεσματικής και αποδοτικής χρήσης των διαθέσιμων πόρων.

Εκείνο που επιβάλλεται για να υπάρξει μια πιο δίκαιη κοινωνία, είναι να βελτιώσει η Ελλάδα τον σχεδιασμό του συστήματος της κοινωνικής πρόνοιάς της, ώστε να υπάρχει ένα γνήσιο δίκτυο κοινωνικής ασφαλείας το οποίο θα διοχετεύει με στοχοθετημένο τρόπο τους πενιχρούς πόρους σε εκείνους που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη. Οι αρχές προτίθενται να κάνουν χρήση της

διαθέσιμης τεχνικής βοήθειας από διεθνείς οργανισμούς για την επανεξέταση της κοινωνικής πρόνοιας και για την εφαρμογή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

- i. Ως **προαπαιτούμενο**, η κυβέρνηση αναλαμβάνει τη δέσμευση να συμφωνήσει σχετικά με τους όρους αναφοράς και να δρομολογήσει συνολική επανεξέταση του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, συμπεριλαμβανομένων των παροχών τόσο σε μετρητά όσο και σε είδος, των φορολογικών πλεονεκτημάτων, των παροχών κοινωνικής ασφάλισης και άλλων κοινωνικών παροχών, σε ολόκληρο τον τομέα της γενικής κυβέρνησης, με την υποστήριξη της Παγκόσμιας Τράπεζας, με τα πρώτα επιχειρησιακά αποτελέσματα να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015, με στόχο να προκύπτει εξοικονόμηση ύψους $\frac{1}{2}$ τοις εκατό του ΑΕΠ σε ετήσια βάση, η οποία θα αποτελέσει το υπόβαθρο για τον επανασχεδιασμό ενός στοχοθετημένου συστήματος πρόνοιας, συμπεριλαμβανομένης της δημοσιονομικά ουδέτερης εθνικής εφαρμογής του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Ο συνολικός σχεδιασμός του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος θα πρέπει να συμφωνηθεί με τα θεσμικά όργανα.
- ii. Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα προσδιορίσουν τις λεπτομερείς προετοιμασίες τους για τη βαθμιαία εθνική εφαρμογή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος (ΕΕΕ) από 1ης Απριλίου 2016, μεταξύ άλλων και για τη σύσταση ενός μητρώου παροχών και την κατάρτιση στρατηγικής για να εξασφαλίζεται η ένταξη των ευάλωτων ομάδων και να αποφεύγεται η απάτη. Θα δημιουργηθούν στενοί δεσμοί με τους δήμους και τις υπηρεσίες απασχόλησης.
- iii. Έως τον Ιανουάριο του 2016, οι αρχές θα υποβάλουν προτάσεις και θα νομοθετήσουν μεταρρυθμίσεις στις παροχές κοινωνικής πρόνοιας και θα λάβουν αποφάσεις σχετικά με τους συντελεστές παροχών της αρχικής εφαρμογής του ΕΕΕ σε συμφωνία με τους θεσμούς. Ο σχεδιασμός του ΕΕΕ θα βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις παραμέτρους των πιλοτικών σχεδίων μετά την αξιολόγηση της Παγκόσμιας Τράπεζας, με ενδεχόμενη πρόσθετη στόχευση των αναγκών προτεραιότητας σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, προκειμένου να τηρηθούν οι δημοσιονομικοί περιορισμοί.

- iv. Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα καταρτίσουν ένα θεσμικό πλαίσιο παροχών για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του ΕΕΕ και άλλων παροχών. Θα πραγματοποιηθεί αξιολόγηση των επιδόσεων του συστήματος ΕΕΕ, με στόχο την πλήρη εθνική εφαρμογή του **(βασικό παραδοτέο)** μέχρι τα τέλη του 2016.

3. Διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας

Θα αναληφθούν όλες οι αναγκαίες δράσεις πολιτικής για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την ενίσχυση της βιωσιμότητας του τραπεζικού συστήματος. Δεν θα πρέπει να ληφθούν από τις αρχές μονομερή φορολογικά ή άλλα μέτρα πολιτικής, τα οποία θα υπονόμειαν τη ρευστότητα, τη φερεγγυότητα ή τη μελλοντική βιωσιμότητα των τραπεζών. Κάθε, νομοθετικό ή άλλο, μέτρο που λαμβάνεται κατά τη διάρκεια της περιόδου του προγράμματος, το οποίο ενδέχεται να έχει αντίκτυπο στις τραπεζικές συναλλαγές, τη φερεγγυότητα, τη ρευστότητα, την ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων κ.λπ., θα πρέπει να λαμβάνεται σε στενή διαβούλευση με την ΕΕ / την ΕΚΤ / το ΔΝΤ και, κατά περίπτωση, τον ΕΜΣ.

Μέχρι τα τέλη του Αυγούστου του 2015, οι αρχές θα ολοκληρώσουν μια ολοκληρωμένη στρατηγική για το χρηματοπιστωτικό σύστημα το οποίο έχει επιδεινωθεί σημαντικά από τα τέλη του 2014. Η κύρια εστίαση της στρατηγικής θα είναι στην αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και τη βελτίωση της βιωσιμότητας των τραπεζών με τα ακόλουθα μέτρα: i) εξομάλυνση της ρευστότητας και των όρων πληρωμής και ενίσχυση των τραπεζικών κεφαλαίων· ii) ενίσχυση της διακυβέρνησης· και iii) αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η στρατηγική αυτή, η οποία θα βασιστεί στο έγγραφο στρατηγικής του 2013, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη το διαφορετικό πλαίσιο και τις συνθήκες του χρηματοπιστωτικού συστήματος, θα περιλαμβάνει σχέδια σχετικά με τις ξένες θυγατρικές των ελληνικών τραπεζών σύμφωνα με τα προγράμματα αναδιάρθρωσής τους που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και θα έχει ως στόχο την προσέλκυση διεθνών στρατηγικών επενδύσεων στις τράπεζες και την επιστροφή τους σε ιδιωτικό ιδιοκτησιακό καθεστώς μεσοπρόθεσμα.

Η αποκατάσταση της ρευστότητας και των κεφαλαίων στο τραπεζικό σύστημα

Οι αρχές έχουν δεσμευτεί υπέρ, αφενός, της διατήρησης επαρκούς ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα σύμφωνα με τους κανόνες του Ευρωσυστήματος και, αφετέρου, της επίτευξης διατηρήσιμου μοντέλου τραπεζικής χρηματοδότησης μεσοπρόθεσμα. Στο πλαίσιο αυτό, οι τράπεζες θα κληθούν να υποβάλλουν τριμηνιαία σχέδια χρηματοδότησης στην Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), ώστε να εξασφαλίζεται η συνεχής παρακολούθηση και αξιολόγηση των αναγκών ρευστότητας. Οι αρχές θα παρακολουθούν και θα διαχειρίζονται τη διαδικασία για τη χαλάρωση των ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα, έχοντας συγχρόνως στόχο την ελαχιστοποίηση των μακροοικονομικών επιπτώσεων των ελέγχων.

Αποθεματικό ασφαλείας ύψους έως 25 δισ. ευρώ προβλέπεται στο πλαίσιο του προγράμματος για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων αναγκών για την ανακεφαλαιοποίηση των βιώσιμων τραπεζών και το κόστος εξυγίανσης των μη βιώσιμων τραπεζών, σε πλήρη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ για τον ανταγωνισμό και τις κρατικές ενισχύσεις. Μετά από μια αξιολόγηση των προβλεπόμενων κεφαλαιακών αναγκών των τεσσάρων βασικών τραπεζών από την ΕΚΤ και την υποβολή των σχεδίων κεφαλαιοποίησης από τις τράπεζες, τυχόν εναπομένουσες ελλείψεις κεφαλαίων που εντοπίζονται θα αντιμετωπιστούν πλήρως μέχρι τα τέλη του 2015 το αργότερο. Η Τράπεζα της Ελλάδος θα αξιολογήσει τις κεφαλαιακές ανάγκες των λοιπών τραπεζών στις περιπτώσεις που δεν το έπραξε πρόσφατα. Το πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης θα αναπτυχθεί με σκοπό τη διατήρηση της ιδιωτικής διαχείρισης των τραπεζών που ανακεφαλαιοποιήθηκαν και τη διευκόλυνση ιδιωτικών στρατηγικών επενδύσεων. Ο νόμος σχετικά με τις κρατικές εγγυήσεις στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα τροποποιηθεί ώστε να ελαχιστοποιηθεί η χρηματοδότηση από το πρόγραμμα και να περιοριστεί η σύνδεση μεταξύ τραπεζών και κράτους.

Τακτοποίηση μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ)

Βραχυπρόθεσμα μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος των υψηλών και αυξανόμενων ποσοστών των ΜΕΔ θα προσδιοριστούν παρακάτω στο παρόν έγγραφο, ωστόσο ενδέχεται να χρειαστούν πρόσθετα μέτρα και δράσεις στο μέλλον για την τακτοποίηση των ΜΕΔ του τραπεζικού τομέα.

Έως τα τέλη Αυγούστου 2015, η Τράπεζα της Ελλάδος θα εκδώσει όλες τις αναγκαίες διατάξεις για την εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας, κατόπιν βελτιώσεων σε συμφωνία με τους θεσμούς.

Ως **προαπαιτούμενο**, οι αρχές: α) θα καταρτίσουν αξιόπιστη στρατηγική για την αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, η οποία αφενός θα στοχεύει στην ελαχιστοποίηση του χρόνου υλοποίησης και της χρήσης κεφαλαιακών πόρων, και αφενός θα αντλεί από την εμπειρογνώσια εξωτερικού συμβούλου (ή συμβούλων) τόσο κατά τη χάραξη όσο και κατά την εφαρμογή της στρατηγικής· β) θα εγκρίνουν τις ακόλουθες βραχυπρόθεσμες μεταρρυθμίσεις: i) τροποποιήσεις στο δίκαιο περί αφερεγγυότητας των επιχειρήσεων, ώστε να καλύπτονται όλοι οι εμπορικοί οφειλέτες, να ευθυγραμμιστεί η νομοθεσία με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων αλλαγών για την προώθηση της αποτελεσματικής αποκατάστασης των βιώσιμων οφειλετών και μιας πιο αποτελεσματικής διαδικασίας εκκαθάρισης για τους μη βιώσιμους οφειλέτες και μείωσης της περιόδου χορήγησης απαλλαγής σε 3 έτη για τους επιχειρηματίες σύμφωνα με τη σύσταση που απηύθυνε η Επιτροπή το 2014· ii) τροποποιήσεις του νόμου περί αφερεγγυότητας των νοικοκυριών, ώστε να θεσπιστεί ένα δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα αναστολής της εκτέλεσης σύμφωνα με τη διεθνή πείρα· θέσπιση αυστηρότερης διαδικασίας ελέγχου ώστε να αποτρέπονται οι οφειλέτες που αθετούν τις υποχρεώσεις τους για στρατηγικούς λόγους από την κήρυξη πτώχευσης, συμπερίληψη των απαιτήσεων των δημόσιων πιστωτών στο πεδίο εφαρμογής του νόμου που παρέχει στους οφειλέτες δυνατότητα για νέο ξεκίνημα, αυστηροποίηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας για προστασία της κύριας κατοικίας, και θέσπιση μέτρων για την αντιμετώπιση των εκκρεμών υποθέσεων (π.χ. αύξηση του αριθμού των δικαστών και των δικαστικών υπαλλήλων, προτεραιότητα στις υποθέσεις που αφορούν σημαντικά ποσά, καθώς και συνοπτικές διαδικασίες για οφειλέτες που δεν διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία και εισόδημα), iii) νομοθετική θέσπιση του κατοχυρωμένου επαγγέλματος των συνδίκων πτώχευσης, που δεν θα περιορίζεται σε κάποιο συγκεκριμένο επάγγελμα και θα λαμβάνει υπόψη τη διεθνή πείρα· iv) θέσπιση διατάξεων για την επανενεργοποίηση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Ιδιωτικού Χρέους και τη σύσταση γραμματείας που θα το επικουρεί.

Έως τα τέλη Οκτωβρίου του 2015, (**βασικό παραδοτέο**), με βάση την εμπειρογνωμοσύνη εξωτερικού συμβούλου, η Τράπεζα της Ελλάδος θα

υποβάλει έκθεση για την κατηγοριοποίηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στους ισολογισμούς των τραπεζών, καθώς και αξιολόγηση της ικανότητας των τραπεζών να αντιμετωπίζουν κάθε κατηγορία μη εξυπηρετούμενων δανείων. Το ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), θα παράσχει ανάλυση με σκοπό τον προσδιορισμό των μη κανονιστικών περιορισμών και εμποδίων (π.χ. διοικητικά, οικονομικά, νομικά κ.λπ), για την ανάπτυξη μιας δυναμικής αγοράς μη εξυπηρετούμενων δανείων. Έως την ίδια ημερομηνία, μια ομάδα εργασίας, με βάση την ανεξάρτητη πραγματογνωμοσύνη και τη διεθνή πείρα, θα εξετάσει και θα προτείνει ειδικές δράσεις για να επιταχυνθεί η τακτοποίηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μεταξύ άλλων με την εξάλειψη περιττών νομικών ή άλλων εμποδίων για την εξυπηρέτηση και τη διάθεση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, με παράλληλη προστασία για τα ευάλωτα νοικοκυριά, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας που έχει καταρτίσει η Τράπεζα της Ελλάδος. Οι αρχές θα θεσπίσουν με νόμο Δίκτυο Ενημέρωσης Οφειλετών και Κέντρο Ενημέρωσης Οφειλετών, που θα παρέχουν νομικές και οικονομικές συμβουλές σχετικά με οφειλές.

Μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου του 2015 (**βασικό παραδοτέο**), η κυβέρνηση θα ενισχύσει το θεσμικό πλαίσιο για τη διευκόλυνση της τακτοποίησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μεταξύ άλλων με i) τη βελτίωση του νομικού πλαισίου για θέματα αφερεγγυότητας εταιρειών και νοικοκυριών με την υιοθέτηση κατάλληλων νομικών μέσων για τη συγκρότηση εξειδικευμένων τμημάτων για υποθέσεις αφερεγγυότητας τόσο εταιρειών όσο και νοικοκυριών και τον διορισμό και την κατάρτιση επαρκούς αριθμού πρόσθετων δικαστών (βάσει στοχευμένου φόρτου εργασίας) και δικαστικών υπαλλήλων για υποθέσεις αφερεγγυότητας τόσο εταιρειών όσο και νοικοκυριών· ii) τη δημιουργία Υπηρεσίας Πίστωσης και Πλούτου ως ανεξάρτητης αρχής που θα προσδιορίζει τις δυνατότητες πληρωμής των δανειοδοτών για τη διευκόλυνση των τραπεζικών ιδρυμάτων· iii) τροποποίηση του Νόμου για τον εξωδικαστικό συμβιβασμό, ώστε να ενθαρρυνθούν οι οφειλέτες να συμμετάσχουν, διασφαλίζοντας συγχρόνως ίση μεταχείριση μεταξύ των ιδιωτικών και των δημόσιων πιστωτών· iv) πλήρης ενεργοποίηση των εξειδικευμένων τμημάτων για την εκδίκαση υποθέσεων εταιρικής πτώχευσης. Η κυβέρνηση θα δημιουργήσει ένα μόνιμο δίκτυο κοινωνικής ασφάλειας, συμπεριλαμβάνοντας μέτρα στήριξης υπέρ των πλέον ευάλωτων οφειλετών και κάνοντας διάκριση μεταξύ των οφειλετών που αθετούν τις υποχρεώσεις τους για στρατηγικούς λόγους, αφενός, και των καλή τη πίστει οφειλετών, αφετέρου. Το ελληνικό ΤΧΣ, σε συνεννόηση με την

ΤτΕ, θα προσδιορίσει μηχανισμούς και διαδικασίες για την επιτάχυνση της τακτοποίησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Το ΤΧΣ θα διορίσει ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου και μια εσωτερική ομάδα που θα επιφορτιστούν με τον νέο στόχο της διευκόλυνσης της τακτοποίησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων των τραπεζών. Η Τράπεζα της Ελλάδος θα αναθέσει σε έναν μόνο ειδικό εκκαθαριστή να μεριμνήσει για την αποτελεσματική επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων από τους μεμονωμένους εκκαθαριστές. Θα θεσπιστεί καθεστώς αμοιβών βάσει επιδόσεων για όλους τους ειδικούς εκκαθαριστές, σε διαβούλευση με το ΤΧΣ ώστε να μεγιστοποιηθούν οι ανακτήσεις.

Έως τον Δεκέμβριο του 2015 (**βασικό παραδοτέο**) οι αρχές i) θα διαμορφώσουν συντονιστικούς μηχανισμούς για την αντιμετώπιση οφειλετών με μεγάλα δημόσια και ιδιωτικά χρέη, πρώτον, με την κατηγοριοποίηση των εμπορικών οφειλετών που φέρουν μεγάλα δημόσια χρέη ανάλογα με την βιωσιμότητά τους και, δεύτερον, με την θέσπιση νομοθεσίας για τη διευκόλυνση της ταχείας εκκαθάρισης μη βιώσιμων οντοτήτων έως τα τέλη Μαρτίου 2016, και την ολοκλήρωση της διαδικασίας τακτοποίησης έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2016· ii) θα υιοθετήσουν τα αναγκαία νομικά μέσα για τον καθορισμό του εφαρμοστέου πλαισίου και των κανόνων για το επάγγελμα του συνδίκου πτώχευσης (μεταξύ άλλων, τρόπος επαγγελματικής οργάνωσης, απαιτήσεις προσόντων, διαδικασίες που επιτρέπουν την ουσιαστική διαπίστευση, εξουσίες και αρμοδιότητες, τρόπος διορισμού και απόλυσης, εποπτεία και έλεγχος, διατάξεις για τις κυρώσεις και την ευθύνη, καθώς και διάρθρωση των τελών).

Έως τα τέλη Φεβρουαρίου 2016 (**βασικό παραδοτέο**) και μετά την λήψη των προτάσεων των τραπεζών, η Τράπεζα της Ελλάδος θα καταλήξει σε συμφωνία με τις τράπεζες όσον αφορά τους επιχειρησιακούς στόχους τακτοποίησης ΜΕΔ, περιλαμβανομένης π.χ. της αναδιάρθρωσης χρεών και της σύστασης κοινών επιχειρήσεων. Οι τράπεζες θα υποβάλουν αναφορά ανά τρίμηνο από τον Ιούνιο του 2016 στην ΤτΕ αντιπαραβάλλοντας τις επιδόσεις τους έναντι βασικών δεικτών. Το ελληνικό ΤΧΣ θα εφαρμόζει κριτήρια επιδόσεων για την τακτοποίηση ΜΕΔ και στις διοικήσεις των τραπεζών έναντι επιχειρησιακών στόχων που συμφωνούνται μεταξύ των τραπεζών και της Τράπεζας της Ελλάδος. Το ελληνικό ΤΧΣ θα παρουσιάσει και θα εφαρμόσει σχέδιο δράσης για την τακτοποίηση των ΜΕΔ με σκοπό την βελτίωση του συντονισμού μεταξύ τραπεζών και την ταχύτερη αναδιάρθρωση

μεγάλων εταιρειών και, σε περίπτωση που απαιτείται, την από κοινού αντιμετώπιση ολόκληρων τομέων της οικονομίας.

Έως τα τέλη Μαρτίου του 2016, η Τράπεζα της Ελλάδος θα αναθεωρήσει τον Κώδικα Δεοντολογίας με κατευθυντήριες γραμμές αναδιάρθρωσης χρεών για ομάδες δανειοληπτών (π.χ. ΜΜΕ) με βάση σαφή κριτήρια κατηγοριοποίησης λιανικών χαρτοφυλακίων, και την εισαγωγή σε συντονισμό με το ΤΧΣ μηχανισμών ταχείας διεκπεραίωσης περιλαμβανομένων τυποποιημένων εγγράφων αξιολόγησης, συμβάσεων αναδιάρθρωσης και λύσεων τακτοποίησης

Έως τα τέλη Ιουνίου 2016, οι αρχές δεσμεύονται να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα του νομικού και θεσμικού πλαισίου για την αφερεγγυότητα και να προβούν στις απαιτούμενες τροποποιήσεις.

Διακυβέρνηση του ελληνικού ΤΧΣ

Η ανεξαρτησία του ΤΧΣ θα είναι πλήρως σεβαστή ενώ θα ενισχυθεί η δομή της διακυβέρνησής του, με σκοπό την πρόληψη πολιτικών παρεμβάσεων στη διαχείριση ή τις δραστηριότητές του.

Έως τα μέσα Οκτωβρίου 2015 (**βασικό παραδοτέο**), ο νόμος περί ΤΧΣ θα τροποποιηθεί ούτως ώστε (i) να ευθυγραμμιστεί με την μεταφορά της οδηγίας BRRD και με το νέο πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης που θα δημιουργηθεί (ii) να ενισχυθούν οι ρυθμίσεις για τη διακυβέρνηση του ΤΧΣ σύμφωνα με την δήλωση της Συνόδου Κορυφής της Ζώνης του Ευρώ, ιδίως με την αλλαγή της διαδικασίας επιλογής και διορισμού, και ιδίως, α) θα σχεδιαστεί νέα διαδικασία επιλογής και διορισμού μελών της εκτελεστικής επιτροπής και του γενικού συμβουλίου έως τα τέλη Σεπτεμβρίου 2015 πράγμα το οποίο συνεπάγεται μεγαλύτερο ρόλο για τους θεσμούς σε σχέση με το παρελθόν, β) θα συσταθεί επιτροπή επιλογής, αποτελούμενη από έξι ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, εκ των οποίων τρεις θα διοριστούν από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ —συμπεριλαμβανομένου του προέδρου η ψήφος του οποίου θα υπερισχύει σε περίπτωση ισοψηφίας— και τρεις θα διοριστούν από τις αρχές (δύο από το Υπουργείο Οικονομικών και ένας από την Τράπεζα της Ελλάδος). Το Υπουργείο Οικονομικών, η Τράπεζα της Ελλάδος, η Ευρωπαϊκή

Επιτροπή, η ΕΚΤ και ο ΕΜΣ θα διαθέτουν από έναν παρατηρητή στην επιτροπή επιλογής. Η επιτροπή επιλογής θα επικουρείται από διεθνή σύμβουλο σε θέματα προσλήψεων τον οποίο θα επιλέξει η επιτροπή αυτή, γ) ο Υπουργός Οικονομικών θα προβεί σε διορισμούς από τους υποψηφίους που θα επιλέγει η επιτροπή επιλογής, δ) η επιτροπή επιλογής θα καθορίσει επίσης τις αμοιβές και άλλους όρους απασχόλησης, περιλαμβανομένης της διαδικασίας αξιολόγησης και απόλυσης. Ο νόμος θα διασφαλίσει επίσης ότι (i) η αμοιβή και οι λοιποί όροι απασχόλησης είναι ανταγωνιστικοί ούτως ώστε να προσελκύουν υψηλής ποιότητας διεθνείς υποψηφίους για τις διευθυντικές θέσεις του ελληνικού ΤΧΣ, (ii) θα καλύπτονται οι εξουσίες, τα κριτήρια και οι διαδικασίες με βάση τις οποίες το ΤΧΣ θα εξετάζει και θα αλλάζει - εφόσον κρίνεται σκόπιμο - τα διοικητικά συμβούλια και τις επιτροπές των τραπεζών που τελούν υπό τον έλεγχό του, (iii) θα αυξηθεί η διαφάνεια και η λογοδοσία του ελληνικού ΤΧΣ μέσω της ετήσιας δημοσίευσης των στρατηγικών τους και την εξαμηνιαία αναφορά επιδόσεων έναντι καθορισθέντων στόχων, και (iv) μεταξύ των στόχων του ελληνικού ΤΧΣ θα περιλαμβάνεται η διευκόλυνση της διαχείρισης των ΜΕΔ των τραπεζών.

Έως τα τέλη Μαρτίου 2016, για να αυξηθεί η διαφάνεια και η λογοδοσία του ελληνικού ΤΧΣ, το ΤΧΣ θα δημοσιεύσει επιχειρησιακή στρατηγική σε ετήσια βάση και, αρχίζοντας από τον Ιούνιο του 2016, έκθεση επί των επιδόσεων έναντι της στρατηγικής αυτής, σε εξαμηνιαία βάση.

Διακυβέρνηση των τραπεζών

Η κυβέρνηση δεν θα παρεμβαίνει στη διαχείριση, τη λήψη αποφάσεων και τις εμπορικές πράξεις των τραπεζών που θα συνεχίσουν να λειτουργούν αυστηρά βάσει των αρχών της αγοράς. Τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων και τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη των τραπεζών θα διορίζονται χωρίς κρατική παρέμβαση. Οι διορισμοί αυτοί θα γίνονται με βάση τη νομοθεσία της ΕΕ και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, λαμβάνοντας υπόψη τους ειδικούς κανόνες που περιλαμβάνονται στον νόμο για το ελληνικό ΤΧΣ όσον αφορά τα δικαιώματα των ιδιωτών μετόχων που συμμετείχαν στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των τραπεζών βάσει του υφιστάμενου πλαισίου. Το ελληνικό ΤΧΣ εξασφαλίζει μέσω των τροποποιημένων συμφωνιών πλαισίου σχέσεων ότι από το οικονομικό έτος 2016 οι συμβάσεις των εξωτερικών ελεγκτών με τις τράπεζες θα καλύπτουν το πολύ πέντε συναπτά έτη.

Έως τα τέλη Φεβρουαρίου 2016 (**βασικό παραδοτέο**), το ελληνικό ΤΧΣ, με τη βοήθεια ανεξάρτητου διεθνούς συμβούλου θα καθιερώσει πρόγραμμα επισκόπησης των διοικητικών συμβουλίων των τραπεζών για τις οποίες ισχύουν οι συμφωνίες πλαισίου σχέσεων. Η επισκόπηση θα πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διεθνείς πρακτικές προληπτικής εποπτείας εφαρμόζοντας κριτήρια που βαίνουν πέραν των εποπτικών απαιτήσεων περί ικανότητας και ήθους. Έως τα τέλη Ιουνίου του 2016, μετά την επισκόπηση των μελών των διοικητικών συμβουλίων από το ελληνικό ΤΧΣ με βάση την ανωτέρω διαδικασία, τα μέλη μπορεί να αντικαθίστανται με τρόπο με τον οποίο εξασφαλίζεται ότι τα διοικητικά συμβούλια των τραπεζών περιλαμβάνουν τουλάχιστον τρεις ανεξάρτητους διεθνείς εμπειρογνώμονες με κατάλληλες γνώσεις και μακρόχρονη πείρα στη σχετική τραπεζική, χωρίς προηγούμενη σχέση την τελευταία δεκαετία με ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Οι εμπειρογνώμονες αυτοί θα προεδρεύουν επίσης σε όλες τις επιτροπές των συμβουλίων.

Έως τον Οκτώβριο του 2015, θα εξεταστεί η αναγκαιότητα νέων μέτρων, πέραν των όσων αναφέρονται ανωτέρω, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η διακυβέρνηση των τραπεζών θα ενισχυθεί επαρκώς ώστε να είναι πλήρως ανεξάρτητη και σύμφωνη με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.

4. Διαρθρωτικές πολιτικές για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης

4.1 Αγορά εργασίας και ανθρώπινο κεφάλαιο

Τα τελευταία έτη έχουν συντελεστεί μείζονες αλλαγές στους ελληνικούς θεσμούς της αγοράς εργασίας και στα συστήματα διαπραγμάτευσης των μισθών, ώστε να καταστεί η αγορά εργασίας πιο ευέλικτη. Οι ελληνικές αρχές έχουν δεσμευτεί να ακολουθήσουν τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ στους θεσμούς της αγοράς εργασίας και να ενισχύσουν τον εποικοδομητικό διάλογο μεταξύ των κοινωνικών εταίρων. Η προσέγγιση αυτή πρέπει όχι μόνο να εξισορροπήσει την ευελιξία με τη δικαιοσύνη για εργαζόμενους και εργοδότες, αλλά και να λάβει υπόψη το πολύ υψηλό επίπεδο ανεργίας και την ανάγκη επιδίωξης βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, καθώς και κοινωνικής δικαιοσύνης. Η κυβέρνηση έχει δεσμευτεί να καταργήσει, **ως προαπαιτούμενο**, τη νομοθεσία της μεταβατικής περιόδου των συμφωνιών

η οποία θεσπίστηκε με το άρθρο 72 του Νόμου 4331/2015 της 2ας Ιουλίου 2015.

Επανεξέταση των θεσμών της αγοράς εργασίας. Έως τον Οκτώβριο του 2015 η κυβέρνηση θα δρομολογήσει διαδικασία διαβούλευσης με επικεφαλής μια ομάδα ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων με σκοπό την επανεξέταση ορισμένων υφιστάμενων πλαισίων της αγοράς εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ομαδικών απολύσεων, της συλλογικής δράσης και των συλλογικών διαπραγματεύσεων, λαμβανομένων υπόψη των βέλτιστων πρακτικών σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο. Περαιτέρω συμβολή στη διαδικασία διαβούλευσης που περιγράφεται ανωτέρω θα παρασχεθεί από διεθνείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης της ΔΟΕ. Η οργάνωση, οι όροι εντολής και τα χρονοδιαγράμματα θα συμφωνηθούν με τα θεσμικά όργανα. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επανεξέτασης, οι αρχές θα ευθυγραμμίσουν τα πλαίσια για τις ομαδικές απολύσεις, τη συλλογική δράση και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις με τις βέλτιστες πρακτικές στην ΕΕ. Δεν θα πραγματοποιηθεί καμία αλλαγή στο τρέχον πλαίσιο συλλογικών διαπραγματεύσεων πριν από την ολοκλήρωση της επανεξέτασης. Οι αλλαγές στις πολιτικές για την αγορά εργασίας δεν θα πρέπει να συνεπάγονται την επιστροφή σε παλαιότερα πλαίσια πολιτικής, ασύμβατα με τους στόχους της προώθησης μιας βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

Αδήλωτη εργασία. Έως τον Δεκέμβριο του 2015, οι αρχές θα έχουν εγκρίνει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης (**βασικό παραδοτέο**) για την καταπολέμηση της αδήλωτης και της ατελώς δηλωμένης εργασίας, προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των νόμιμων εταιρειών, να προστατευτούν οι εργαζόμενοι και να αυξηθούν τα έσοδα από τη φορολογία και την κοινωνική ασφάλιση. Αυτό θα περιλαμβάνει τη βελτίωση της διακυβέρνησης της Επιθεώρησης Εργασίας και θα παρέχει συγκεκριμένη τεχνική βοήθεια. Ως πρώτο βήμα, οι αρχές θα προβούν στη διασύνδεση του συστήματος πληροφοριών ΕΡΓΑΝΗ με την Εφορία και το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων με σκοπό τον εντοπισμό της αδήλωτης εργασίας.

Επαγγελματική κατάρτιση. Επιπλέον, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2016 και προκειμένου να επιτύχει τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), και με βάση τη μεταρρύθμιση που εγκρίθηκε το 2013 (Νόμος 4186/2013), η κυβέρνηση, έως

τον Δεκέμβριο του 2015 (**βασικό παραδοτέο**): i) θα θεσπίσει ένα σύγχρονο πλαίσιο ποιότητας για την ΕΕΚ/μαθητεία, ii) θα δημιουργήσει ένα σύστημα για τον προσδιορισμό των αναγκών σε επίπεδο δεξιοτήτων και μια διαδικασία αναβάθμισης των προγραμμάτων και της πιστοποίησης, iii) θα δρομολογήσει πιλοτικές συμπράξεις με περιφερειακές αρχές και εργοδότες το 2015-16 και iv) θα χαράξει ολοκληρωμένο σχέδιο εφαρμογής του Υπουργείου Εργασίας, του Υπουργείου Παιδείας και του ΟΑΕΔ, με σκοπό την παροχή του απαιτούμενου αριθμού θέσεων μαθητείας για όλους τους σπουδαστές της επαγγελματικής εκπαίδευσης (ΕΠΑΣ και ΙΕΚ) έως το 2016 και για το 33% τουλάχιστον του συνόλου των σπουδαστών της τεχνικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΕΠΑΛ) έως το 2016-2017 και v) θα διασφαλίσει μεγαλύτερη συμμετοχή των εργοδοτών και μεγαλύτερη χρήση της ιδιωτικής χρηματοδότησης. Το ακαδημαϊκό έτος 2015-16 θα λειτουργήσουν περιφερειακές συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.

Ανάπτυξη ικανοτήτων. Μεσοπρόθεσμα, θα ενισχυθεί η ικανότητα του Υπουργείου Εργασίας όσον αφορά τη χάραξη, εφαρμογή και παρακολούθηση των πολιτικών, προκειμένου να αυξηθεί η ικανότητά του να υλοποιεί μεταρρυθμίσεις στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας και ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, καθώς και να επιτυγχάνει την εμπροσθοβαρή χρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία. Αυτό θα περιλαμβάνει τη βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης με την ολοκλήρωση της αναδιοργάνωσης του ΟΑΕΔ. Η ισχύουσα εργατική νομοθεσία θα απλουστευθεί και θα εξορθολογιστεί μέσω της κωδικοποίησής της σε έναν Κώδικα Εργατικής Νομοθεσίας έως τα τέλη του 2016 (**βασικό παραδοτέο**).

Τεχνική βοήθεια. Για την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων της μεταρρύθμισης της αγοράς εργασίας, της ΕΕΚ και της ανάπτυξης ικανοτήτων του Υπουργείου Εργασίας, οι αρχές θα κάνουν χρήση της τεχνικής βοήθειας, επωφελούμενες μεταξύ άλλων από την εμπειρογνομosύνη διεθνών οργανισμών, όπως ο ΟΟΣΑ και η ΔΟΕ.

Εκπαίδευση. Οι αρχές θα διασφαλίσουν τον περαιτέρω εκσυγχρονισμό του τομέα της εκπαίδευσης σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ και αυτό θα τροφοδοτήσει την προγραμματισμένη ευρύτερη στρατηγική ανάπτυξης. Οι αρχές, σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ και ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, θα

επικαιροποιήσουν, έως τον Απρίλιο του 2016, την αξιολόγηση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος που εκπόνησε ο ΟΟΣΑ το 2011. Η εν λόγω επανεξέταση θα καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των δεσμών μεταξύ έρευνας και εκπαίδευσης και της συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων, ερευνητικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με σκοπό την ενίσχυση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας (βλ. επίσης ενότητα 4.2). Μεταξύ άλλων, η επανεξέταση θα αξιολογήσει την υλοποίηση της μεταρρύθμισης του «Νέου Σχολείου», το περιθώριο περαιτέρω εξορθολογισμού (των τάξεων, σχολείων και πανεπιστημίων), τη λειτουργία και διακυβέρνηση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, την αποδοτικότητα και αυτονομία των δημόσιων εκπαιδευτικών μονάδων και την αξιολόγηση και διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα. Η επανεξέταση θα προτείνει συστάσεις σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές των χωρών του ΟΟΣΑ.

Με βάση τις συστάσεις της επανεξέτασης, οι αρχές θα εκπονήσουν επικαιροποιημένο εκπαιδευτικό σχέδιο δράσης και θα υποβάλουν προτάσεις για δράσεις το αργότερο έως τον Μάιο του 2016, οι οποίες θα εγκριθούν έως τον Ιούλιο του 2016, και εφόσον είναι δυνατόν, τα μέτρα θα πρέπει να τεθούν σε ισχύ πριν από το ακαδημαϊκό έτος 2016-17. Ειδικότερα, οι αρχές δεσμεύονται να ευθυγραμμίσουν τον αριθμό διδακτικών ωρών ανά μέλος του προσωπικού, καθώς και την αναλογία μαθητών ανά τάξη και ανά εκπαιδευτικό, με τις βέλτιστες πρακτικές των χωρών του ΟΟΣΑ, το αργότερο έως τον Ιούνιο του 2018. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και των σχολικών μονάδων θα συνάδει με το γενικό σύστημα αξιολόγησης της δημόσιας διοίκησης. Οι αρχές θα διασφαλίσουν τη δίκαιη μεταχείριση όλων των φορέων παροχής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών ιδρυμάτων, καθορίζοντας ελάχιστα πρότυπα.

4.2 Αγορές προϊόντων και επιχειρηματικό περιβάλλον

Οι περισσότερο ανοικτές αγορές είναι ουσιώδους σημασίας για να δημιουργηθούν οικονομικές ευκαιρίες και να ενισχυθεί η κοινωνική δικαιοσύνη με περιορισμό της προσοδοθηρίας και της μονοπωλιακής συμπεριφοράς, η οποία μεταφράζεται σε υψηλότερες τιμές και χαμηλότερο βιοτικό επίπεδο. Σύμφωνα με την αναπτυξιακή τους στρατηγική, οι αρχές θα εντείνουν τις προσπάθειές τους για να υλοποιήσουν βασικές πρωτοβουλίες και μεταρρυθμιστικές προτάσεις, καθώς και για να εμπλουτίσουν το πρόγραμμα με περαιτέρω φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα στηρίζουν

την επιστροφή της χώρας στη βιώσιμη ανάπτυξη, θα προσελκύσουν επενδύσεις και θα δημιουργήσουν θέσεις εργασίας.

Ως προαπαιτούμενα, οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία με σκοπό:

- i. να υλοποιήσουν όλες τις εκκρεμείς συστάσεις της εργαλειοθήκης ανταγωνισμού I του ΟΟΣΑ, με εξαίρεση τα μη συνταγογραφούμενα φαρμακευτικά προϊόντα, τη λειτουργία των εμπορικών καταστημάτων την Κυριακή, τα υλικά οικοδομών και μία διάταξη για τα τρόφιμα· και σημαντικό αριθμό συστάσεων της εργαλειοθήκης II του ΟΟΣΑ σχετικά με τα ποτά και τα προϊόντα πετρελαίου·
- ii. να ανοίξουν τα κλειστά επαγγέλματα των συμβολαιογράφων, αναλογιστών και κλητήρων και να ελευθερώσουν την αγορά τουριστικών καταλυμάτων·
- iii. να εξαλείψουν τα μη ανταποδοτικά τέλη και να ευθυγραμμίσουν τα ανταποδοτικά τέλη με τις παρεχόμενες υπηρεσίες·
- iv. να μειώσουν τη γραφειοκρατία, μεταξύ άλλων για τις οριζόντιες απαιτήσεις αδειοδότησης επενδύσεων και για τις δραστηριότητες χαμηλού κινδύνου σύμφωνα με τη σύσταση της Παγκόσμιας Τράπεζας, να μειώσουν τον διοικητικό φόρτο των επιχειρήσεων με βάση τις συστάσεις του ΟΟΣΑ και να συστήσουν επιτροπή για την εκπόνηση νομοθεσίας σε διυπουργικό επίπεδο.

Όσον αφορά τον ανταγωνισμό, έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα υλοποιήσουν τις εναπομένουσες συστάσεις της εργαλειοθήκης I του ΟΟΣΑ σχετικά με τα τρόφιμα και της εργαλειοθήκης II του ΟΟΣΑ σχετικά με τα ποτά και τα προϊόντα πετρελαίου και θα δρομολογήσουν νέα αξιολόγηση του ΟΟΣΑ για τις συνθήκες ανταγωνισμού στους τομείς του χονδρικού εμπορίου, των κατασκευών, του ηλεκτρονικού εμπορίου και των μέσων ενημέρωσης, καθώς και στο υπόλοιπο της μεταποίησης. Έως τον Ιούνιο του 2016, η κυβέρνηση θα θεσπίσει νομοθεσία για την επίλυση όλων των προβλημάτων που θα εντοπιστούν στο πλαίσιο της εν λόγω αξιολόγησης (**βασικό παραδοτέο**). Έως τον Δεκέμβριο του 2015, οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία για να εφαρμόσουν τη σύσταση του ΟΟΣΑ που περιλαμβάνεται στην εργαλειοθήκη για τον ανταγωνισμό I όσον αφορά τα φαρμακευτικά προϊόντα, με ισχύ από τον Ιούνιο του 2016 (**βασικό παραδοτέο**). Έως τον Ιούνιο του 2016, οι αρχές θα θεσπίσουν πλήρως την εκκρεμή σύσταση της εργαλειοθήκης I του ΟΟΣΑ σχετικά με τα υλικά οικοδομών. Οι αρχές θα ελευθερώσουν τη λειτουργία των εμπορικών καταστημάτων την Κυριακή

μετά την επικείμενη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας. Οι αρχές δεσμεύονται να συνεχίσουν τις τακτικές αξιολογήσεις των συνθηκών ανταγωνισμού σε πρόσθετους τομείς την επόμενη τριετία. Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία με σκοπό να τεθεί πλήρως σε ισχύ η ελευθέρωση των τουριστικών καταλυμάτων. Το Τμήμα Προώθησης Πολιτικών Ανταγωνισμού της ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού θα ενισχυθεί με δώδεκα πρόσθετες θέσεις και θα πραγματοποιηθεί επανεξέταση με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και διεθνών εμπειρογνομόνων για να διασφαλιστεί ότι το δίκαιο του ανταγωνισμού συνάδει με τις βέλτιστες πρακτικές στην ΕΕ.

Όσον αφορά την *αδειοδότηση επενδύσεων*, έως τον Σεπτέμβριο του 2015, η κυβέρνηση θα εγκρίνει χάρτη πορείας για τη μεταρρύθμιση της αδειοδότησης των επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της ιεράρχησης προτεραιοτήτων. Οι αρχές θα θεσπίσουν δευτερογενή νομοθεσία σύμφωνα με την εν λόγω ιεράρχηση προτεραιοτήτων έως τον Ιούνιο του 2016 (**βασικό παραδοτέο**) και θα προχωρήσουν σε άλλες μεταρρυθμίσεις σύμφωνα με τον χάρτη πορείας.

Όσον αφορά τον *διοικητικό φόρτο*, έως τον Νοέμβριο του 2015, η κυβέρνηση θα θεσπίσει νομοθεσία για να εφαρμόσει τις εκκρεμείς συστάσεις του ΟΟΣΑ σχετικά με το περιβάλλον και τις άδειες εμπορίας καυσίμων. Επιπλέον, έως τον Ιούνιο του 2016, οι αρχές θα μειώσουν περαιτέρω τον διοικητικό φόρτο, μεταξύ άλλων μέσω των υπηρεσιών μίας στάσης για τις επιχειρήσεις (**βασικό παραδοτέο**). Έως τον Ιούνιο του 2016, η κυβέρνηση θα εφαρμόσει πλήρως τον νόμο για τη βελτίωση της νομοθεσίας.

Όσον αφορά τον *ανταγωνισμό, την αδειοδότηση επενδύσεων και τον διοικητικό φόρτο*, έως τον Οκτώβριο του 2015, η κυβέρνηση θα δρομολογήσει εκ των υστέρων εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με επιλεγμένες μεταρρυθμίσεις και την εφαρμογή τους και, έως τον Ιούνιο του 2016, θα προσδιορίσει τα εναπομένοντα μέτρα που απαιτούνται για την πλήρη εφαρμογή τους (**βασικό παραδοτέο**).

Όσον αφορά τα *νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα*, προκειμένου να αποφευχθούν αδικαιολόγητοι και δυσανάλογοι περιορισμοί, η κυβέρνηση θα υποβάλει, έως τον Οκτώβριο του 2015, το προεδρικό διάταγμα σχετικά με τις αποκλειστικές δραστηριότητες των πολιτικών μηχανικών και των συναφών

επαγγελματιών (**βασικό παραδοτέο**) και θα εγκρίνει τις συστάσεις εξωτερικού συμβούλου έως τον Δεκέμβριο του 2015 (**βασικό παραδοτέο**) και τις συστάσεις της διυπουργικής επιτροπής, με βάση άλλες πρόσφατες εκθέσεις έως τον Φεβρουάριο του 2016.

Όσον αφορά τη *διευκόλυνση του εμπορίου*, η κυβέρνηση θα απλουστεύσει τις προτελωνειακές διαδικασίες έως τον Δεκέμβριο του 2015. Επιπλέον, με τη συμμετοχή δημόσιων και ιδιωτικών ενδιαφερομένων, οι αρχές θα επικαιροποιήσουν το σχέδιο δράσης για τη διευκόλυνση του εμπορίου ως προς την εθνική ενιαία θυρίδα, θα εγκρίνουν σχέδιο δράσης για την προώθηση των εξαγωγών έως τον Δεκέμβριο του 2015 και στη συνέχεια θα προχωρήσουν στην εφαρμογή τους. Η κυβέρνηση θα προβεί σε θεσμικές αλλαγές για τους ελέγχους μετά τη διασάφηση και θα αναδιορθώσει το τμήμα ανάλυσης κινδύνου σύμφωνα με τις συστάσεις του ΠΟΤ έως τον Μάρτιο του 2016, και θα ολοκληρώσει την αναδιοργάνωση των τελωνείων έως τον Σεπτέμβριο του 2016 (**βασικό παραδοτέο**). Όσον αφορά την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου, οι αρχές θα δημιουργήσουν τρεις κινητές ομάδες επιβολής του νόμου έως τον Σεπτέμβριο του 2015, θα εγκρίνουν μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου καυσίμων και τσιγάρων βάσει αποτελεσματικής διυπηρεσιακής συνεργασίας έως τον Δεκέμβριο του 2015, θα εφαρμόσει πλήρως σύστημα εισροών-εκροών στις δεξαμενές των φορολογικών αποθηκών και των αποθηκών τελωνειακής αποταμίευσης έως τον Ιούνιο του 2016 και θα εξοπλίσει πλήρως με σαρωτές τους τρεις κύριους διεθνείς λιμένες έως τον Δεκέμβριο του 2016 (**βασικό παραδοτέο**), διασφαλίζοντας ότι καθένας από τους εν λόγω λιμένες θα διαθέτει τουλάχιστον έναν σαρωτή έως τον Μάρτιο του 2016.

Όσον αφορά τη *χρήση γης*, έως τον Σεπτέμβριο του 2015, η κυβέρνηση θα συγκαλέσει εκ νέου τη διυπουργική επιτροπή χωροταξικού σχεδιασμού, με τη συμμετοχή ανεξάρτητων εμπειρογνομώνων. Με βάση τις συμβουλές της και σε συμφωνία με τους θεσμούς, η κυβέρνηση θα προτείνει, τον Οκτώβριο του 2015, χρονικά προσδιορισμένο χάρτη πορείας για επιλεγμένες βελτιώσεις της νομοθεσίας χωροταξικού σχεδιασμού, συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων που αφορούν τις κατηγορίες χρήσεων γης, και για την πλήρη θέσπιση δευτερογενούς νομοθεσίας έως τον Ιούνιο του 2016, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η νομοθεσία θα διευκολύνει αποτελεσματικά τις επενδύσεις, θα απλουστεύσει και θα συντομεύσει τις διαδικασίες σχεδιασμού, ενώ θα προβλέπει τις αναγκαίες διασφαλίσεις. Εάν δεν υπάρξει συμφωνία για τις αναγκαίες αλλαγές, θα εφαρμοστεί πλήρως ο νόμος περί χωροταξικού σχεδιασμού του 2014 (**βασικό παραδοτέο**). Οι αρχές θα εγκρίνουν το

προεδρικό διάταγμα για τους ορισμούς στον τομέα της δασοκομίας έως τον Δεκέμβριο του 2015 και θα εφαρμόσει πλήρως το νόμο περί δασοκομίας έως τον Ιούλιο του 2016. Επιπλέον, έως τον Φεβρουάριο του 2016 οι αρχές θα εγκρίνουν το νομικό πλαίσιο για κτηματολογικά γραφεία σε εθνική κλίμακα με βάση το επιχειρηματικό σχέδιο, την εμπειρία των δύο πιλοτικών γραφείων και την πρόσφατη τεχνική βοήθεια και συμβουλές και θα διασφαλίσει την επαρκή οικονομική ανεξαρτησία και διοικητική ικανότητα της υπηρεσίας κτηματολογίου (**βασικό παραδοτέο**).

Όσον αφορά τη σύνδεση της *εκπαίδευσης με την έρευνα και ανάπτυξη*, οι ελληνικές αρχές έχουν δεσμευτεί να δρομολογήσουν ολοκληρωμένη διαδικασία διαβούλευσης μετά την επανεξέταση των δεσμών μεταξύ εκπαίδευσης και E&A (βλ. ενότητα 4.1 «Εκπαίδευση») με σκοπό την εφαρμογή των βέλτιστων πρακτικών. Η οργάνωση και το χρονοδιάγραμμα της διαβούλευσης θα καθοριστούν έως τον Οκτώβριο του 2015.

Όσον αφορά τη *γεωργία*, οι αρχές θα θεσπίσουν στρατηγική για την ανταγωνιστικότητα έως τον Δεκέμβριο του 2015. Αυτή θα περιλαμβάνει: α) βελτιώσεις στην απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ· β) μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της άμεσης μεταρρύθμισης των αδειών εμπορίας με στόχο τη βελτίωση της πρόσβασης των καταναλωτών σε γεωργικά προϊόντα, στην καθιέρωση πρωτοβουλίας για την εξαγωγή ελληνικών προϊόντων, στην προώθηση και διαχείριση των εξαγωγικών δικτύων διανομής και γ) διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για τη θέσπιση νέου πλαισίου για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, ενθάρρυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που ευνοούν τους νέους και δραστήριους αγρότες, μεγαλύτερη συγκέντρωση της αγροτικής εκμετάλλευσης και πρόγραμμα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων κατά τη χρήση ενέργειας και τη διαχείριση των υδάτων, και ορθές γεωργικές πρακτικές χρηματοδοτούμενες με κονδύλια της ΕΕ.

Όσον αφορά τα *διαρθρωτικά ταμεία*, έως τον Οκτώβριο του 2015 οι αρχές θα εφαρμόσουν πλήρως τον Νόμο 4314/2014 για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, θα εγκρίνουν όλες τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που απαιτούνται για την ενεργοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων και θα εφαρμόσουν όλες τις προϋποθέσεις.

Όσον αφορά την *τεχνική βοήθεια*, οι αρχές προτίθενται να υποβάλουν αμέσως αίτημα για παροχή στήριξης σε τρεις κρίσιμους τομείς: αξιολόγηση των συνθηκών ανταγωνισμού στο χονδρικό εμπόριο, τις κατασκευές, το ηλεκτρονικό εμπόριο, τα μέσα ενημέρωσης και το υπόλοιπο της μεταποίησης με τη στήριξη του ΟΟΣΑ· μεταρρύθμιση της αδειοδότησης επενδύσεων με τη στήριξη της Παγκόσμιας Τράπεζας· και νέος γύρος μείωσης του διοικητικού φόρτου. Ως επόμενο βήμα, με τη λήψη τεχνικής βοήθειας, οι αρχές προτίθενται να αξιολογήσουν την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στους τομείς του ανταγωνισμού, του διοικητικού φόρτου και της αδειοδότησης επενδύσεων. Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, οι αρχές θα κάνουν χρήση της τεχνικής βοήθειας και σε άλλους τομείς, κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων μέσω των υπηρεσιών της Επιτροπής, εμπειρογνομόνων των κρατών μελών, διεθνών οργανισμών και ανεξάρτητων συμβούλων. Εν προκειμένω περιλαμβάνονται τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, η διευκόλυνση του εμπορίου, η προώθηση των εξαγωγών, η χρήση γης, η εκπαίδευση και η E&A, οι τουριστικές υποδομές, η γεωργία και τα διαρθρωτικά ταμεία.

4.3. Ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις δικτύων (ενέργεια, μεταφορές, νερό)

Ενέργεια

Οι ελληνικές αγορές ενέργειας χρειάζονται ευρείας κλίμακας μεταρρυθμίσεις προκειμένου να ευθυγραμμιστούν με τη νομοθεσία και τις πολιτικές της ΕΕ, να καταστούν πιο σύγχρονες και ανταγωνιστικές, να μειωθούν οι μονοπωλιακές πρόσοδοι και οι ανεπάρκειες, να προωθηθεί η καινοτομία, να δημιουργηθούν ευνοϊκές συνθήκες για την ευρύτερη υιοθέτηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και του φυσικού αερίου και να διασφαλιστεί η μετακύλιση στους καταναλωτές των οφελών που θα προκύψουν από όλες αυτές τις αλλαγές.

Ως **προαπαιτούμενα**, οι αρχές θα εγκρίνουν τη μεταρρύθμιση της αγοράς φυσικού αερίου και του σχετικού ειδικού χάρτη πορείας, που θα έχουν ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, την πλήρη δυνατότητα αλλαγής προμηθευτή για όλους τους καταναλωτές έως το 2018, και θα κοινοποιήσουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το μεταρρυθμισμένο σύστημα πληρωμών δυναμικότητας (συμπεριλαμβανομένου ενός προσωρινού και ενός μόνιμου μηχανισμού) και τα προϊόντα NOME.

Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα εφαρμόσουν ένα καθεστώς για το προσωρινό και μόνιμο σύστημα πληρωμών δυναμικότητας· θα τροποποιήσουν τους κανόνες της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να αποφευχθεί η αναγκαστική λειτουργία σταθμών κάτω από το μεταβλητό κόστος τους και θα θεσπίσουν κανόνες σύμφωνα με την τελική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας σχετικά με τον συμψηφισμό των οφειλών μεταξύ της ΔΕΗ και του διαχειριστή αγοράς· θα αρχίσουν την εφαρμογή της μεταρρύθμισης της αγοράς φυσικού αερίου με βάση το συμφωνηθέν χρονοδιάγραμμα, με παράλληλη ιεράρχηση των τιμολογίων διανομής· θα εφαρμόσουν διακοπτόμενες συμβάσεις όπως αυτές εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή· θα αναθεωρήσουν τα τιμολόγια της ΔΕΗ βάσει του κόστους, μεταξύ άλλων αντικαθιστώντας την έκπτωση 20% για τους χρήστες υψηλής τάσης με τιμολόγια βάσει του οριακού κόστους παραγωγής, λαμβάνοντας υπόψη τα καταναλωτικά χαρακτηριστικά των πελατών που επηρεάζουν το κόστος (**βασικό παραδοτέο**).

Τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα συζητήσουν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον σχεδιασμό του συστήματος δημοπρασιών NOME, με στόχο να μειωθούν κατά 25% τα μερίδια λιανικής και χονδρικής αγοράς της ΔΕΗ και να πέσουν κάτω από το 50% έως το 2020, ενώ οι οριακές τιμές θα καλύπτουν το κόστος παραγωγής και θα συμμορφώνονται πλήρως με τους κανόνες της ΕΕ. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η επίτευξη συμφωνίας για το NOME έως τα τέλη Οκτωβρίου 2015, οι αρχές θα συμφωνήσουν με τους θεσμούς διαρθρωτικά μέτρα τα οποία θα εγκριθούν αμέσως και θα οδηγήσουν στα ίδια αποτελέσματα που αναφέρονται ανωτέρω όσον αφορά τα μερίδια αγοράς και τα χρονοδιαγράμματα (**βασικό παραδοτέο**). Σε κάθε περίπτωση, έως το 2020 καμία επιχείρηση δεν θα μπορεί να παράγει ή να εισάγει, άμεσα ή έμμεσα, πάνω από το 50% της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται και εισάγεται στην Ελλάδα (νομοθεσία που θα θεσπιστεί ως **προσπατούμενο**).

Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές: α) θα λάβουν μη αναστρέψιμα μέτρα (συμπεριλαμβανομένης της ανακοίνωσης της ημερομηνίας για την υποβολή δεσμευτικών προσφορών) για την ιδιωτικοποίηση της επιχείρησης μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ΑΔΜΗΕ, εκτός εάν προταθεί εναλλακτικό σχέδιο, με ισοδύναμα αποτελέσματα όσον αφορά τον ανταγωνισμό και τις προοπτικές επενδύσεων, σύμφωνα με τις βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές και σε συμφωνία με τους θεσμούς για την επίτευξη πλήρους ιδιοκτησιακού

διαχωρισμού από τη ΔΕΗ (**βασικό παραδοτέο**). Για τον σκοπό αυτόν, οι αρχές απέστειλαν την πρώτη πρόταση στους θεσμούς τον Αύγουστο του 2015· β) θα επανεξετάσουν τη φορολόγηση της ενέργειας· γ) θα ενισχύσουν την οικονομική και επιχειρησιακή ανεξαρτησία της ρυθμιστικής αρχής ενέργειας· δ) θα μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο την οδηγία 27/2012 για την ενεργειακή απόδοση, θεσπίζοντας τη νομοθεσία που έχει ήδη υποβληθεί στο κοινοβούλιο.

Έως τον Δεκέμβριο του 2015, οι αρχές θα εγκρίνουν νέο πλαίσιο για τη στήριξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, διατηρώντας παράλληλα την οικονομική βιωσιμότητα, και για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, αξιοποιώντας με βέλτιστο τρόπο τα κονδύλια της ΕΕ, την επίσημη διεθνή χρηματοδότηση και ιδιωτική χρηματοδότηση. Επιπλέον, θα θεσπίσουν νέο σχέδιο για την αναβάθμιση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να βελτιωθεί η απόδοση, να ενισχυθεί η διαλειτουργικότητα και να μειωθεί το κόστος για τους καταναλωτές. Οι αρχές θα αρχίσουν την εφαρμογή του χάρτη πορείας ακολουθώντας το υπόδειγμα-στόχο της ΕΕ για την αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας, που πρέπει να ολοκληρωθεί έως τον Δεκέμβριο του 2017 (**βασικό παραδοτέο**)· στο πλαίσιο αυτό, η αγορά εξισορρόπησης θα ολοκληρωθεί έως τον Ιούνιο του 2017 (**βασικό παραδοτέο**).

Οι αρχές θα κάνουν χρήση της τεχνικής βοήθειας για τον σχεδιασμό του νέου πλαισίου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Άλλοι σημαντικοί τομείς όπου θα γίνει χρήση της βοήθειας, τόσο για τη νομοθεσία όσο και για τη ρύθμιση, είναι η εφαρμογή της μεταρρύθμισης της αγοράς φυσικού αερίου και η μετάβαση στο υπόδειγμα-στόχο της ΕΕ για την ηλεκτρική ενέργεια.

Εταιρείες ύδρευσης

Ένα σταθερό κανονιστικό καθεστώς είναι βασικής σημασίας για να επιτρέπονται οι τόσο αναγκαίες επενδύσεις σε δίκτυα ύδρευσης και για να προστατεύονται οι καταναλωτές όσον αφορά τις πολιτικές τιμολόγησης. Η κυβέρνηση, με την τεχνική βοήθεια της ΕΕ, θα δρομολογήσει, έως τον Δεκέμβριο του 2015, τις αναγκαίες δράσεις για την πλήρη εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου για τις εταιρείες ύδρευσης με βάση τη μεθοδολογία που εκτόνησε η Ειδική Γραμματεία Υδάτων το 2014, λαμβάνοντας υπόψη το

ισχύον νομικό πλαίσιο· επίσης θα έχει ως στόχο την περαιτέρω βελτίωση και ενίσχυση της ρυθμιστικής αρχής υδάτων, προκειμένου αυτή να μπορέσει να λάβει τις αναγκαίες ανεξάρτητες ρυθμιστικές αποφάσεις (Ιούνιος 2016, **βασικό παραδοτέο**).

Μεταφορές και εφοδιαστική

Όσον αφορά τις μεταφορές και την εφοδιαστική, έως τον Ιούνιο του 2016, οι αρχές θα θεσπίσουν ένα γενικό σχέδιο για τις μεταφορές και την εφοδιαστική στην Ελλάδα που θα καλύπτει όλους τους τρόπους μεταφοράς (οδικούς, σιδηροδρομικούς, θαλάσσιους, εναέριους και συνδυαστικούς), καθώς και ένα σχέδιο δράσης για τη στρατηγική εφοδιαστικής, και θα εφαρμόσουν τον νόμο περί εφοδιαστικής (**βασικό παραδοτέο**). Όσον αφορά τις θαλάσσιες μεταφορές, έως τον Οκτώβριο του 2015, η κυβέρνηση θα ευθυγραμμίσει τις απαιτήσεις επάνδρωσης για τις εγχώριες υπηρεσίες με εκείνες για τις διεθνείς γραμμές, τηρώντας παράλληλα τις αρχές ασφαλούς επάνδρωσης σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές, και θα θεσπίσει νομοθετικές αλλαγές.

Η ρυθμιστική αρχή λιμένων θα καταστεί πλήρως επιχειρησιακή έως τον Ιούνιο του 2016. Η κυβέρνηση θα εγκρίνει το προεδρικό διάταγμα για τον καθορισμό των επιχειρησιακών δομών της ρυθμιστικής αρχής έως τον Οκτώβριο του 2015 (**βασικό παραδοτέο**). Η κυβέρνηση θα ζητήσει τεχνική βοήθεια για να καθορίσει τα καθήκοντα της ρυθμιστικής αρχής λιμένων και τον ρόλο των λιμενικών αρχών, καθώς και για να εκπονήσει τον εσωτερικό κανονισμό της και τους απαιτούμενους νόμους που πρέπει να εγκριθούν έως τον Μάρτιο του 2016 για να διασφαλιστεί η πλήρης λειτουργικότητά της.

Προς στήριξη αυτού του προγράμματος μεταρρυθμίσεων για τις επιχειρήσεις δικτύων, οι αρχές προτίθενται να χρησιμοποιήσουν τεχνική βοήθεια, κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων για την ενίσχυση των ρυθμιστικών αρχών και για την εφοδιαστική.

4.4 Ιδιωτικοποίηση

Η ιδιωτικοποίηση μπορεί να συμβάλει στο να καταστεί αποδοτικότερη η οικονομία και να μειωθεί το δημόσιο χρέος. Ενώ η διαδικασία ιδιωτικοποίησης έχει σταματήσει από τις αρχές του έτους, η κυβέρνηση είναι

πλέον αποφασισμένη να προχωρήσει με ένα φιλόδοξο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων και να διερευνήσει όλες τις δυνατότητες μείωσης της συνολικής χρηματοδότησης μέσω μιας εναλλακτικής δημοσιονομικής πορείας ή μέσω μεγαλύτερων εσόδων από ιδιωτικοποιήσεις.

Για να διαφυλαχθεί η υπό εξέλιξη διαδικασία ιδιωτικοποίησης και να διατηρηθεί το ενδιαφέρον των επενδυτών σε βασικούς διαγωνισμούς υποβολής προσφορών, η Ελληνική Δημοκρατία δεσμεύεται να προχωρήσει με το υπό εξέλιξη πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων. Το διοικητικό συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ έχει ήδη εγκρίνει το Σχέδιο αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων (Asset Development Plan - ADP) που προβλέπει την ιδιωτικοποίηση των περιουσιακών στοιχείων που υπάγονται στο ΤΑΙΠΕΔ από τις 31/12/2014.

Η εφαρμογή του προγράμματος αυτού αποβλέπει σε ετήσια έσοδα (εξαιρουμένων των τραπεζικών μετοχών) ύψους 1,4 δισ. ευρώ, 3,7 δισ. ευρώ και 1,3 δισ. ευρώ αντιστοίχως τα έτη 2015, 2016 και 2017.

Ως προαπαιτούμενο και για να κινηθεί εκ νέου το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων η κυβέρνηση θα λάβει τα εξής μέτρα:

- i. Οι αρχές θα εγκρίνουν το Σχέδιο αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων (ADP) που ενέκρινε το ΤΑΙΠΕΔ στις 30/7/2015. Το ADP επισυνάπτεται στο παρόν Μνημόνιο ως παράρτημα και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της συμφωνίας. Το ADP θα επικαιροποιείται σε εξαμηνιαία βάση και θα εγκρίνεται από το ΤΑΙΠΕΔ και το Υπουργικό Συμβούλιο ή το ΚΥΣΟΙΠ θα εγκρίνει το εν λόγω σχέδιο.
- ii. Η κυβέρνηση και το ΤΑΙΠΕΔ θα εξαγγείλουν δεσμευτικές ημερομηνίες υποβολής προσφοράς για τους λιμένες Πειραιά και Θεσσαλονίκης το αργότερο έως τα τέλη Οκτωβρίου 2015 και για την ΤΡΑΙΝΟΣΕ ROSCO, χωρίς ουσιώδεις αλλαγές στους όρους του διαγωνισμού.
- iii. Οι αρχές θα λάβουν μη αναστρέψιμα μέτρα για την πώληση των περιφερειακών αερολιμένων υπό τους ισχύοντες όρους προς τους ήδη επιλεγέντες προσφέροντες.
- iv. Οι αρχές θα ολοκληρώσουν περίπου 20 επιλεγείσες δράσεις του ΤΑΙΠΕΔ που βρίσκονται σε εκκρεμότητα.

Η κυβέρνηση δεσμεύεται να διευκολύνει τη διαδικασία ιδιωτικοποίησης και να ολοκληρώσει όλες τις απαιτούμενες κρατικές δράσεις που θα επιτρέψουν την

επιτυχή ολοκλήρωση των διαγωνισμών υποβολής προσφορών. Ως προς αυτό, θα ολοκληρώσει όλες τις δράσεις που απαιτούνται βάσει των συμφωνηθέντων σε τριμηνιαία βάση μεταξύ του ΤΑΙΠΕΔ, των θεσμών και της κυβέρνησης. Ο κατάλογος κρατικών δράσεων σε εκκρεμότητα έχει εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ και επισυνάπτεται στο παρόν Μνημόνιο ως παράρτημα και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της συμφωνίας.

Σύμφωνα με τη δήλωση της Συνόδου Κορυφής της Ζώνης του Ευρώ, της 12ης Ιουλίου 2015, θα συσταθεί ένα νέο ανεξάρτητο ταμείο (το «Ταμείο») το οποίο θα κατέχει σημαντικής αξίας περιουσιακά στοιχεία της Ελλάδας. Πρωταρχικός στόχος του Ταμείου είναι να διαχειρίζεται ελληνικά περιουσιακά στοιχεία σημαντικής αξίας και να προστατεύει, να δημιουργεί και εν τέλει να μεγιστοποιεί την αξία τους την οποία θα ρευστοποιεί με ιδιωτικοποιήσεις και άλλα μέσα.

Το ταμείο αυτό θα συσταθεί στην Ελλάδα και θα τελεί υπό τη διαχείριση των ελληνικών αρχών και την εποπτεία των οικείων ευρωπαϊκών θεσμών. Το Ταμείο αναμένεται να επιτύχει τον στόχο του ακολουθώντας διεθνείς βέλτιστες πρακτικές από άποψη διακυβέρνησης, εποπτείας και διαφάνειας των προτύπων αναφοράς, και συμμόρφωσης.

Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα διορίσουν ανεξάρτητη Ομάδα Δράσης η οποία θα εντοπίζει εναλλακτικές δυνατότητες και θα καταρτίζει συστάσεις όσον αφορά τους επιχειρησιακούς στόχους, τη δομή και τη διακυβέρνηση του Ταμείου που πρόκειται να συσταθεί. Η Ομάδα Δράσης θα υποβάλει αναφορά έως τον Δεκέμβριο του 2015 και η κυβέρνηση, σε συμφωνία με τους θεσμούς, θα λάβει μέτρα για την εφαρμογή των συστάσεων έως τον Μάρτιο του 2016 (**βασικό παραδοτέο**). Η εντολή και η σύνθεση της Ομάδας Δράσης θα καταρτισθούν από τις αρχές σε συμφωνία με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς και σε διαβούλευση με την Ευρωομάδα. Οι αρχές δύνανται να ζητήσουν τεχνική βοήθεια επί του θέματος. Η εντολή της Ομάδας Δράσης θα περιλαμβάνει:

1. Τον εντοπισμό των περιουσιακών στοιχείων που θα μπορούσαν να ενταχθούν στο νέο Ταμείο και των καλύτερων λύσεων ρευστοποίησής τους: ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να καταβληθεί για την αποκόμιση αξίας από ακίνητα περιουσιακά στοιχεία της Ελληνικής Δημοκρατίας,

- περιλαμβανομένων εκείνων στην κατοχή της ΕΤΑΔ.
2. Τον εντοπισμό των κατάλληλων ρυθμίσεων διακυβέρνησης του νέου Ταμείου, περιλαμβανομένου του εάν θα πρέπει να υπάρχουν συγκεκριμένες επί μέρους οντότητες για τα διάφορα είδη περιουσιακών στοιχείων εντός του Ταμείου, με βάση, κατά περίπτωση, την πείρα φορέων όπως το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) και η ΕΤΑΔ· κατά πόσον τέτοιες υφιστάμενες οντότητες θα μπορούσαν να μεταρρυθμιστούν και να διατηρηθούν χωριστά από το Ταμείο, να παύσουν να λειτουργούν μετά τη λήξη της εντολής τους ή να απορροφηθούν από το νέο Ταμείο.
 3. Την υποβολή πρότασης για τη μετάβαση στο νέο Ταμείο με σκοπό να εξασφαλιστεί η συνέχεια με τις προηγούμενες ρυθμίσεις, περιλαμβανομένης της ενδεχόμενης μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων εντός του Προγράμματος αξιοποίησης περιουσιακών στοιχείων.
 4. Σύμφωνα με τη Δήλωση της Συνόδου Κορυφής της Ζώνης του Ευρώ, η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων θα αποτελέσει μία από τις πηγές για την πραγματοποίηση της προγραμματισμένης εξόφλησης του νέου δανείου του ΕΜΣ και θα αποφέρει κατά τη διάρκεια του νέου δανείου επιδιωκόμενο συνολικό ποσό 50 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 25 δισ. ευρώ θα χρησιμοποιηθούν για την επιστροφή της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών και άλλων περιουσιακών στοιχείων και το 50% κάθε εναπομένοντος ευρώ (τουτέστιν, 50% των 25 δισ. ευρώ) θα χρησιμοποιηθεί για τη μείωση της αναλογίας χρέους/ΑΕΠ, το δε υπόλοιπο 50% θα χρησιμοποιηθεί για επενδύσεις. Η Ομάδα Δράσης θα εντοπίζει εναλλακτικές δυνατότητες και θα διατυπώνει συστάσεις ως προς τον τρόπο επιχειρησιακής εφαρμογής.
 5. Τον εντοπισμό εναλλακτικών δυνατοτήτων για τη θέσπιση νομοθετικού πλαισίου με σκοπό να διασφαλιστούν διαφανείς διαδικασίες και κατάλληλος καθορισμός τιμών εκποίησης των περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τις αρχές και τα πρότυπα του ΟΟΣΑ για τη διαχείριση κρατικών επιχειρήσεων και βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη μεγιστοποίηση της δημιουργίας αξίας από τα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου και στο να αποφευχθούν περιπτώσεις εκποίησης περιουσιακών στοιχείων σε τιμή κατώτερη της εύλογης αξίας τους.
 6. Με βάση διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, την αξιολόγηση δυνατών στρατηγικών που θα πρέπει να σχεδιαστούν και να εκτελεστούν για τη ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων με ιδιωτικοποιήσεις και άλλα μέσα· και την εξέταση εναλλακτικών δυνατοτήτων για την με επαγγελματικό τρόπο διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων.

7. Την εξέταση της στατιστικής ταξινόμησης της νέας οντότητας από την άποψη της ταξινόμησης της γενικής κυβέρνησης και ιδίως των συνεπειών όσον αφορά την έκδοση χρέους ή εγγυήσεων ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι αυτά δεν θα επιβαρύνουν το ακαθάριστο ελληνικό χρέος ούτε θα δημιουργήσουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις για τους έλληνες φορολογουμένους.

5. Ένα σύγχρονο κράτος και μια σύγχρονη δημόσια διοίκηση

5.1. Δημόσια διοίκηση

Οι αρχές προτίθενται να εκσυγχρονίσουν και να ενισχύσουν σημαντικά την ελληνική διοίκηση και να εφαρμόσουν, σε στενή συνεργασία με την της Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ένα πρόγραμμα οικοδόμησης ικανοτήτων και αποπολιτικοποίησης της ελληνικής διοίκησης.

Προς τούτο, σε συνέχεια της επιστολής της 20^{ης} Ιουλίου που εστάλη από τις αρχές προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα καθοριστεί διεξοδική τριετής στρατηγική για μεταρρυθμίσεις μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015 (**βασικό παραδοτέο**) σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και με πλήρη αξιοποίηση κάθε διαθέσιμης τεχνικής συνδρομής. Τα βασικά στοιχεία της στρατηγικής αυτής θα είναι η αναδιοργάνωση των διοικητικών δομών, ο εξορθολογισμός των διοικητικών διαδικασιών, η βελτιστοποίηση των ανθρώπινων πόρων, η ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας, η ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση (e-government), και μια επικοινωνιακή στρατηγική. Τα βασικά παραδοτέα θα είναι ο ενισχυμένος συντονισμός των πολιτικών, καλύτερες διαδικασίες προσλήψεων για διευθυντικά στελέχη, προγραμματισμός των ανθρώπινων πόρων για την έγκαιρη αξιολόγηση και κάλυψη των αναγκών σε προσλήψεις, μια δημοσιονομικά ουδέτερη μεταρρύθμιση του μισθολογίου, ένα σύγχρονο σύστημα αξιολόγησης των επιδόσεων, η ενίσχυση των μονάδων άσκησης πολιτικής σε βασικούς τομείς, μια σημαντική αναβάθμιση του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης σε αμφότερα τα επίπεδα με σκοπό την ενίσχυση της τοπικής αυτονομίας και τον εξορθολογισμό των διοικητικών διαδικασιών των τοπικών αρχών· ο εξορθολογισμός των κρατικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τοπικής ιδιοκτησίας· και ο εκσυγχρονισμός των διαδικασιών προσλήψεων, η βελτίωση της κινητικότητας στον δημόσιο τομέα με σκοπό την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων.

Ως **προσπαιτούμενα**, οι αρχές θα ευθυγραμμίσουν τις μη μισθολογικές παροχές όπως οι ημερήσιες αποζημιώσεις, οι δαπάνες ταξιδιού και άλλα ευεργετήματα, με τις βέλτιστες πρακτικές που επικρατούν στην ΕΕ, με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 2016. Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα εγκρίνουν νομοθετικά το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του «ΟΑΣΑ - Συγκοινωνίες Αθηνών» το οποίο έχει συμφωνηθεί με τους θεσμούς (**βασικό παραδοτέο**).

Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα προβούν σε μεταρρύθμιση του ενιαίου μισθολογίου, με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 2016, καθορίζοντας τις βασικές παραμέτρους με δημοσιονομικά ουδέτερο τρόπο, με βάση τους συμφωνηθέντες στόχους για τα μισθολογικά κονδύλια και με συστηματική εφαρμογή σε ολόκληρο τον δημόσιο τομέα, περιλαμβανομένης της αποσυμπίεσης της μισθολογικής κατανομής σε ολόκληρο το μισθολογικό φάσμα σε συνάρτηση με τις δεξιότητες, τις επιδόσεις και τις αρμοδιότητες και την θέση του προσωπικού (**βασικό παραδοτέο**) και σε ευθυγράμμιση των αδειών με τις βέλτιστες πρακτικές που επικρατούν στην ΕΕ. Έως το 2018 το τρέχον «κλαδικό» σύστημα θα υποστεί μεταρρύθμιση με σκοπό μια βελτιωμένη δομή με περιγραφές καθηκόντων η οποία και θα αντανakλάται στο μισθολόγιο. Οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία έως τον Νοέμβριο του 2015 για την έκδοση όλης της δευτερογενούς νομοθεσίας για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης του μισθολογίου και έως τον Ιούνιο του 2016 για τον εξορθολογισμό των ειδικών μισθολογίων με ισχύ το 2017.

Στηριζόμενες στις συμβουλές διεθνών εμπειρογνομώνων υπό τον συντονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι αρχές: i) έως τον (Οκτώβριο του 2015), θα επανεξετάσουν και θα αρχίσουν να εφαρμόζουν τη νομοθεσία για την επιλογή διευθυντικών στελεχών (**βασικό παραδοτέο**). Η επιλογή διευθυντικών στελεχών θα ολοκληρωθεί έως τα τέλη του 2016, με επιλογή Γενικών Διευθυντών έως τον Δεκέμβριο του 2015 και Διευθυντών έως τον Μάιο του 2016. Η μεταρρύθμιση θα βασίσει την πρόσληψη διευθυντικών στελεχών στην αξία και τις ικανότητές τους, με αποσύνδεση της τεχνικής εφαρμογής από τις πολιτικές αποφάσεις, ενώ θα τροποποιήσει επίσης το καθεστώς των Γενικών Γραμματειών και άλλων ανώτατων κλιμακίων διοίκησης στους δημόσιους οργανισμούς, περιλαμβανομένων των κρατικών επιχειρήσεων, με σκοπό την αποπολιτικοποίηση και την βελτίωση της θεσμικής μνήμης και, παράλληλα, την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της ορθής εκχώρησης εξουσιών, ii) έως τον Νοέμβριο του 2015, θα

νομοθετήσουν το νέο πλαίσιο αξιολόγησης των επιδόσεων όλου του προσωπικού, με σκοπό την καλλιέργεια ενός πνεύματος επίτευξης αποτελεσμάτων.

Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα καθορίσουν, εντός της νέας μεσοπρόθεσμης δημοσιονομικής στρατηγικής (ΜΔΣτρ), ανώτατα όρια για τις μισθολογικές δαπάνες και τα επίπεδα απασχόλησης στο δημόσιο που να συνάδουν με την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων και με την εξασφάλιση φθίνουσας πορείας για τις δημόσιες δαπάνες σε σχέση με το ΑΕΠ κατά την περίοδο 2016-2019 (**βασικό παραδοτέο**). Προς τούτο, οι αρχές δεσμεύονται να συνεχίσουν τον κανόνα των αποχωρήσεων το 2016, ενώ ο συντελεστής για τα έτη 2017-2019 θα καθοριστεί στην ΜΔΣτρ που θα εγκριθεί τον Οκτώβριο του 2015. Για τις επόμενες φορές, ο κανόνας των αποχωρήσεων θα αναθεωρείται ετησίως στο πλαίσιο της ΜΔΣτρ για τα έτη που έπονται του επομένου (t+2).

Έως τον Νοέμβριο του 2015, η υφιστάμενη Γενική Γραμματεία Συντονισμού θα ενισχυθεί ώστε να εξασφαλιστεί ο αποτελεσματικός προγραμματισμός και συντονισμός του κυβερνητικού έργου, των νομοθετικών πρωτοβουλιών, της παρακολούθησης της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων και των λειτουργιών αρμπιτράζ σε όλες τις πολιτικές.

Έως τον Δεκέμβριο του 2015, οι αρχές θα θεσπίσουν ένα νέο σύστημα μόνιμης κινητικότητας. Το σύστημα θα προωθήσει την χρήση της περιγραφής καθηκόντων και θα συνδέεται με μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων που θα περιλαμβάνει όλες τις κενές θέσεις. Την τελική απόφαση για την κινητικότητα του προσωπικού θα λαμβάνει η εκάστοτε υπηρεσία. Με τον τρόπο αυτόν θα εξορθολογιστεί η κατανομή πόρων καθώς και η στελέχωση σε ολόκληρο τον τομέα της γενικής κυβέρνησης.

Οι αρχές θα συνεχίσουν να εντοπίζουν παράνομες προσλήψεις, ασφαλιστικά μέτρα, καθώς και πειθαρχικές υποθέσεις και να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα.

Οι αρχές, με τη συνδρομή τεχνικής βοήθειας, θα θέσουν σε εφαρμογή πρόγραμμα βελτίωσης της πρόσβασης των πολιτών στη δικαιοσύνη. Αυτό

περιλαμβάνει μακροπρόθεσμο σχέδιο κωδικοποίησης των κυριότερων νομοθεσιών που θα προταθεί έως τον Μάρτιο του 2016 και θα έχει εφαρμοστεί πλήρως έως τον Ιούνιο του 2018. Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει επίσης τη δημιουργία ηλεκτρονικής πύλης που θα παρέχει πρόσβαση στη νομοθεσία, τόσο στη δημοσιευμένη μορφή της (ΦΕΚ) όσο και στην ενοποιημένη εκδοχή των διαφόρων διατάξεων, έως τον Δεκέμβριο του 2016.

5.2 Δικαιοσύνη

Στις 22 Ιουλίου 2015, οι αρχές εξέδωσαν τον νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που θα τεθεί σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2016. Οι αρχές θα εφαρμόσουν τον αναθεωρημένο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας σύμφωνα με τις απαιτήσεις που αναφέρονται στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 1 (ένατου άρθρου) του Νόμου 4335/2015 και του χάρτη πορείας για την εφαρμογή του αναθεωρημένου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που θα ολοκληρωθεί έως τον Σεπτέμβριο του 2015.

Οι αρχές θα προβούν σε εξορθολογισμό και στην εφαρμογή επιλεκτικών αυξήσεων στα δικαστικά τέλη, καθώς και σε αύξηση της διαφάνειας ως προς το θέμα αυτό (Οκτώβριος του 2015). Οι αρχές θα προτείνουν μέτρα για τη διασφάλιση της πρόσβασης ευπαθών ατόμων στη δικαιοσύνη (Οκτώβριος του 2015).

Οι αρχές θα προτείνουν μέτρα για τη μείωση των καθυστερημένων υποθέσεων στα διοικητικά δικαστήρια έως τον Σεπτέμβριο του 2015 και στα αστικά δικαστήρια έως τον Οκτώβριο του 2015. Θα συμφωνήσουν επί ενός σχεδίου δράσης με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, περιλαμβανομένης της τεχνικής συνδρομής στο θέμα της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-justice), της διαμεσολάβησης και των δικαστικών στατιστικών (Οκτώβριος 2015).

Οι αρχές θα προτείνουν έως τον Νοέμβριο του 2015 και εν συνεχεία θα εφαρμόσουν τριετές στρατηγικό σχέδιο βελτίωσης της λειτουργίας του συστήματος απονομής δικαιοσύνης. Το σχέδιο θα πρέπει να περιλαμβάνει βασικές δράσεις που θα αποβλέπουν στην αύξηση της δικαστικής αποτελεσματικότητας, στην ταχύτερη εκδίκαση υποθέσεων και στην αντιμετώπιση των ελλείψεων στη λειτουργία των δικαστηρίων, όπως π.χ. η συγκέντρωση πληροφοριών για την κατάσταση των δικαστηρίων, η χρήση

ηλεκτρονικών υπολογιστών, η ανάπτυξη εναλλακτικών μέσων επίλυσης διαφορών, όπως η διαμεσολάβηση, με σκοπό τον εξορθολογισμό του κόστους της προσφυγής στη δικαιοσύνη και τη βελτίωση της λειτουργίας και της διαχείρισης των δικαστηρίων.

5.3 Καταπολέμηση της διαφθοράς

Ως **προαπαιτούμενο** οι αρχές θα επικαιροποιήσουν και θα δημοσιεύσουν αναθεωρημένο στρατηγικό σχέδιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς και θα το θέσουν σε εφαρμογή σύμφωνα με το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα.

Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα εκδώσουν νομοθεσία για την στεγανοποίηση της διεξαγωγής ερευνών για οικονομικό έγκλημα και διαφθορά από πολιτικές παρεμβάσεις σε συγκεκριμένες υποθέσεις, ιδίως με την τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 12 του Νόμου 4320/2015 και με την δημιουργία συστήματος που θα εξασφαλίζει τον ορθό συντονισμό, την ιεράρχηση των ερευνών και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ερευνητικών σωμάτων μέσω ενός Συντονιστικού Σώματος στο οποίο θα προεδρεύουν εισαγγελείς οικονομικού εγκλήματος και εγκλημάτων διαφθοράς.

Οι αρχές θα τροποποιήσουν και θα εφαρμόσουν το νομικό πλαίσιο για τη δήλωση των περιουσιακών στοιχείων (Οκτώβριος 2015) και τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων για την αντιμετώπιση βασικών ελλείψεων, όπως η σύνθεση της επιτροπής, σε σχέση με την νομοθεσία, τις ανώνυμες δωρεές, τον περιορισμό των κατασχέσεων και την μεταβιβασιμότητα δημόσιων χρηματοδοτήσεων, καθώς και την έλλειψη προσδιορισμού συντελεστών φορολογικής έκπτωσης (Νοέμβριος 2015). Οι αρχές θα διενεργήσουν αξιολόγηση της μείωσης των ποινών για οικονομικά εγκλήματα που προβλέπει ο Νόμος 4312/2014 τον οποίο θα τροποποιήσουν εφόσον κριθεί αναγκαίο (Νοέμβριος 2015), ενώ θα καταρτίσουν σχέδιο κώδικα δεοντολογίας για τους βουλευτές (Μάρτιος 2016).

Η κυβέρνηση δεσμεύεται να εφαρμόσει στο ακέραιο και εγκαίρως τις συστάσεις της Ομάδας χωρών κατά της διαφθοράς (GRECO).

Οι αρχές θα συνεχίσουν να επιδιώκουν την παροχή τεχνικής βοήθειας από την ΥΣΔΜ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στους τομείς της καταπολέμησης της διαφθοράς στους οποίους αυτή ήδη παρασχέθηκε.

5.4 Στατιστικές

Η κυβέρνηση θα τηρήσει στο ακέραιο τη δέσμευση για την αξιοπιστία των στατιστικών που υπεγράφη τον Μάρτιο του 2012, μέσω της εφαρμογής όλων των προβλεπόμενων δράσεων, περιλαμβανομένης της τήρησης των διεθνών στατιστικών προτύπων· της εγγύησης, της προάσπισης και της δημόσιας προβολής της επαγγελματικής ανεξαρτησίας της ΕΛΣΤΑΤ· και της υποστήριξης της ΕΛΣΤΑΤ όσον αφορά την εμπιστοσύνη έναντι των ελληνικών στατιστικών και της προάσπισης της έναντι οποιασδήποτε προσπάθειας υπονόμησης της αξιοπιστίας της, καθώς και μέσω της ετήσιας υποβολής αναφοράς στην Ελληνική Βουλή και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η κυβέρνηση σέβεται πλήρως την ανεξαρτησία της ΕΛΣΤΑΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων της και την κατάρτιση στατιστικών υψηλής ποιότητας. Στο πλαίσιο αυτό, σέβεται την οικονομική ανεξαρτησία της ΕΛΣΤΑΤ και παρέχει όλους τους αναγκαίους πόρους εγκαίρως, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΛΣΤΑΤ, ούτως ώστε η υπηρεσία αυτή να φέρει σε πέρας απρόσκοπτα τα καθήκοντά της.

Η κυβέρνηση θα εξασφαλίσει ότι, έως τον Σεπτέμβριο του 2015, η ΕΛΣΤΑΤ θα αποκτήσει πρόσβαση σε πηγές διοικητικών δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 17 του Νόμου 4174/2013 όπως τροποποιήθηκε με τους Νόμους 4254/2014 και 4258/2014 και το Μνημόνιο Συνεννόησης που υπεγράφη στις 17/4/2014 μεταξύ της ΕΛΣΤΑΤ, του Υπουργείου Οικονομικών (Γ.Γ.Π.Σ.), του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και του ΙΚΑ.

Ως προαπαιτούμενο, η κυβέρνηση θα δρομολογήσει τη διαδικασία διορισμού Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ, σύμφωνα με τον Νόμο 4334/2015 και 3832/2010.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1 – ΤΑΙΠΕΔ – Σχέδιο αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων – 30 Ιουλίου 2015

2 – ΤΑΙΠΕΔ – Κρατικές δράσεις σε εκκρεμότητα – 30 Ιουλίου 2015

Άρθρο 3

Η ισχύς του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

Αθήνα 11 Αυγούστου 2015

- 353 -

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ


ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ


ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΠΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ


ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ


ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ


ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΟΤΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ


ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ


ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ


ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ
ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ


ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ



ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΒΕΡΝΑΔΑΚΗΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ



ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ



ΤΡΥΦΩΝ ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ



ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ



ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΡΔΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ



ΓΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ